

การศึกษารูปแบบการจัดการเรียนร่วมของผู้บริหารโรงเรียน
จัดการเรียนร่วมระดับประถมศึกษาในพื้นที่กรุงเทพและปริมณฑล

THE STUDY OF INCLUSIVE EDUCATION MANAGEMENT
OF SCHOOL ADMINISTRATORS OF INCLUSIVE
EDUCATION PRIMARY SCHOOLS IN
BANGKOK AND ITS SUBURBS

ชมบุญ แยมนาม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ปีการศึกษา 2560

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

การศึกษารูปแบบการจัดการเรียนร่วมของผู้บริหารโรงเรียน
จัดการเรียนร่วมระดับประถมศึกษาในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ชมบุญ แยมนาม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ปีการศึกษา 2560

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษารูปแบบการจัดการเรียนร่วมของผู้บริหารโรงเรียน
จัดการเรียนร่วมระดับประถมศึกษาในพื้นที่กรุงเทพและปริมณฑล
The Study of Inclusive Education Management of School
Administrators of Inclusive Education Primary Schools in Bangkok
and Its Suburbs

ชื่อ-นามสกุล

นางสาวชมบุญ แยมนาม

สาขาวิชา

การบริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

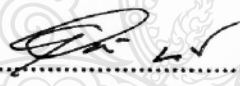
ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิมลพรรณ เพชรสมบัติ,ปร.ค.

ปีการศึกษา

2560

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

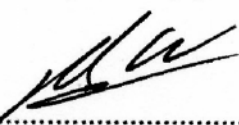

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุทธิพร บุญส่ง, ศษ.ค.)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์อุทัย บุญประเสริฐ, Ph.D.)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์รุ่งอรุณ รังรองรัตน์, ปร.ค.)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิมลพรรณ เพชรสมบัติ, ปร.ค.)

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี อนุมัติวิทยานิพนธ์
ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

.....คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุทธิพร บุญส่ง, ศษ.ค.)

วันที่ 16 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2560

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การศึกษารูปแบบการจัดการเรียนร่วมของผู้บริหาร โรงเรียน จัดการเรียนร่วมระดับประถมศึกษาในพื้นที่กรุงเทพและปริมณฑล
ชื่อ - นามสกุล	นางสาวชมบุญ เข้มนาม
สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิมลพรรณ เพชรสมบัติ, ปร.ด.
ปีการศึกษา	2560

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมของผู้บริหาร โรงเรียนจัดการเรียนร่วมระดับประถมศึกษาในพื้นที่กรุงเทพและปริมณฑล และ 2) เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการเรียนร่วมของผู้บริหาร โรงเรียนจัดการเรียนร่วมระดับประถมศึกษาในพื้นที่กรุงเทพและปริมณฑล

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ โรงเรียนจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาระดับประถมศึกษาในพื้นที่กรุงเทพและปริมณฑล จำนวน 148 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) การศึกษารูปแบบการจัดการเรียนร่วมของผู้บริหาร โรงเรียนจัดการเรียนร่วมระดับประถมศึกษาในพื้นที่กรุงเทพและปริมณฑล โดยมีภาพรวมและพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก และ 2) รูปแบบการจัดการเรียนร่วมของผู้บริหาร โรงเรียนจัดการเรียนร่วมระดับประถมศึกษาในพื้นที่กรุงเทพและปริมณฑล พบว่า ด้านนักเรียน โรงเรียนควรมีการปฐมนิเทศนักเรียน เพื่อสร้างความเข้าใจและพัฒนาศักยภาพของนักเรียนในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เพื่อให้นักเรียนอยู่ในสังคมได้ ด้านสิ่งแวดล้อม ควรปรับสภาพอุปกรณ์ต่างๆ ให้เหมาะสมกับนักเรียนพิการและควรจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมต่างๆ ของนักเรียนเป็นสำคัญ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ควรจัดทำแผนการศึกษาวัดผลประเมินผลเฉพาะบุคคลและแผนการสอนเฉพาะบุคคลให้ตรงกับศักยภาพของนักเรียน และผู้บริหาร มีการนิเทศ กำกับ ติดตามการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ด้านเครื่องมือ โรงเรียนควรมีการกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมอย่างชัดเจน จัดหาสื่อและเครื่องมือในการอำนวยความสะดวกเพื่อพัฒนา นักเรียนเป็นเลิศตามศักยภาพและความแตกต่างระหว่างบุคคล

คำสำคัญ: การจัดการเรียนร่วม, ผู้บริหารโรงเรียน

Thesis Title	The Study of Inclusive Education Management of School Administrators of Inclusive Education Primary Schools in Bangkok and Its Suburbs
Name-Surname	Miss Chomboon Yamnarm
Program	Educational Administration
Thesis Advisor	Assistant Professor Pimolpun Phetsombat, Ph.D.
Academic Year	2017

ABSTRACT

This study aimed to investigate 1) the inclusive education management of school administrators of inclusive education primary schools in Bangkok and its suburbs, and 2) the model of inclusive education management of inclusive education primary school administrators in Bangkok and its suburbs.

The samples used in this study were 148 cooperative primary schools offering inclusive education under the Office of Primary Educational Service Area in Bangkok and its suburbs. The research instruments were a questionnaire and an interview form. Statistics used in data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation (S.D.), and the content analysis.

The results of the study revealed that 1) the inclusive education management of the inclusive education primary school administrators in Bangkok and its suburbs showed a high level of overall effectiveness and in each particular aspect, and 2) the study of the model of the inclusive education management of leading inclusive education primary school administrators in Bangkok and its suburban area showed a number of major findings as follows. Firstly, in the aspect of students, it turned out that the schools were required to provide students orientation in order to build understandings and to develop students' physical, emotional, societal, and intellectual potential so that the students could be able to live in a society. Secondly, in the aspect of environment, equipment should be improved to suit students with disability and the environment should be conducive to mainly support students' activities. Thirdly, in the aspect of instructional activities, individual assessment should be implemented in the education plan. Individual education plan should correspond to students' potential. Administrators had continuously supervised, monitored, and followed the

management. Finally, in the aspect of equipment, schools should set clear policy, vision, and mission on inclusive education management. The schools should provide media and tools to facilitate students' convenience to develop excellence in their potential and interpersonal differences.

Keywords: inclusive education management, school administrators

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงอย่างสมบูรณ์ได้ด้วยความเมตตากรุณาเป็นอย่างสูงจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมลพรรณ เพชรสมบัติ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ จนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ผู้วิจัย ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพร บุญส่ง คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ประธานคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.อุทัยบุญประเสริฐ ผู้ทรงคุณวุฒิ กรรมการสอบ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุ่งอรุณ รั้งรองรัตน์ ผู้ทรงคุณวุฒิกรรมการสอบ ที่กรุณา เป็นคณะกรรมการร่วมพิจารณา ตลอดจนให้คำแนะนำซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการปรับปรุง วิทยานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น รวมทั้งผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประนอม พันธุ์ไสว ดร.รสริน เจริญไชสง ดร.สุรัตน์ ขวัญบุญจันทร์ ดร.ชัยอนันต์ มั่นคง และ ดร.อิทธิคุณ สินธนาปัญญา ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบคุณผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนจัดการเรียนร่วมในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร และปริมณฑลที่อนุญาตให้ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยกับผู้บริหาร จำนวน 148 โรงเรียน

ขอขอบคุณคณาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ที่มีได้กล่าวนามไว้ ณ ที่นี้ ที่ได้ให้ความรู้ ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณแต่บิดา มารดาและครูอาจารย์ที่ให้การอบรมสั่งสอน จนทำให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จและภาคภูมิใจในวันนี้

ชมบุญ เข้มนาม

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	(3)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	(4)
กิตติกรรมประกาศ.....	(6)
สารบัญ.....	(7)
สารบัญตาราง.....	(9)
บทที่ 1 บทนำ.....	10
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	10
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย.....	14
1.3 ขอบเขตการวิจัย.....	14
1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	15
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	18
1.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	19
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	20
2.1 การจัดการศึกษาสำหรับคนพิการในประเทศไทย.....	20
2.2 หลักการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ.....	24
2.3 การบริหารการศึกษาพิเศษแบบเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้าง SEAT.....	26
2.4 การจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิเศษเรียนร่วมในสถานศึกษาประถมศึกษา.....	45
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	51
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	58
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	58
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	59
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	61
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	61

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของโรงเรียน และข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการหาค่าร้อยละ.....	63
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลต่อรูปแบบการจัดการเรียนร่วมของผู้บริหาร โรงเรียนจัดการเรียนร่วมระดับประถมศึกษาในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล.....	64
ตอนที่ 3 ผลการสรุปข้อมูลการสัมภาษณ์ จากข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนจัดการเรียนร่วมระดับประถมศึกษาในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล.....	71
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	76
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	76
5.2 อภิปรายผลการวิจัย.....	78
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	82
บรรณานุกรม.....	84
ภาคผนวก.....	89
ภาคผนวก ก. รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย.....	90
ภาคผนวก ข. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	92
ภาคผนวก ค. ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC).....	104
ภาคผนวก ง. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	111
ภาคผนวก จ. รายชื่อสถานศึกษาที่ใช้เก็บข้อมูล.....	119
ประวัติผู้เขียน.....	127

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของผู้บริหารเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	63
ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของรูปแบบการจัดการเรียนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนจัดการเรียนร่วมระดับประถมศึกษาในพื้นที่กรุงเทพและปริมณฑล โดยภาพรวม	65
ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของรูปแบบการจัดการเรียนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนจัดการเรียนร่วมระดับประถมศึกษาในพื้นที่กรุงเทพและปริมณฑล ด้านนักเรียน.....	65
ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของรูปแบบการจัดการเรียนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนจัดการเรียนร่วมระดับประถมศึกษาในพื้นที่กรุงเทพและปริมณฑล ด้านสิ่งแวดล้อม.....	67
ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของรูปแบบการจัดการเรียนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนจัดการเรียนร่วมระดับประถมศึกษาในพื้นที่กรุงเทพและปริมณฑล ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน.....	68
ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของรูปแบบการจัดการเรียนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนจัดการเรียนร่วมระดับประถมศึกษาในพื้นที่กรุงเทพและปริมณฑล ด้านเครื่องมือ.....	70

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้ให้ความสำคัญในการส่งเสริมจัดการศึกษาเพื่อคนพิการไว้ในมาตราที่ 43 ว่า บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปี ที่รัฐจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช่จ่าย และในมาตราที่ 55 ระบุว่า บุคคลซึ่งพิการหรือทุพพลภาพมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะและความช่วยเหลือจากรัฐ ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ จากนั้นรัฐบาลไทยได้พยายามผลักดันให้มีการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับผู้ที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษหรือผู้พิการ โดยกำหนดสิทธิหน้าที่ทางการศึกษาสำหรับผู้พิการและผู้ที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตราที่ 10 ไว้ว่า “การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพ หรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแล หรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ นับตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามที่กำหนดในกฎกระทรวง การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ เน้นศักยภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ” (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2542)

ในปี พ.ศ.2547 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ได้ส่งเสริมให้โรงเรียนทั่วไปจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม โดยจัดโครงการนำร่องโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดการศึกษาให้กับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ (Special Needs) ได้รับสิทธิในการศึกษาและเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนได้อย่างสอดคล้องกับความต้องการทั้งทางสติปัญญาร่างกาย อารมณ์ สังคม จิตใจ และการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของแต่ละคนไม่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้มากนักและเด็กทั่วไปได้เรียนร่วมกันในชั้นเรียนปกติเพื่อให้เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษได้มีสังคมที่กว้างขึ้น และได้รับการช่วยเหลือจากเพื่อนๆ ครูและผู้ปกครอง (นิติธร บิลวาสน์, 2556) การจัดการเรียนร่วมเป็นการช่วยให้เด็กที่มีความพิเศษหรือเด็กพิการและเด็กทั่วไปได้มีโอกาสเรียนรู้ เข้าใจซึ่งกันและกัน เกิดการยอมรับในการ

อยู่ร่วมกัน ซึ่งนับเป็น โอกาสที่ดีสำหรับเด็กที่มีความพิเศษจะได้พัฒนาศักยภาพทุกด้านใน สภาพแวดล้อมของโรงเรียนทั่วไป เพื่อให้สามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมทั่วไปได้อย่างมีความสุข อีกทั้ง ครอบครัวก็สามารถให้ความดูแลเอาใจใส่ได้อย่างใกล้ชิด นับได้ว่าเป็นการศึกษาที่มุ่งพัฒนาเด็กทุกคน อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ (ฉวีวรรณ โยकिन, 2553)

การจัดการเรียนร่วมของประเทศไทยเริ่มต้นครั้งแรกในปี พ.ศ.2499 โดยจัดเรียนร่วมใน โรงเรียนเซนต์คาเบรียลเพื่อให้เด็กที่มีความบกพร่องด้านการมองเห็นไปเรียนร่วมในชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 4 ซึ่งได้ผลเป็นที่น่าพอใจ ต่อมารัฐบาลไทยในสมัยนั้นได้ขยายผลไปตามโรงเรียนต่างๆ ทั้งของ รัฐบาลและเอกชน จากนั้นเป็นต้นมากระทรวงศึกษาธิการได้ทำการทดลองจัดเรียนร่วมระหว่าง โรงเรียนสอนเด็กพิเศษและโรงเรียนทั่วไป และได้จัดทำแผนการศึกษาชาติ พุทธศักราช 2520 โดยมี นโยบายให้ส่งเสริมการจัดศึกษาสำหรับบุคคลลักษณะพิเศษ หรือพบความบกพร่องทางร่างกาย สติปัญญา และจิตใจ ในโรงเรียนเฉพาะและโรงเรียนทั่วไปตามความเหมาะสม จนเป็นที่ยอมรับว่า การเรียนร่วมเป็นการจัดการศึกษาที่เอื้อต่อสภาพความต้องการของผู้เรียน สามารถพัฒนาศักยภาพและ การปรับตัวของเด็กพิการให้อยู่ร่วมกับคนทั่วไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ต่อมา กระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาพิเศษ (ด้านคนพิการ) ระยะที่ 8 (พ.ศ.2540-2544) โดยตั้งเป้าหมายให้มีการจัดตั้งโรงเรียนสอนเด็กพิการและขยายบริการในรูปแบบของการเรียนร่วมในโรงเรียนทั่วไปให้ มากขึ้น และกระจายไปในส่วนภูมิภาคเพื่อความเสมอภาค กว้างขวางและทั่วถึง ช่วยให้เด็กพิการ ได้รับการศึกษาทัดเทียมกับเพื่อนร่วมชาติ

การพัฒนาประเทศชาติ โดยการเริ่มต้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตมนุษย์ ซึ่งเป็นทรัพยากรที่มีค่าและความสำคัญในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ การพัฒนาทางการศึกษาที่ดีจะส่งให้มนุษย์มี ความประสิทธิภาพในการปรับตัวให้ทันต่อสังคมรอบข้าง การศึกษาเป็นเรื่องจำเป็นในการพัฒนาชีวิต มนุษย์ทุกคน ไม่ว่าคนคนนั้นจะเป็นคนปกติ หรือคนพิการ ยากไร้ หรือด้อยโอกาสทางการศึกษา นอกจากนี้การเรียนร่วมยังเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กพิเศษได้เรียนร่วมกับเด็กปกติ ซึ่งกระทรวง ศึกษาธิการได้ดำเนินการให้มีโรงเรียนจัดการเรียนร่วมอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรมในปี พ.ศ.2547 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มโอกาสความเสมอภาคทางการศึกษาให้กับเด็กและเยาวชนพิการทุกประเภท ได้เข้า เรียนร่วมในโรงเรียนใกล้บ้าน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550, น.10) ประเทศไทยได้มี พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการขึ้นนับเป็นกฎหมายการจัดการศึกษา สำหรับคนพิการฉบับแรกของประเทศไทย และมีผลบังคับใช้แล้วในมาตราที่ 3 พระราชบัญญัตินี้ได้ กำหนดความหมายคำว่า เรียนร่วม หมายถึง การจัดให้คนพิการเข้าศึกษาในระบบการศึกษาทั่วไปทุก ระดับ และหลากหลายรูปแบบ รวมถึงจัดการศึกษาให้สามารถรองรับการเรียนการสอนสำหรับคนทุก

กลุ่มรวมทั้งคนพิการ ส่วนสถานศึกษาเฉพาะความพิการ หมายถึง สถานศึกษาของรัฐหรือเอกชนที่จัดการศึกษา สำหรับคนพิการ โดยเฉพาะทั้งในลักษณะอยู่ประจำ ไปกลับ และรับบริการที่บ้านในมาตราที่ 8

พระราชบัญญัติกำหนดให้สถานศึกษาทุกสังกัดและศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ทั้งในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย ในรูปแบบที่หลากหลายทั้งการเรียนร่วมการจัดการศึกษาเฉพาะความพิการ รวมถึงการให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพ การพัฒนาศักยภาพในการดำรงชีวิตอิสระ การพัฒนาทักษะพื้นฐานที่จำเป็น การฝึกอาชีพหรือบริการอื่นใดให้โรงเรียนในทุกสังกัด จัดสภาพแวดล้อมระบบสนับสนุนการเรียนการสอนตลอดจนบริการเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาที่คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ สถานศึกษาใดปฏิเสธไม่รับคนพิการเข้าศึกษาให้ถือเป็น การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามกฎหมาย (พระราชบัญญัติ การจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ, 2551, น.2-3)

การเรียนร่วม เป็นการเปิดโอกาสให้เด็กที่มีความพิเศษได้เข้าเรียนรู้สังคม และสิ่งแวดล้อมของชั้นเรียนเด็กปกติ เพื่อให้ปรับตัวให้เข้าสังคมได้จากการเรียนรู้สิ่งแวดล้อม และจากการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน นโยบายการศึกษาชาติได้ให้โอกาสทางการศึกษาแก่คนไทยทุกคนให้สามารถเรียนได้ในทุกที่ที่เปิดเรียนทั้งคนปกติ และคนไม่ปกติ ซึ่งหมายถึง ผู้พิการ ผู้มีปัญหาสุขภาพ และเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ทั้งนี้ ด้วยจุดประสงค์เพื่อให้เกิดความเท่าเทียมกันทางสังคม เกิดการยอมรับในความเป็นมนุษย์ สร้างความเข้าใจและเห็นอกเห็นใจกัน นับเป็นนโยบายการศึกษาที่สร้างสรรค์ความเป็นคนและความสมบูรณ์ทางสังคม แต่สิ่งหนึ่งที่ผู้กำหนดนโยบายทางการศึกษาต้องคำนึงถึง และนำมาพิจารณาให้เป็นรูปธรรม คือ การสร้างโอกาสทางการศึกษา และการสร้างความเป็นคนที่เข้าใจกันและเมตตานั้นต้องเกิดจากการพัฒนากรอบการดำเนินงานอย่างมีแบบแผน มิใช่เพียงเพื่อได้กระทำแต่ต้องเป็นการกระทำที่ผ่านการพิจารณาถึงมาตรฐานการศึกษา และสร้างความเป็นไปได้ที่มีคุณค่าแท้จริงด้วย มิฉะนั้นนโยบายที่กำหนดมานั้นมีปัญหาเมื่อนำไปปฏิบัติ ขาดคุณค่าตามเจตนาศึกษาของประเทศ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ จึงมีนโยบายให้โรงเรียนที่จัดการสอนสำหรับคนพิการในแบบการเรียนร่วมได้ดำเนินงานโดยอาศัยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เป็นปกติ โดยใช้ชื่อว่า “โครงสร้างซีท” (SEAT Framework) ซึ่ง เบญจา ชลธาร์นนท์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษาพิเศษได้พัฒนามาจากหลักการของ “การศึกษาเพื่อมวลชน” (Education For All: EFA) ซึ่งเป็นแนวคิดที่ประเทศตะวันตกหลายประเทศให้ความสำคัญกับการได้รับสิทธิในการศึกษาของประชาชนทุกคนอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน โดยไม่มีการเลือกปฏิบัติ

ซึ่งแนวคิดดังกล่าวมีหลักการและแนวทางปฏิบัติสำคัญ 2 ประการ คือ การจัดสภาพแวดล้อมที่มีจิตจำกัดน้อยที่สุด (Least Restrictive Environment: LRE) และการออกแบบที่เป็นสากล (Universal Design: UD) เพื่อความสอดคล้องกับความต้องการความจำเป็นพิเศษทางการศึกษาเป็นกรณีเฉพาะบุคคล มีองค์ประกอบสำคัญ 4 ด้าน คือ ด้านผู้เรียน (Students) ด้านสภาพแวดล้อม (Environment) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน (Activities) และด้านเครื่องมือ (Tools) (วรรณิ เจตจา นงนุช; ปิยวรรณ วิเศษสุวรรณภูมิ; ชนิศา (อภิชาติบุตร) ตันติเฉลิม และ ดุสิตา ทินมาลา, 2555, น.76) เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพที่ดีที่สุดในการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียน

ดังนั้น เพื่อพัฒนาให้เด็กและเยาวชนพิการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สอดคล้องตามเจตนารมณ์ที่กำหนดในกฎหมาย พระราชบัญญัติ และนโยบายที่เกี่ยวข้องอย่างมีประสิทธิภาพปลอดจากอุปสรรคและตั้งอยู่บนฐานของสิทธิมนุษยชนอย่างแท้จริง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ดำเนินการจัดโครงการโรงเรียนจัดการเรียนร่วม เพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้แก่เด็กพิการได้เรียนร่วมกับเด็กทั่วไป โดยในปีการศึกษา 2547 จำนวน 390 โรงเรียน กระจายครอบคลุมทุกจังหวัดๆ ละ 2 อำเภอๆ ละ 1 โรงเรียน ต่อมาในปีการศึกษา 2548 ขยายผลเพิ่มขึ้นเป็น จำนวน 2,000 โรงเรียน ครอบคลุมทุกอำเภอๆ ละ 1-2 โรงเรียน และปัจจุบันในปีการศึกษา 2557 มีโรงเรียนที่จัดการศึกษาเรียนร่วม จำนวน 18,370 โรงเรียน ทั้งนี้โรงเรียนสามารถปรับเปลี่ยนกลไกการบริหารตามบริบทของแต่ละโรงเรียน โดยมีความร่วมมือจากเครือข่ายทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกสถานศึกษา ซึ่งแสดงถึงการบริหารที่มีความยืดหยุ่นและคัมซัดในการดำเนินงาน ทั้งในระดับชั้นเรียนร่วมและโรงเรียนทั้งระบบ โดยมีเป้าหมายเพื่อเพิ่ม โอกาสให้เด็กพิการทุกคนได้เข้าเรียนและเรียนในโรงเรียนใกล้บ้าน ทั้งนี้ได้มีการทบทวนถึงภารกิจที่จำเป็นที่สถานศึกษาทั่วไปต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมาย ทั้งการจัดการให้เด็กพิการทุกคนที่อยู่ในเขตบริการได้เข้าเรียนในโรงเรียน และการพัฒนาให้โรงเรียนมีคุณภาพ รองรับบริการให้บริการด้านการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการได้อย่างมีประสิทธิภาพ คุณภาพของการจัดการศึกษาเรียนร่วมจึงเป็นตัวชี้วัดที่สำคัญอย่างหนึ่งของคุณภาพการจัดการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550, น.7)

แนวทางการบริหารจัดการเรียนรวมของกระทรวงศึกษาธิการในปัจจุบัน มีการสุ่มตรวจว่าโรงเรียนได้วางแผนจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิเศษแต่ละคนหรือไม่ เพราะเป็นหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนที่จะต้องจัดการเรียนรวมเมื่อพบว่ามีเด็กพิเศษในโรงเรียน ซึ่งจะมีหลายรูปแบบไม่ได้มีรูปแบบเดียว

จากความสำคัญดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยเห็นว่าการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมในสถานศึกษาเป็นเรื่องที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาด้านการบริหารการศึกษา จึงมีความสนใจที่จะศึกษาการศึกษา

รูปแบบการจัดการเรียนร่วมของผู้บริหาร โรงเรียนจัดการเรียนร่วมระดับประถมศึกษาในพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล เพื่อพัฒนาคุณภาพของเด็กนักเรียนพิเศษและเด็กปกติอย่างทั่วถึง และได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพต่อไป ซึ่งผู้วิจัยคาดว่าผลจากการศึกษาจะสามารถนำไปใช้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมของผู้บริหาร โรงเรียนจัดการเรียนร่วมระดับประถมศึกษาในพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล

1.2.2 เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการเรียนร่วมของผู้บริหาร โรงเรียนจัดการเรียนร่วมระดับประถมศึกษาในพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล

1.3 ขอบเขตการวิจัย

1.3.1 ขอบเขต ตัวแปรที่ศึกษาค้นคว้า

รูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมของผู้บริหาร โรงเรียนจัดการเรียนร่วมระดับประถมศึกษาในพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล โดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT FRAMEWORK) ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

ด้านนักเรียน (S: Students) ได้แก่ การเตรียมความพร้อมนักเรียนพิการ หรือที่มีความบกพร่อง และการเตรียมความพร้อมนักเรียนทั่วไป

ด้านสภาพแวดล้อม (E: Environment) ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางกายภาพ และบุคคลที่เกี่ยวข้อง

ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน (A: Activities) ได้แก่ การบริหารจัดการหลักสูตร การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) การตรวจสอบทางการศึกษา เทคนิคการสอน การรายงานความก้าวหน้าของนักเรียน การจัดกิจกรรมการสอนนอกห้องเรียน การประกันคุณภาพ การรับนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องเข้าเรียน การจัดการเรียน การประสานความร่วมมือ และการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล ปรับปรุง

ด้านเครื่องมือ (T: Tools) ได้แก่ นโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ งบประมาณ ระบบการบริหารจัดการ สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ ตำรา ความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ครู การศึกษาพิเศษ และนักวิชาชีพอื่น

1.3.2 ขอบเขตประชากร กลุ่มตัวอย่าง

1.3.2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนจัดการเรียนร่วมระดับประถมศึกษาในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 233 คน จาก 233 โรงเรียน

1.3.2.2 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยกำหนดโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp.607-608 อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2545, น.43) ผู้บริหารโรงเรียนจัดการเรียนร่วมระดับประถมศึกษาในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 148 คน จาก 148 โรงเรียน

1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ

การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ โครงสร้างซีท สภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้างซีท (SEAT FRAMEWORK) ของผู้บริหาร โรงเรียนระดับประถมศึกษาพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ใน 3 ลักษณะ ดังนี้

1.4.1 การเรียนร่วมบางเวลา (Integration) หมายถึง การที่เด็กพิเศษได้เข้าเรียนในโรงเรียนเดียวกันกับเด็กปกติ แต่เด็กเหล่านี้อาจถูกจัดให้อยู่รวมกันเป็นชั้นพิเศษในโรงเรียนปกติ เด็กเรียนวิชาหลักในชั้นพิเศษ โดยมีครูประจำชั้นที่ผ่านการอบรมหรือเชี่ยวชาญด้านการศึกษาพิเศษเป็นผู้สอน แต่ในบางวิชาที่ส่วนมากไม่ใช่วิชาทักษะ เด็กที่พิเศษมีโอกาสไปเรียนร่วมกับเด็กปกติ เช่น วิชาพลศึกษา ดนตรี เป็นต้น หรือเด็กอาจมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน เช่น กิจกรรมลูกเสือเนตรนารี กีฬา งานแสดงต่างๆ ของโรงเรียน โดยคาดหวังว่าเด็กพิเศษจะได้แสดงออกและมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กปกติ

1.4.2 การเรียนร่วมเต็มเวลา (Mainstreaming) หมายถึง การจัดให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้มีโอกาสได้เรียนชั้นเดียวกันกับเด็กปกติ ตลอดเวลาที่เด็กอยู่ในโรงเรียนเด็กปกติได้รับการเรียนการสอนและบริการการนอกห้องเรียนอย่างไร เด็กที่มีความต้องการพิเศษก็ได้รับการเช่นเดียวกัน จุดประสงค์สำคัญของการเรียนร่วมเต็มเวลา คือ เพื่อให้เด็กเข้าใจซึ่งกันและกันและตอบสนองความต้องการซึ่งกันและกัน และมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันระหว่างเด็กที่มีความต้องการพิเศษกับเด็กปกติ เด็กปกติจะยอมรับความหลากหลายของมนุษย์ เข้าใจว่าคนเราเกิดมาไม่จำเป็นต้องเหมือนกันทุกอย่างท่ามกลางความแตกต่างกัน มนุษย์เราก็ต้องการความรัก ความสนใจ ความเอาใจใส่เช่นเดียวกันทุกคน

1.4.3 การเรียนร่วม (Inclusion) หรือการจัดการศึกษาโดยวิธีเรียนร่วม (Inclusive education) หมายถึง แนวคิดทางการศึกษาอย่างหนึ่งที่ว่า โรงเรียนจะต้องจัดการศึกษาให้กับเด็กทุกคน

โดยไม่มีการแบ่งแยกว่า เด็กคนใดเป็นเด็กปกติ หรือคนใดเป็นเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เด็กทุกคนที่ผู้ปกครองพามาเข้าเรียน ทางโรงเรียนจะต้องรับเด็กและจะต้องจัดการศึกษาให้เขาอย่างเหมาะสม การเรียนรวมยังหมายถึง การศึกษาที่ไม่แบ่งแยกระดับชั้น เช่น อนุบาล ประถมศึกษา มัธยมศึกษา อุดมศึกษา ตลอดจนการดำรงชีพของคนในสังคมหลังจบการศึกษาจะต้องดำเนินไปในลักษณะรวมกันที่ทุกคนต่างเป็นส่วนหนึ่งของสังคม และเป็นส่วนหนึ่งของสังคมที่ต้องใช้ชีวิตร่วมกันกับคนปกติ โดยไม่มีการแบ่งแยก

โครงสร้างซี ท (SEAT FRAMEWORK) หมายถึง การบริหารจัดการเรียนการสอนที่สถานศึกษานำมาเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม ประกอบด้วย 1) S-Students นักเรียน หมายถึง การเตรียมความพร้อมนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ และนักเรียนทั่วไป 2) E-Environment สภาพแวดล้อม หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและบุคคลทั่วไป 3) A-Activities ด้านการจัดการเรียนการสอน และ 4) T-Tools เครื่องมือ หมายถึง การบริหารวัสดุ สื่อ เครื่องมือ และเทคโนโลยีทางการศึกษา

ด้านนักเรียน (S-Student) หมายถึง โรงเรียนมีการจัดปฐมนิเทศให้นักเรียนปกติและนักเรียนพิเศษเรียนรวมเพื่อสร้างเจตคติที่ดีและความเข้าใจร่วมกัน โดยโรงเรียนมีการจัดให้นักเรียนพิเศษเข้าเรียนตามห้องเรียนแต่ละชั้นอย่างเหมาะสมตามระดับความสามารถ มีการจัดการดูแลช่วยเหลือนักเรียนพิเศษเรียนรวมอย่างเป็นระบบ มีการจัดการเรียนการสอนให้เด็กนักเรียนปกติและเด็กนักเรียนพิเศษได้มีกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกัน มีความช่วยเหลือกันระหว่างเด็กนักเรียนปกติและเด็กนักเรียนพิเศษ โดยโรงเรียนจัดให้มีระบบการให้รางวัลนักเรียนทั่วไปที่ช่วยเหลือนักเรียนพิเศษเรียนรวม โรงเรียนมีระบบการรับและการจัดเข้าชั้นเรียนรวมถึงการส่งต่อ โดยผู้บริหาร ครู ประชุมร่วมวางแผนกันกับผู้ปกครอง เพื่อเตรียมความพร้อมนักเรียนปกติและนักเรียนพิเศษเรียนรวม มีการสนับสนุนจากฝ่ายบริหารในการจัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถของนักเรียนพิเศษเรียนรวมที่คำนึงถึงสภาพความต้องการพิเศษของแต่ละบุคคล นักเรียนทั่วไปได้รับการเตรียมความพร้อมให้มีความเข้าใจ ยอมรับและช่วยเหลือเพื่อนนักเรียนพิเศษเรียนรวม นักเรียนพิเศษเรียนรวมได้มีโอกาสเรียนร่วมกับนักเรียนปกติทั่วไปตามศักยภาพ

ด้านสภาพแวดล้อม (E-Environment) หมายถึง โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์โครงการให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบโดยทั่วกัน โดยมีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อมอบหมายหน้าที่ให้บุคคลที่เกี่ยวข้อง มีบริเวณสำหรับทำสวนหย่อม/สนามเด็กเล่นและอื่นๆ เพื่อให้เด็กนักเรียนพิการเรียนรวมใช้พักผ่อน มีการปรับสภาพห้องเรียนให้เหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนพิการเรียนรวม โรงเรียนจัดให้มีสื่อเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก และอื่นๆ เพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีสิ่ง

อำนวยความสะดวกให้เหมาะสมกับแต่ละบุคคล โรงเรียนมีห้องน้ำ ห้องส้วมที่เพียงพอ มีการจัดอาคารเรียนให้มีทางลาดเอียงสำหรับนักเรียนบกพร่องทางร่างกายที่ต้องใช้เก้าอี้รถเข็น และเหมาะสมกับนักเรียนแต่ละบุคคล โรงเรียนมีการจัดทางลาดเอียงสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางด้านร่างกายที่ต้องใช้รถเข็น รวมทั้งผู้บริหารสร้างความมั่นใจเรื่องความปลอดภัยด้านกายภาพ ผู้บริหารและบุคลากรที่เกี่ยวข้องร่วมรับผิดชอบเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาพิเศษให้แก่ผู้ปกครอง และชุมชน

ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน (A-Activities) หมายถึง ฝ่ายบริหารจัดการครูเข้าสอนในชั้นเรียนร่วมตรงตามความสามารถของครูผู้สอน ครูมีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนพิเศษเรียนร่วมรู้จักปรับตัวให้เหมาะสมกับสังคมปัจจุบันที่เอื้อต่อการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และมีเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้เหมาะสมกับนักเรียนพิการเรียนร่วม ครูมีการวัดผล ประเมินผล เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ศึกษาต่อในชั้นสูงสุดตามศักยภาพของตน ครูมีการสอนซ่อมเสริมให้แก่เด็กเรียนพิเศษเรียนร่วม หลังจากการวัดผลระหว่างเรียนไม่ผ่านเกณฑ์ ครูนำผลประเมินมาปรับปรุงเป็นระยะ สม่ำเสมอและต่อเนื่องจนกว่าจะจบการศึกษาชั้นสูงสุดของโรงเรียน การวัดและการประเมินผลการเรียนของนักเรียนพิเศษเรียนร่วมสอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างของแต่ละบุคคล ผู้บริหารจัดให้มีคณะนิเทศ วัดและประเมินผล รายงานผลการจัดการเรียนร่วมอย่างเป็นระบบ โรงเรียนมีการประเมินผลตามสภาพจริง และรายงานผลความก้าวหน้าของนักเรียนพิการเรียนร่วมให้กับผู้บริหารและผู้ปกครองรับทราบเป็นระยะ

ด้านเครื่องมือ (T-Tools) หมายถึง โรงเรียนมีการกำหนดควิษฐ์ทัศน์ /พันธกิจ/ยุทธศาสตร์เพื่อใช้ในการบริหารจัดการเรียนร่วม มีแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วมที่สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ โรงเรียนมีระบบการบริหารจัดการโดยใช้โครงสร้างซีท เป็นข้อกำหนดในการจัดการเรียนร่วม โรงเรียนจัดให้มีบริการต่างๆ ที่ช่วยสนับสนุนการศึกษาของนักเรียนพิเศษเรียนร่วม โรงเรียนจัดทำหลักสูตร คำรา ในรูปแบบอื่นๆ ที่เหมาะสมกับประเภทความต้องการพิเศษของแต่ละบุคคล โรงเรียนสนับสนุนให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนหรืองานวิจัยพื้นฐานด้านการศึกษาพิเศษ ครูจัดทำระบบข้อมูลนักเรียนพิเศษเรียนร่วม บุคลากร สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการจัดการเรียนร่วม ครูจัดทำสื่อทางการศึกษา เครื่องมือ เพื่อช่วยให้นักเรียนพิเศษเรียนร่วมอย่างทั่วถึง นักเรียนพิเศษเรียนร่วมได้รับสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของตน

การจัดการเรียนร่วม (Inclusive Education) หมายถึง การจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนพิเศษเรียนร่วมและนักเรียนทั่วไปได้เรียนร่วมกันในชั้นเรียนปกติทั้งในและนอกชั้นเรียนตลอดเวลาโดยไม่แบ่งแยกความพิการหรือความต้องการพิเศษ

โรงเรียนเรียนร่วม หมายถึง โรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียนเรียนร่วมและนักเรียนทั่วไปได้เรียนร่วมกันในชั้นเรียนปกติทั้งในและนอกชั้นเรียนตลอดเวลาโดยไม่แบ่งแยกความพิการหรือความต้องการพิเศษ ในโรงเรียนระดับประถมศึกษาเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ผู้บริหารสถานศึกษา คือ ผู้ที่สนับสนุนในการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ในโรงเรียนระดับประถมศึกษาเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล

นักเรียนพิเศษเรียนร่วม หมายถึง ผู้ที่มีความพิการหรือนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษที่ผ่านการคัดกรองด้วยแบบคัดกรองจากสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กระทรวงศึกษาธิการ และระบุความบกพร่อง 1 ใน 9 ประเภทความพิการ ซึ่งได้แก่ 1) เด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น 2) เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน 3) เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา 4) เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย หรือ การเคลื่อนไหว หรือสุขภาพ 5) เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ 6) เด็กที่มีความบกพร่องทางการพูดและภาษา 7) เด็กที่มีความบกพร่องทางพฤติกรรม หรืออารมณ์ 8) เด็กออทิสติก และ 9) เด็กพิการซ้อน และได้รับการยินยอมจากผู้ปกครองให้ประกาศรายชื่อในประกาศคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแก่นำเรียนร่วมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี เรื่อง รับรองการรับรองเด็กพิการ/เด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วม

นักเรียนปกติ หมายถึง นักเรียนปกติที่ เรียนร่วมในชั้นเรียนปกติ กับนักเรียนพิเศษเรียนร่วม ในโรงเรียนระดับประถมศึกษาเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล

กรุงเทพมหานครและปริมณฑล หมายถึง เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของจังหวัด กรุงเทพมหานคร และจังหวัดที่ตั้งอยู่โดยรอบ ประกอบไปด้วย จังหวัดนนทบุรี จังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดปทุมธานี จังหวัดสมุทรสาคร จังหวัดนครปฐม

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ได้ศึกษารูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมตามโครงสร้างชีวิตของผู้บริหารโรงเรียนจัดการเรียนร่วมระดับประถมศึกษาในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเพื่อเป็นประโยชน์สำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปปรับปรุง และพัฒนาการบริหารจัดการการศึกษาเรียนร่วมให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

1.5 กรอบแนวคิดในการวิจัย

เพื่อให้การศึกษารูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมตาม โครงสร้างซีทของผู้บริหารใน โรงเรียนจัดการเรียนร่วมระดับประถมศึกษาในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล บรรลุตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยไว้ ดังนี้

ตัวแปรที่ศึกษา

ศึกษารูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมของผู้บริหารใน โรงเรียน
จัดการเรียนร่วมระดับประถมศึกษาในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล

- นักเรียน (Students)
- สิ่งแวดล้อม (Environment)
- กิจกรรม (Activities)
- เครื่องมือ (Tools)

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำข้อมูลมาประกอบงานวิจัยโดยได้แบ่งขอบเขตของการวิจัยเรียง ดังนี้

- 2.1 การจัดการศึกษาสำหรับคนพิการในประเทศไทย
- 2.2 หลักการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ
- 2.3 การบริหารการศึกษาพิเศษแบบเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้าง SEAT
- 2.4 การจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิเศษเรียนร่วมในสถานศึกษาประถมศึกษา
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 การจัดการศึกษาสำหรับคนพิการในประเทศไทย

ความเป็นมาของการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการในประเทศไทย ได้เริ่มมาตั้งแต่ พ.ศ.2478 รัฐบาลยกเว้นให้เด็กพิการไม่ต้องเข้าเรียนในระดับประถมศึกษา ซึ่งเป็นการศึกษาภาคบังคับ ต่อมา นักการศึกษาพิเศษได้พยายามจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษขึ้นตามลำดับ ดังนี้

มีการสร้างโรงเรียนสอนคนตาบอดกรุงเทพเป็นแห่งแรก และตั้งโรงเรียนสอนคนตาบอดแห่งแรกในประเทศไทย (โรงเรียนเศรษฐเสถียร) เป็นลำดับต่อมา

ในปี พ.ศ.2499 ประเทศไทยได้จัดการเรียนร่วมเป็นครั้งแรก เด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็นของโรงเรียนสอนคนตาบอดกรุงเทพไปเรียนร่วมในโรงเรียนเซนต์คาเบรียล

ในปี พ.ศ.2500 กระทรวงศึกษาธิการได้จัดทดลองสอนให้เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาเรียนร่วมในโรงเรียนทั่วไประดับประถมศึกษา 7 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนพญาไท โรงเรียนวัดชนะสงคราม โรงเรียนวัดพระยาขี้ โรงเรียนวัดนิมมานนรัง โรงเรียนสามเสนนอก โรงเรียนวัดชัยชนะ และโรงเรียนวัดจันทร์ศ โมสร

ในปี พ.ศ.2504 ได้จัดตั้งโรงเรียนศรีสังวาลเพื่อสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางด้านร่างกาย

ในปี พ.ศ.2507 ได้จัดตั้งโรงเรียนราชานุกูล จัดการศึกษาให้เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาหรือเด็กปัญญาอ่อนเป็นแห่งแรกด้วย ต่อมา กองการศึกษาพิเศษ กรมสามัญศึกษาได้เริ่มโครงการเรียนร่วม ดังนั้น จึงทำให้การเรียนร่วมเป็นที่รู้จักแพร่หลายในหมู่ผู้ปกครองที่มีบุตรหลาน

เป็นเด็กที่มีความต้องการพิเศษ การจัดการเรียนร่วมได้พัฒนาเรื่อยมาจนมีการจัดการเรียนร่วมในกลุ่มเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินขึ้นที่โรงเรียนพญาไทอีก

ในปี พ.ศ.2512 วิทยาลัยครูสวนดุสิต ได้ทดลองสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินเรียนร่วมกับเด็กปกติ ต่อมาจึงได้ทดลองสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ทางอารมณ์ และสังคมเพิ่มขึ้น โดยจัดตั้งหน่วยการศึกษาพิเศษในภาควิชาการอนุบาลศึกษา ต่อมาได้แยกออกเป็นภาควิชาการศึกษาพิเศษ

ในปี พ.ศ.2519 หน่วยการศึกษาพิเศษได้ขยายเป็นโรงเรียนสาธิตการศึกษาพิเศษ โดยประสานงานกับโรงพยาบาลยุวประสาททวาทโยปถัมภ์ เด็กที่สำเร็จแล้วพร้อมที่จะไปเรียนรวมในโรงเรียนทั่วไประดับประถมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งมีโรงเรียนร่วมโครงการ คือ โรงเรียนพญาไท โรงเรียนสามเสน โรงเรียนราชวินิต โรงเรียนสาธิตวิทยาลัยครูสวนสุนันทา โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเกษตร

ในปี พ.ศ.2520 แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 ได้มีการกำหนดนโยบายการศึกษาพิเศษไว้ว่า เป็นการจัดการศึกษาให้แก่บุคคลที่มีลักษณะพิเศษหรือบกพร่องทางร่างกาย สติปัญญาและจิตใจ อาจจัดเป็นสถานศึกษาให้แก่บุคคลที่มีลักษณะพิเศษหรือบกพร่องทางร่างกาย สติปัญญาและจิตใจ อาจจัดเป็นสถานศึกษาเฉพาะหรือจัดในโรงเรียนธรรมดาก็ได้ตามความเหมาะสม ดังนั้น จึงถือได้ว่าแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 เป็นต้นมา ประเทศไทยจึงเริ่มมีการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนปกติขึ้น ซึ่งไม่ใช่เป็นเพียงการทดลองอีกต่อไป และมีการจัดการเรียนการสอนจนเป็นที่ยอมรับว่าการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษมีความเหมาะสมและเป็นการให้ความเสมอภาคแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษเป็นแนวทางที่ให้โอกาสทางการศึกษาแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษมากที่สุดตามความสามารถของแต่ละบุคคล

ในปี พ.ศ.2525 มีการประกาศใช้แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ.2525-2529) โดยจะเร่งขยายและพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาพิเศษสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษบางประเภท เพื่อให้เด็กเหล่านี้ได้มีโอกาสรับบริการทางการศึกษาเช่นเดียวกับเด็กปกติโดยทั่วไป

ในปี พ.ศ.2530 แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ.2530-2534) ได้กำหนดนโยบายในการขยายการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนที่มีความต้องการพิเศษ เพื่อความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษา และเสมอภาคทางคุณภาพการศึกษาตามแนวนโยบายที่กำหนดไว้ ซึ่งมีความสำคัญต่อสิทธิมนุษยชนและการศึกษาในสังคมประชาธิปไตย จึงทำให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กำหนดให้มีการดำเนินงานโครงการพัฒนารูปแบบการจัดการประถมศึกษาสำหรับเด็กพิการร่วมกับเด็กปกติขึ้น และได้มีการขยายการเรียนร่วมไปยังต่างจังหวัดทั่วประเทศ

ในปี พ.ศ.2533 วิทยาลัยครูสวนดุสิต ได้จัดตั้งศูนย์บริหารช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็นและครอบครัว บริการจัดกิจกรรมกลุ่มเด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็นอายุระหว่างแรกเกิด – 7 ปี

ในปี พ.ศ.2535 แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ.2535-2539) ได้มีการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษอย่างชัดเจน โดยเริ่มให้การศึกษาลำดับสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษตั้งแต่วัยก่อนประถมศึกษาขึ้น นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเป็นหน่วยงานที่เริ่มมีบทบาทในการจัดการศึกษาให้เด็กพิเศษในรูปแบบการเรียนร่วมระดับประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดทุกภาค

ในปี พ.ศ.2540 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้ให้ความสำคัญต่อการศึกษาเพื่อคนพิการ โดยบัญญัติเกี่ยวกับการคุ้มครองและการให้การศึกษาอบรมแก่เด็กทั่วไป เด็กด้อยโอกาส และเด็กพิการ นอกจากนี้ในแผนพัฒนาการศึกษาพิเศษ (ด้านคนพิการ) ระยะที่ (พ.ศ. 2540-2544) มีโครงการในการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อเด็กพิการ คือ เพิ่มเป้าหมายการจัดตั้งโรงเรียนสอนเด็กพิการและขยายบริการในรูปแบบของการเรียนร่วมในโรงเรียนทั่วไปมากขึ้น โดยมีการดำเนินการได้ 2 วิธี คือ จัดชั้นพิเศษในโรงเรียนทั่วไป และจัดชั้นเรียนร่วมกับเด็กทั่วไป เพื่อให้การเรียนร่วมของเด็กพิการเป็นไปอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้ ในปี พ.ศ.2542 กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้เป็นปีการศึกษาเพื่อคนพิการ มีนโยบายว่า “คนพิการทุกคนที่อยากเรียนต้องได้เรียน” จึงได้ประกาศนโยบายการศึกษาเพื่อคนพิการไว้ 10 ด้าน ได้แก่

- 1) ด้านการบริการ ให้ผู้พิการได้เรียนตั้งแต่แรกเกิด หรือแรกพบความพิการ โดยเน้นให้ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่า 12 ปี
- 2) ด้านโอกาสทางการศึกษา ให้ผู้พิการทั้งชายและหญิงมีโอกาสได้รับการศึกษาทัดเทียมกับเด็กปกติ
- 3) ด้านการจัดการศึกษา ต้องจัดให้คนพิการทุกคนที่อยากเรียนต้องได้เรียน เน้นการร่วมและการจัดให้สอดคล้องกับประเภทและระดับความพิการ
- 4) ด้านการรับนักเรียน ปรับกฎ ระเบียบให้เอื้อต่อการรับเด็กพิการทุกคน และให้รับตั้งแต่แรกเกิด หรือแรกพบความพิการ ต้องทำทะเบียนเพื่อรับรองความพิการที่ต้องได้รับการช่วยเหลือตามกฎหมายกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วย สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวกในการศึกษาของคนพิการ

5) ด้านหลักสูตร ต้องพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับประเภทและระดับของผู้พิการ โดยให้เด็กเป็นหลัก

6) ด้านบริหารการศึกษา ให้มีคณะกรรมการดำเนินงานพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการหน่วยประสานกลาง และกำกับการบริหาร รวมทั้งประชาสัมพันธ์ให้พ่อแม่ผู้ปกครองเข้าใจถึงการบริการทางการศึกษาและฝึกอบรมพ่อแม่

7) ด้านทรัพยากร ให้การสนับสนุนด้านทรัพยากรและวิชาการแก่สถานศึกษาที่จัดการศึกษาเพื่อคนพิการ และให้ภาคเอกชน ชุมชนเข้ามาร่วมจัดการศึกษา

8) ด้านบุคลากร ให้สถาบันอุดมศึกษาปรับปรุงการผลิตครูการศึกษาพิเศษให้พอเพียงและมีคุณภาพ ตามหลักการของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542

9) ด้านการประเมินคุณภาพ จัดให้มีเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพสำหรับการศึกษาเพื่อคนพิการ โดยเฉพาะ โดยมีคณะกรรมการร่วมประเมิน ประกอบด้วย หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง องค์กรคนพิการ และผู้ปกครอง

10) ด้านการส่งเสริมเอกชน ส่งเสริมและสนับสนุนให้เอกชน และองค์กรเอกชนที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการทุกระดับ โดยรัฐให้การสนับสนุนด้านงบประมาณและบุคลากร ให้เท่าเทียมกับการจัดการศึกษาของรัฐ

ในปี พ.ศ.2545 แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ (พ.ศ.2545-2549) ได้กำหนดปรัชญาด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการไว้ว่า “มนุษย์ทุกคนมีศักดิ์ศรีเท่าเทียมกัน สามารถพัฒนาศักยภาพ หากได้รับโอกาสอย่างเสมอภาค เพื่อนำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดี” โดยกำหนดเป็นวิสัยทัศน์ว่า คนพิการมีศักยภาพที่สามารถพึ่งพาตนเองได้ มีคุณภาพชีวิตที่ดี ดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขและสร้างสรรค์ มีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ และได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการไว้ 8 ด้าน คือ ด้านการส่งเสริมความตระหนักรู้และการส่งเสริมเจตคติเชิงสร้างสรรค์ ด้านสิทธิและหน้าที่ ด้านการพัฒนาศักยภาพคนพิการ ด้านการวิจัยการพัฒนาศักยภาพคนพิการ ด้านการวิจัยการพัฒนา ด้านการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารการสื่อสาร บริการ เทคโนโลยีและสภาพแวดล้อม ด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กรด้านคนพิการ ด้านการมีส่วนร่วมของคนพิการ ครอบครัวและชุมชน

ในปี พ.ศ.2547 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้มีนโยบายเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนทั่วไป โดยมีโครงการโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมทุกจังหวัดทั่วประเทศรวม 390 โรงเรียน ซึ่งมีหลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเป็นกรอบในการปฏิบัติงานเน้นหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม และการบริหารโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT FRAMEWORK)

กองการศึกษาเพื่อคนพิการ ได้กำหนดทิศทาง การพัฒนา ศักยภาพคนพิการไว้ในแผนพัฒนา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ฉบับที่ 9 พ.ศ.2545-2549 ไว้ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ แห่งชาติ พ.ศ.2545-2549 แผนทศวรรษแห่งคุณภาพและเสมอภาคทางการศึกษา พ.ศ.2545-2554 ของ กระทรวงศึกษาธิการเป็นพัฒนาการศึกษาเพื่อคนพิการ ระยะที่ 9 พ.ศ.2545-2549 ของสำนักงาน นโยบาย และแผนปฏิบัติการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม และการจัดการศึกษาพิเศษ โดยครอบครัว และชุมชน ปีการศึกษา พ.ศ.2545-2547 ตลอดจนแผนพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีการศึกษาสำหรับคน พิการ ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินงานด้านการศึกษาเพื่อคนพิการเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยกำหนดเป็น วิสัยทัศน์ไว้ว่า “คนพิการสามารถพึ่งพาตนเองได้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้ อย่างมีความสุขและมีศักดิ์ศรี ตลอดจนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมและประเทศ ซึ่งจะส่งผลให้คน พิการได้รับการพัฒนาอย่างมีคุณภาพและเต็มศักยภาพ

ประวัติความเป็นมาของการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษนั้นมีการ พัฒนามาอย่างต่อเนื่อง และกำลังเป็นที่ยอมรับ และแพร่หลายไปทั่วโลก ทั้งนี้เพราะการจัดการเรียน ร่วมเป็นการขยายโอกาสทางการศึกษาเพื่อให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษทุกคนมีสิทธิได้รับบริการทาง การศึกษาจากรัฐอย่างเต็มความสามารถของตนเอง สามารถอยู่ร่วมในสังคมได้อย่างมีความสุข ไม่เป็น ภาระแก่สังคม อีกทั้งการจัดเด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียนร่วมกับเด็กปกติมีผลในการปรับปรุง การเรียนการสอนเพื่อให้เด็กทุกคนเรียนรู้ได้ตามความแตกต่างของแต่ละบุคคล

2.2 หลักการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ

ในปี พ.ศ.2537 องค์การสหประชาชาติ (UNESCO) ได้จัดประชุมระดับ โลกขึ้นที่เมือง ซาลามังกา ประเทศสเปน ที่ประชุมได้สนับสนุนการเรียนรวมอย่างยิ่ง โดยประกาศว่า

- 1) เด็กทุกคนมีสิทธิได้รับการศึกษา สิทธินี้เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของเด็กทุกคน
- 2) เด็กแต่ละคนมีลักษณะเฉพาะที่ไม่เหมือนใคร มีความสนใจ ความสามารถ และความ ต้องการในการเรียนรู้แตกต่างกัน
- 3) การจัดการศึกษาสำหรับเด็กจะต้องจัดให้สอดคล้องกับลักษณะที่หลากหลายของเด็กใน ข้อ 2)
- 4) เด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษา จะต้องมีส่วนในการได้รับการศึกษาใน โรงเรียนปกติทั่วไป ทางโรงเรียนจะต้องจัดบริการทางการศึกษาให้แก่เด็กเหล่านี้ด้วย
- 5) การให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้มีโอกาสเรียนร่วมกับเด็กปกติเป็นการจัดการ แบ่งแยกทางสังคมอย่างหนึ่ง การเรียนรวมเป็นการสอนคนให้ดำรงชีวิตร่วมกัน ดังนั้น การศึกษาจึง

ควรเป็นลักษณะของการศึกษาเพื่อคนทุกคน (Education for All) ไม่ใช่การศึกษาที่จัดให้เด็กปกติในโรงเรียนหนึ่ง และเด็กที่มีความต้องการพิเศษในอีกโรงเรียนหนึ่ง

การจัดการศึกษาพิเศษ ตั้งอยู่บนรากฐานของความเชื่อหรือหลักปรัชญา ดังต่อไปนี้

1) ทุกคนมีโอกาสเท่าเทียมกันในการที่จะได้รับบริการทางการศึกษา หากเด็กที่มีความต้องการพิเศษไม่สามารถเรียนในโปรแกรมการศึกษาที่รัฐจัดให้เด็กปกติได้ ก็เป็นหน้าที่ของรัฐที่จะจัดการศึกษาให้สนองต่อความต้องการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

2) เด็กที่มีความต้องการพิเศษควรได้รับการศึกษาควบคู่ไปกับการบำบัด การฟื้นฟูสมรรถภาพทุกด้าน โดยเร็วที่สุด

3) การจัดการศึกษาพิเศษควรคำนึงถึงการอยู่ร่วมสังคมกับคนปกติอย่างมีประสิทธิภาพ

4) การจัดการศึกษาพิเศษต้องปรับให้เหมาะสมกับสภาพความเสียหายเปรียบของเด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภท โดยใช้แนวทางการศึกษาของเด็กปกติ

5) การศึกษาพิเศษและการฟื้นฟูทุกด้านควรจัดเป็นโปรแกรมให้เป็นรายบุคคล

6) การจัดโปรแกรมการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ควรเน้นที่ความสามารถของเด็ก และให้เด็กมีโอกาสได้ประสบความสำเร็จ เพื่อทำให้เด็กมีความมั่นใจ ซึ่งจะช่วยให้เด็กสามารถปรับตัวได้ดีขึ้น

7) การศึกษาพิเศษควรมุ่งให้เด็กมีความเข้าใจ ยอมรับตนเอง ตลอดจนมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

8) การศึกษาพิเศษ ควรจัดทำอย่างต่อเนื่องเริ่มตั้งแต่เกิดเรื่อยไปขาดตอนไม่ได้ และควรเน้นถึงเรื่องอาชีพด้วย

จากหลักการดังกล่าวจะเห็นได้ว่าแนวโน้มของการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับโลก ระดับประเทศที่พัฒนาแล้วและกำลังพัฒนาทั้งหลายเน้นการเรียนรวมมากขึ้น ซึ่งการจัดการศึกษาของประเทศต่างๆ จะต้องให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษาได้เรียนร่วมกับเด็กปกติตามสิทธิขั้นพื้นฐานที่เด็กพึงมี ไม่ว่าจะเด็กนั้นจะเป็นเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เด็กออทิสติก เด็กที่มีปัญหาทางอารมณ์ และพฤติกรรม เด็กที่มีความบกพร่องซ้ำซ้อนหรือเด็กด้อยโอกาสอื่นๆ เด็กเหล่านี้ควรได้รับการศึกษาอย่างเคียงบ่าเคียงไหล่กับเด็กปกติในโรงเรียนเดียวกัน

2.3 การบริหารการศึกษาพิเศษแบบเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้าง SEAT

2.3.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา

2.3.1.1 ความหมายของการบริหาร

การบริหาร หมายถึง กระบวนการทางสังคมของบุคคลที่ทำหน้าที่การวางแผนการจัดองค์การ จัดคนเข้าทำงาน สั่งการ และควบคุมการทำงานให้กิจกรรมขององค์การดำเนินงานไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพบนพื้นฐานปัจจัยในการผลิตและพัฒนาไปตามแนวทางที่องค์กรนั้นตั้งเป้าหมายไว้

จาคูรงค์ เจริญนำ (2558) การบริหาร คือ กระบวนการต่างๆ ที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมกันกันดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ร่วมกันกำหนด โดยใช้กระบวนการอย่างมีระเบียบและใช้ทรัพยากรและเทคนิคต่างๆ ที่เหมาะสม

อินทิรา หิรัญสาย (2551) การบริหาร หมายถึง การใช้ศาสตร์และศิลป์ของบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ร่วมมือกันดำเนินกิจกรรมหรืองานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ร่วมกัน โดยอาศัยกระบวนการและทรัพยากรทางการบริหารเป็นปัจจัยอย่างประหยัด และให้เกิดประโยชน์สูงสุด

วิจิตร ศรีสอ้าน และคณะ (2553, น.112) ได้สรุปสาระสำคัญของการบริหารไว้ดังนี้

- 1) การบริหารเป็นกิจกรรมของกลุ่มบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป
- 2) ร่วมมือกันทำกิจกรรม
- 3) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน
- 4) โดยการใช้กระบวนการ และทรัพยากรที่เหมาะสม

สำหรับการบริหารในฐานะที่เป็นวิชาการสาขาหนึ่ง มีลักษณะเป็นศาสตร์โดยสมบูรณ์ เช่นเดียวกับศาสตร์สาขาอื่นๆ กล่าวคือ เป็นสาขาวิชาที่มีการจัดระเบียบให้เป็นระบบของการศึกษามุ่งองค์แห่งความรู้ หลักการ และทฤษฎี ที่เกิดจากการศึกษาค้นคว้า เชิงวิทยาศาสตร์ การบริหารจึงเป็นสิ่งที่นำมาศึกษาเล่าเรียนกันได้โดยนำไปประยุกต์ใช้สู่การปฏิบัติ ให้เหมาะสมกับสถานการณ์และสิ่งแวดล้อม ซึ่งขึ้นอยู่กับความสามารถ ประสบการณ์ และบุคลิกภาพส่วนตัวของผู้บริหารแต่ละคน

ดังนั้น สรุปได้ว่า การบริหาร หมายถึง การที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมกันดำเนินการโดยใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ได้วางไว้ร่วมกัน โดยใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์มากที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารจะบริหารงานให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้นั้นต้อง

มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องของทฤษฎีและหลักการบริหาร เพื่อจะได้นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับการทำงาน สถานการณ์และสิ่งแวดล้อม

2.3.2 การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.3.2.1 ความหมายและความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา

บุษบา ตาไว (2550, น.11) ได้กล่าวว่า การบริการสถานศึกษา หมายถึง ขอบข่ายภารกิจการบริหารจัดการของสถานศึกษา ด้านวิชาการเป็นภารกิจหลัก และด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร ด้านบริหารงานทั่วไป เป็นงานที่สนับสนุนตามเป้าหมายที่วางไว้ในการบริหารงานสถานศึกษา

พรพรรณ อินทรประเสริฐ (2550, น.50) ได้กล่าวว่า การบริการสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการร่วมกับกลุ่มบุคคลมืออาชีพและชุมชนในท้องถิ่น เพื่อบริการทางด้านการศึกษาแก่สมาชิกในสังคมตามวัตถุประสงค์อย่างมีคุณภาพ

2.3.2.2 แนวทางการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญต่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยได้กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 เป็นครั้งแรกในมาตรา 43 ความว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกัน ในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย” และสานต่อเจตนารมณ์ไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 49 ความว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพหรือผู้อยู่ในสภาวะยากลำบากต้องได้รับสิทธิตามวรรคหนึ่ง และการสนับสนุนจากรัฐเพื่อให้ได้รับการศึกษาโดยทัดเทียมกับบุคคลอื่น”

ในการนี้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 4 วรรค 5 ได้บัญญัติให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรา 9(2) บัญญัติถึงหลักการจัดระบบ โครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษาให้ยึดหลักการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ มาตรา 39 กำหนดว่า ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง

2.3.3 แนวคิดการจัดการศึกษาให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

2.3.3.1 ความหมายของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

ผดุง อารยะวิญญู (2543ข, น.12-13) ให้ความหมายของเด็กที่มีความต้องการพิเศษไว้ว่า มาจากคำภาษาอังกฤษว่า “Children with Special Needs” ซึ่งหมายถึง เด็กที่มีความต้องการทางการศึกษาแตกต่างไปจากเด็กปกติ การให้การศึกษาสำหรับเด็กเหล่านี้จึงควรมีลักษณะที่ต่างออกไป ทั้งการจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล ซึ่งคำว่าเด็กพิเศษหรือ “Children with Special Needs” เป็นคำใหม่ในวงการการศึกษาพิเศษที่มีความหมายเกี่ยวข้องกับคำอื่นๆ ที่ใช้ในการศึกษาพิเศษ ได้แก่

1) Impairment หมายถึง สภาพความบกพร่อง อาจเป็นความบกพร่องทางกายหรือสติปัญญา เนื้อเยื่อหรือระบบประสาทก็ได้

2) Disability หมายถึง การไร้สมรรถภาพซึ่งความหมายครอบคลุมไปถึงการที่อวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายบกพร่องไป อวัยวะส่วนใดส่วนใดส่วนหนึ่งไม่สามารถทำงานได้อย่างปกติ การด้อยสมรรถภาพจึงขึ้นอยู่กับการบกพร่อง หากอวัยวะนั้นบกพร่องมากอาจทำงานไม่ได้เลย หรืออวัยวะนั้นบกพร่องน้อยอาจทำงานได้บ้างแต่ไม่สามารถทำงานได้เต็มที่เทียบเท่าอวัยวะปกติ

3) Handicap หมายถึง ผู้ที่บกพร่อง ความบกพร่องของร่างกายส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิต ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติภารกิจได้เท่ากับคนปกติ แต่หากบุคคลเหล่านั้นได้รับการแก้ไขอวัยวะที่บกพร่องให้สามารถใช้งานได้ สภาพความบกพร่องเหล่านั้นก็จะหมดไป บุคคลเหล่านั้นจึงไม่ใช่ผู้ที่มีความบกพร่องอีกต่อไป

4) Exceptional Children หรือ “เด็กนอกกระดับ” หมายถึง เด็กที่มีสภาพร่างกายและสติปัญญาแตกต่างไปจากเด็กปกติ ได้แก่ เด็กปัญญาเลิศ เด็กปัญญาอ่อน เด็กที่มีความบกพร่องทางสายตา เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายและสุขภาพ เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เด็กที่มีความบกพร่องทางระบบประสาท เด็กที่มีปัญหาด้านพฤติกรรม เด็กที่บกพร่องทางด้านภาษา เด็กที่ปัญหาด้านการเรียนรู้และเด็กที่มีความบกพร่องซ้ำซ้อน

5) Special Education หรือ “การศึกษาพิเศษ” หมายถึง การศึกษาที่จัดให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2543, น.11) กล่าวไว้ว่า เด็กที่มีความต้องการพิเศษ หมายถึง เด็กที่มีความต้องการช่วยเหลือทางด้านการศึกษาต่างไปจากเด็ก

ปกติ อันเนื่องมาจากความบกพร่องทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม หรือความด้อยโอกาส ซึ่งรวมไปถึงเด็กที่มีความสามารถพิเศษ

ศรียา นิยมธรรม (อ้างถึงใน รจเรจ พยอมแย้ม, 2553, น.26) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษไว้ว่า เด็กที่มีความต้องการพิเศษ หมายถึง เด็กที่ไม่อาจพัฒนาสามารถได้เท่าที่ควร จากการเรียนการสอนปกติ ทั้งนี้จากความบกพร่องทางร่างกาย สติปัญญา และอารมณ์ จำเป็นต้องจัดการศึกษาพิเศษให้เหมาะสมกับลักษณะความต้องการ

วาริ ธิระจิต (อ้างถึงใน รจเรจ พยอมแย้ม, 2553, น.27) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษไว้ว่า เด็กที่มีความต้องการพิเศษ หมายถึง เด็กที่มีลักษณะทางกายภาพหรือพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปจากสภาพปกติทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ซึ่งความเบี่ยงเบนนี้กระทบกระเทือนต่อพัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็ก

รจเรจ พยอมแย้ม (2553, น.27) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษไว้ว่า เด็กที่มีความต้องการพิเศษ หมายถึง เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ซึ่งกระทบกระเทือนต่อพัฒนาการของเด็ก จึงจำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือ และจัดสภาพแวดล้อมต่างๆ ให้เหมาะสมเพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ โดยจัดการศึกษาและการวัดประเมินผลที่แตกต่างไปจากเด็กปกติ

วรนุช ประมวลการ (2557, น.21) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษไว้ว่า เด็กที่มีความต้องการพิเศษ หมายถึง เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม เป็นเหตุให้เกิดผลกระทบต่อพัฒนาการด้านการศึกษาและเรียนรู้ของเด็ก ดังนั้นเด็กจำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือดูแลด้านการจัดการศึกษาเป็นกรณีพิเศษ ไม่ว่าจะด้านเนื้อหา กระบวนการสอน การประเมินผลที่แตกต่างจากเด็กทั่วไป

ศศิวิมล มณีวระ (2554, น.14) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษไว้ว่า เด็กที่มีความต้องการพิเศษ หมายถึง เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เด็กปัญญาเลิศ หรือเด็กอัจฉริยะ เด็กที่มีความสามารถเฉพาะทาง เด็กที่บกพร่องทางการได้ยิน เด็กที่บกพร่องทางการมองเห็น เด็กที่บกพร่องทางร่างกาย เด็กที่บกพร่องทางด้านภาษา เด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ เด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมและเด็กที่พิการซ้ำซ้อน โดยเด็กทั้งหมดนี้ต่างก็ต้องการจัดการศึกษาพิเศษและมีรูปแบบเฉพาะต่างจากคนปกติทั่วไป

สโรชา ชัยแจ่ม (2557, น.19) เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ หมายถึง เด็กที่มีความบกพร่องในด้านต่างๆ ได้แก่ บกพร่องทางสติปัญญา ทางร่างกาย ทางพฤติกรรม ทางอารมณ์ บกพร่องซ้ำซ้อนหรือมีความสามารถพิเศษที่ต้องการครู และการเรียนรู้ที่พิเศษกว่าเด็กปกติ

สรุปได้ว่า เด็กที่มีความต้องการพิเศษ หมายถึง เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบต่อพัฒนาการด้านการศึกษาและเรียนรู้ของเด็ก ดังนั้นเด็กเหล่านี้จึงจำเป็นที่จะต้องได้รับการดูแลและการจัดการทางการศึกษาแตกต่างจากเด็กทั่วไป

2.3.3.2 ประเภทของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

ผดุง อารยะวิญญู (2543, น.20) แบ่งเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษไว้ ดังนี้

- 1) เด็กที่มีความบกพร่องทางการฟัง
- 2) เด็กปัญญาอ่อนที่เรียนรู้หนังสือได้
- 3) เด็กปัญญาอ่อนฝึกได้
- 4) เด็กปัญญาอ่อนระดับสติปัญญาต่ำมาก
- 5) เด็กออทิสติก
- 6) เด็กที่มีความบกพร่องทางสายตา
- 7) เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย
- 8) เด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม
- 9) เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้
- 10) เด็กเจ็บป่วยเรื้อรัง
- 11) เด็กปัญญาเลิศ
- 12) เด็กพิการซ้ำซ้อน

วารี ธีระจิต (2541, น.3) ได้จำแนกลักษณะของเด็กที่มีความต้องการพิเศษจะประกอบด้วยลักษณะ ดังต่อไปนี้

- 1) มีความผิดปกติเกิดขึ้น
- 2) ความผิดปกตินั้นต้องเบี่ยงเบนไปจากตัวแทนกลุ่ม (Norm)
- 3) ความผิดปกตินั้นจะต้องเกิดภายในตัวเด็กเอง คือ กาย สติปัญญา อารมณ์ อาจจะเกิดด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้าน

4) ความผิดปกติจะต้องอยู่ในระดับรุนแรง กระทบกระเทือนต่อชีวิต ความเป็นอยู่ พัฒนาการ ความเจริญเติบโตด้านใดด้านหนึ่ง หรือหลายๆ ด้าน ที่ประกอบเป็นตัวเด็ก

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2548) ได้กล่าวถึง ลักษณะของเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ หรือผิดปกติทางร่างกาย สติปัญญา และทางจิตใจ แบ่งเด็กออกเป็นประเภทต่างๆ คือ ความบกพร่องทางสติปัญญา ความบกพร่องทางการได้ยิน ความบกพร่อง

ทางการเห็น ความบกพร่องทางร่างกายและสุขภาพ ความบกพร่องทางการพูด มีปัญหาทางพฤติกรรม และอารมณ์ การเรียนรู้ เด็กพิการซ้ำซ้อน ออทิสติก

กระทรวงสาธารณสุข (อ้างใน รจเรข พะยอมแยม, 2553) ได้ออกกฎกระทรวง เพื่อกำหนดประเภทความพิการในพระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ.2534 โดย จำแนก ออกเป็น 5 ประเภท ได้แก่

- 1) คนพิการทางการมองเห็น
- 2) คนพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย
- 3) คนพิการทางการเคลื่อนไหว
- 4) คนพิการทางจิตใจหรือพฤติกรรม
- 5) คนพิการทางสติปัญญาหรือการเรียนรู้

กระทรวงศึกษาธิการ (อ้างใน รจเรข พะยอมแยม, 2553) ได้แบ่งประเภทของ เด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษา ออกเป็น 9 ประเภท ได้แก่

- 1) เด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น
- 2) เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
- 3) เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายหรือสุขภาพหรือการเคลื่อนไหว
- 4) เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
- 5) เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้
- 6) เด็กที่มีความบกพร่องทางการพูดและภาษา
- 7) เด็กที่มีความบกพร่องทางพฤติกรรม อารมณ์ สังคม
- 8) เด็กออทิสติก
- 9) เด็กพิการซ้อน

สำนักงานบริหารงานการศึกษาพิเศษ (ม.ป.ป. น.14-16) ได้กล่าวถึงประเภท และหลักเกณฑ์ของคนพิการทางการศึกษา ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2552 ซึ่งมีทั้งหมด 9 ประเภท โดยพิจารณาตามความบกพร่องตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

1) บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเห็น ได้แก่ บุคคลที่สูญเสียการเห็นตั้งแต่ ระดับเล็กน้อยจนถึงตาบอดสนิท ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

(1.1) คนตาบอด หมายถึง บุคคลที่สูญเสียการเห็นมากจนต้องใช้สื่อ สัมผัสและสื่อเสียง อยู่ในระดับ 6 ส่วน 60 (6/60) หรือ 20 ส่วน 200 (20/200) จนถึงไม่สามารถรับรู้ เรื่องแสง

(1.2) คนเห็นเลือนราง หมายถึง บุคคลที่สูญเสียการเห็น แต่ยังสามารถอ่านอักษรตัวพิมพ์ขยายใหญ่ด้วยอุปกรณ์เครื่องช่วยความพิการ อยู่ในระดับ 6 ส่วน 18 (6/18) หรือ 20 ส่วน 70 (20/70)

2) บุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ได้แก่ บุคคลที่สูญเสียการได้ยิน ตั้งแต่ระดับหูตึงน้อยจนถึงหูหนวก ซึ่งแบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้

(2.1) คนหูหนวก หมายถึง บุคคลที่สูญเสียการได้ยินมากจนไม่สามารถเข้าใจการพูดผ่านทาง การได้ยิน ไม่ว่าจะใส่หรือไม่ใส่เครื่องช่วยฟัง

(2.2) คนหูตึง หมายถึง บุคคลที่มีการได้ยินเหลืออยู่เพียงพอที่จะได้ยิน การพูดผ่านทาง การได้ยินหรือ ใส่เครื่องช่วยฟัง

3) บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ความสามารถทางสติปัญญาต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ยอย่างมีนัยสำคัญ ร่วมกับความสามารถปรับตัวอย่างน้อย 2 ทักษะ จาก 10 ทักษะ ทั้งนี้ได้แสดงอาการดังกล่าวก่อนอายุ 18 ปี

4) บุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย ซึ่งแบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้

(4.1) บุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกายหรือการเคลื่อนไหว ความบกพร่องดังกล่าวอาจเกิดจากโรคทางระบบประสาท การไม่สมประกอบมาแต่กำเนิด อุบัติเหตุและโรคติดต่อ

(4.2) บุคคลที่มีความบกพร่องทางสุขภาพ ได้แก่ บุคคลที่มีความเจ็บป่วยเรื้อรังหรือมีโรคประจำตัว และเป็นอุปสรรคต่อการศึกษา

5) บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ความบกพร่องในกระบวนการเรียนรู้ที่อาจเกิดขึ้นเฉพาะความสามารถด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้าน คือ การอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ ซึ่งไม่สามารถเรียนรู้ในด้านที่บกพร่องทั้งที่มีระดับสติปัญญาปกติ

6) บุคคลที่มีความบกพร่องทางการพูดและภาษา บุคคลที่มีความบกพร่องในการเปล่งเสียงพูด ความเข้าใจหรือการใช้ภาษาพูด การเขียนหรือระบบสัญลักษณ์อื่นที่ใช้ในการติดต่อสื่อสาร

7) บุคคลที่มีความบกพร่องทางพฤติกรรม หรืออารมณ์ ความบกพร่องหรือความคิดปกติทางจิตใจหรือสมองในส่วนของการรับรู้ อารมณ์ หรือความคิด เช่น โรคจิตเภท โรคซึมเศร้า โรคสมองเสื่อม

8) บุคคลออทิสติก บุคคลที่มีความคิดปกติของระบบการทำงานของสมองบางส่วน ซึ่งส่งผลต่อพัฒนาการด้านภาษา ด้านสังคมและการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและมีข้อจำกัดด้านพฤติกรรม โดยความผิดปกติที่นั่นนั้นค้นได้ก่อนอายุ 30 เดือน

9) บุคคลพิการซ้อน บุคคลที่มีสภาพความบกพร่องหรือความพิการมากกว่าหนึ่งประเภทในบุคคลเดียวกัน

กล่าวโดยสรุป คือ เด็กที่มีความต้องการพิเศษ สามารถแบ่งประเภทได้ตามความบกพร่อง 3 ประเภท ดังนี้

1) ด้านร่างกาย ได้แก่ บกพร่องด้านการเห็น บกพร่องด้านการได้ยิน และบกพร่องร่างกายและสุขภาพ

2) ด้านสติปัญญา ได้แก่ บกพร่องด้านสติปัญญา บกพร่องด้านการเรียนรู้ บกพร่องด้านการพูดและภาษา บกพร่องทางด้านพฤติกรรม และอารมณ์ และบุคคลออทิสติก

3) พิการซ้อน ได้แก่ บุคคลที่มีความพิการหรือความบกพร่องมากกว่าหนึ่งประเภทในบุคคลเดียวกัน

2.3.3.3 จัดการศึกษาพิเศษ

ความหมายของการจัดการศึกษาพิเศษ

วรนุช ประมวลการ (2557, น.21) จัดการศึกษาพิเศษ หมายถึง การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษหรือมีความบกพร่องทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม อันเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ในชั้นเรียนปกติ มีการปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้ วิธีการสอน ตลอดจนเนื้อหาให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของแต่ละคน โดยใช้เครื่องมือ สื่อ อุปกรณ์ที่สนับสนุนการเรียนรู้ พัฒนาความสามารถเฉพาะทางของแต่ละบุคคลตามศักยภาพ เพื่อให้สามารถพึ่งพาตนเองได้

เบญจา ชลธารันนท์ (2534, น.5) กล่าวว่า เด็กพิการเป็นเด็กกลุ่มพิเศษที่ต้องจัดการศึกษาพิเศษให้ เพราะเด็กพิการไม่สามารถจะรับประโยชน์สูงสุดจากโรงเรียนทางการศึกษา เมื่อมีนโยบายการศึกษาพิเศษที่ดีซึ่งจะเป็นแนวทางให้มีการจัดการที่เหมาะสม รวมทั้งจัดบริการด้านอื่นที่เด็กแต่ละคนมีความจำเป็นต้องได้รับ ฉะนั้นจึงจำเป็นต้องมีนโยบายการศึกษาพิเศษเฉพาะ นอกเหนือจากนโยบายการศึกษาแห่งชาติเพื่อเป็นแนวทางในการตัดสินใจของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ทุกระดับที่เกี่ยวข้อง โดยกำหนดขอบข่ายนโยบายเพื่อให้สอดคล้องกับการศึกษาปกติและสอดคล้องกับแนวโน้มการศึกษาพิเศษ

จูไรรัตน์ แก้วมณี (2556, น.8) จัดการศึกษาพิเศษ หมายถึง การศึกษาที่จัดให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษหรือมีบกพร่อง สามารถจัดการศึกษาได้เท่าเทียมกับเด็กปกติ ในด้านเนื้อหา การจัดการเรียนรู้ วิธีการสอน รวมทั้งสื่อ อุปกรณ์การเรียนที่จำเป็น โดยจัดให้เหมาะสมกับความต้องการและความสามารถของแต่ละบุคคล

ผดุง อารยะวิญญู (2543ข, น.13) กล่าวว่า การจัดการศึกษาพิเศษ หมายถึง การศึกษาที่จัดสำหรับเด็กปัญญาเลิศ เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายและสุขภาพ เด็กที่มีปัญหาทางอารมณ์ เด็กที่มีปัญหาด้านการเรียนรู้ เด็กพิการซ้ำซ้อน ซึ่งเด็กเหล่านี้ไม่อาจได้รับประโยชน์เต็มที่จากการศึกษาที่จัดให้กับเด็กปกติ สรุปได้ว่า จัดการศึกษาพิเศษ หมายถึง การจัดการศึกษาให้กับเด็กพิเศษที่อาจไม่ได้รับการศึกษาอย่างเต็มที่ในการจัดการศึกษาแบบปกติ โดยคำนึงถึงความต้องการและศักยภาพรายบุคคลของผู้เรียน โดยใช้เครื่องมือ สื่อ อุปกรณ์ที่สนับสนุนการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้และพึงพาดตนเองได้

แนวคิดและปรัชญาการจัดการศึกษาพิเศษ

นักการศึกษาชาวไทยหลายท่านได้เสนอแนวคิดและปรัชญาในการจัดการศึกษาพิเศษไว้ ดังนี้

ผดุง อารยะวิญญู (2543ข, น.17) กล่าวว่า การจัดการศึกษาพิเศษสำหรับเด็กพิเศษควรตั้งอยู่บนพื้นฐาน ดังต่อไปนี้

- 1) เด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกันในด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม
- 2) เด็กแต่ละคนมีพื้นฐานต่างกัน และแต่ละคนต้องเรียนรู้เพื่อปรับตัวเข้ากับกัน และให้ทันโลกที่กำลังเปลี่ยนแปลง
- 3) เด็กแต่ละคนมีความสามารถในตัวเองมากบ้างน้อยบ้าง ซึ่งการศึกษาจะช่วยให้ความสามารถของเด็กปรากฏเด่นชัดขึ้น
- 4) ในสังคมมนุษย์ย่อมมีทั้งคนปกติและคนที่มีความบกพร่อง ซึ่งเราไม่ควรแยกคนที่มีความบกพร่องออกจากคนปกติ ควรให้เด็กที่มีความบกพร่องหรือความต้องการจำเป็นพิเศษ ได้มีโอกาสเรียนร่วมกับเด็กปกติเท่าที่สามารถจะทำได้
- 5) เนื่องจากเด็กเหล่านี้มีความต้องการ และความสามารถที่แตกต่างจากเด็กปกติ ดังนั้น การให้การศึกษาควรมีรูปแบบและวิธีการที่แตกต่างไปจากเด็กปกติ เพื่อให้โอกาสเขาได้พัฒนาศักยภาพในการเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่

เบญจา ชลธารันนท์ (2534, น.53) ได้เสนอปรัชญาเบื้องต้นในการจัดการศึกษาพิเศษที่จะบรรลุถึงจุดมุ่งหมายไว้ ดังนี้

- 1) เด็กพิเศษทุกคนสามารถที่จะเรียนหรือฝึกตนเองให้ทำประโยชน์ได้มากขึ้น
 - 2) สมรรถภาพในการทำงานไม่ได้ขึ้นอยู่กับความบกพร่อง
 - 3) ความบกพร่องของเด็กบางคน ไม่จำเป็นต้องเป็นความบกพร่องตลอดไป
 - 4) บุคลากรจะต้องเป็นคนที่มีความรู้ ความสามารถและได้รับการฝึกงานตลอดทั้งมีประสบการณ์ในการทำงานในหน่วยงานของตน
 - 5) ผู้ให้การศึกษาควรสนใจพิเศษในเรื่องพัฒนาการของเด็กพิเศษเพื่อให้เด็กมีภาพพจน์ที่ดีเกี่ยวกับตนเอง (Positive Self-Image) และยอมรับสภาพความเป็นจริงของตน
 - 6) การศึกษาพิเศษ ควรใช้วิธีสอนแบบส่งเสริมเอกลักษณ์ของบุคคล (Individualized Instruction) หมายความว่า สอนให้เหมาะสมกับความสามารถและความบกพร่องของเด็กแต่ละคน
 - 7) การศึกษาพิเศษควรจัดตั้งแต่ชั้นอนุบาล โดยมีจุดประสงค์ในการป้องกันลดปัญหาความพิการ และทำให้เด็กมีสำนึกแห่งตน (Self-Realization)
 - 8) การศึกษาพิเศษต้องการรวมวิชาพลศึกษา นันทนาการ และสุนทรียศาสตร์ เพื่อเตรียมเด็กพิเศษให้สามารถใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างสมบูรณ์
 - 9) อาชีวศึกษาและการอาชีพ เป็นเรื่องสำคัญที่จะต้องพิจารณาจัดการศึกษาแก่เด็กพิเศษ
 - 10) ในการจัดเด็กพิเศษเข้าเรียนในโรงเรียนปกตินั้น จะถือเป็นแนวทางปฏิบัติเมื่อเด็กไม่มีปัญหาหรือมีอุปสรรคอื่นใด โดยคำนึงถึงประโยชน์ที่เด็กจะได้รับเป็นสำคัญ
- ศรียา นิยมธรรม (2541, น.4-5) กล่าวว่า การจัดการศึกษาพิเศษโดยทั่วไปควรตั้งอยู่บนรากฐานของความเชื่อถือและหลักปรัชญา ดังต่อไปนี้
- 1) ทุกคนมีโอกาสเท่าเทียมกันในการที่จะได้รับบริการทางการศึกษาไม่ว่าจะเป็นคนพิการหรือคนปกติ เมื่อรัฐจัดการศึกษาให้แก่เด็กปกติแล้ว ก็ควรจัดการศึกษาให้แก่เด็กพิเศษด้วย หากเด็กพิเศษไม่สามารถเรียนใน โปรแกรมการศึกษาที่รัฐจัดให้เด็กปกติได้ ก็เป็นหน้าที่ของรัฐที่จะจัดการศึกษาให้สนองต่อความต้องการของเด็กพิเศษ
 - 2) เด็กพิเศษควรได้รับการศึกษาควบคู่ไปกับการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพทุกด้าน โดยเร็วที่สุดในทันทีที่ทราบว่าคุณมีความต้องการพิเศษ ทั้งนี้เพื่อเป็นการเตรียมเด็กให้พร้อมที่จะเรียนต่อไป และมีพัฒนาการทุกด้านถึงขีดสูงสุด

3) การจัดการศึกษาพิเศษควรมุ่งเน้นถึงการอยู่ร่วมสังคมกับคนปกติได้อย่างมีประสิทธิภาพ การเรียนการสอนเด็กเหล่านี้จึงควรวินิจฉัยร่วมกับเด็กปกติให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เว้นแต่เด็กพิเศษผู้นั้นมีสภาพความพิการหรือความบกพร่องในขั้นรุนแรง จนไม่อาจเรียนร่วมได้ อย่างไรก็ตามควรวินิจฉัยให้เด็กพิเศษได้สัมผัสกับสังคมปกติ

4) การจัดการศึกษาพิเศษต้องปรับให้เหมาะสมกับสภาพความเสียหายเปรียบของเด็กพิเศษแต่ละประเภท โดยใช้แนวการจัดการศึกษาของเด็กปกติ

5) การศึกษาพิเศษ และการฟื้นฟูบำบัดทุกด้านควรจัดเป็นโปรแกรมให้เป็นรายบุคคลในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนบางอย่าง อาจจัดเป็นกลุ่มเล็กสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องหรือมีความต้องการคล้ายคลึงกันและอยู่ในระดับความสามารถที่ใกล้เคียงกัน

6) การจัดโปรแกรมการสอนเด็กพิเศษควรเน้นที่ความสามารถของเด็ก และให้เด็กมีโอกาสได้ประสบความสำเร็จมากกว่าที่จะคำนึงถึงความพิการ หรือความบกพร่อง เพื่อให้เด็กมีความมั่นใจว่าแม้ตนจะมีความบกพร่อง แต่ก็ยังสามารถบางอย่างเท่ากับหรือดีกว่าคนปกติ ซึ่งจะช่วยให้เด็กสามารถปรับตัวได้ดีขึ้น

7) การศึกษาพิเศษควรมุ่งให้เด็กมีความเข้าใจยอมรับตนเอง มีความเชื่อมั่น มีสำนึกแห่งตน และมุ่งให้ช่วยตนเองได้ ตลอดจนมีความรับผิดชอบต่อตนเอง และสังคม

8) การศึกษาพิเศษควรจัดทำอย่างต่อเนื่อง เริ่มตั้งแต่เกิดเรื่อยไป ขาดตอนไม่ได้ และควรเน้นถึงเรื่องอาชีพด้วย

จากแนวคิดและปรัชญาการจัดการศึกษาพิเศษของนักการศึกษาพิเศษที่ได้กล่าวไว้ข้างต้นพอสรุปได้ว่า การจัดการศึกษาพิเศษ เป็นการจัดการศึกษาที่ใช้รูปแบบ วิธีการ กระบวนการที่แตกต่างไปจากการเรียนปกติ แต่ยังคงยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง โดยคำนึงถึงการพัฒนาความสามารถและศักยภาพของเด็กเป็นสำคัญ เพื่อให้เด็กเข้าใจและยอมรับสภาพความแตกต่างระหว่างบุคคลเรียนรู้และปรับตัวให้เข้ากับสังคมและความเปลี่ยนแปลงของโลกได้ เป็นการช่วยเหลือที่สนองต่อความต้องการจำเป็นส่วนตัวของผู้ที่มีความบกพร่องแต่ละคน เน้นการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพและการค้นหาความสามารถของตนเพื่อการดำรงชีพในสังคมได้อย่างภาคภูมิใจ

รูปแบบการจัดการศึกษาพิเศษ

การศึกษาพิเศษได้เริ่มเข้ามาในประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ.2482 โดยการเปิดสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น ส่วนใหญ่จะจัดในโรงเรียนเฉพาะคนพิการ ไม่จัดการเรียนการสอนร่วมกับคนทั่วไป ซึ่งรูปแบบการจัดการศึกษาพิเศษมีนักการศึกษาได้กล่าวถึงพอสรุปได้ ดังนี้

Gearheart and Weishahn (1980, pp.31-34 อ้างถึงใน สุภาพร ทองบ่อ, 2551, น.16) ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบหรือลักษณะต่างๆ ของการจัดการบริการทางการศึกษาพิเศษไว้ 8 รูปแบบ ดังนี้

1) ชั้นเรียนปกติกับการให้คำปรึกษาแนะนำโดยครูการศึกษาพิเศษ คือ นักเรียนลงทะเบียนเรียนในชั้นปกติเต็มเวลา บุคลากรฝ่ายการศึกษาพิเศษจะต้องให้ความช่วยเหลือโดยการเฝ้าสังเกตให้คำปรึกษาแนะนำแก่ครูปกติ

2) ชั้นเรียนปกติกับการให้คำปรึกษา แนะนำพร้อมด้วยสื่อวัสดุอุปกรณ์พิเศษ ลักษณะนี้มีลักษณะเช่นเดียวกับลักษณะข้างต้น แต่เพิ่มสื่อ วัสดุอุปกรณ์พิเศษที่จำเป็นต้องใช้เป็นสื่อการสอน

3) ชั้นเรียนปกติกับการบริการครูเดินสอน ในการจัดการศึกษาพิเศษตามลักษณะนี้ นักเรียนจะลงทะเบียนในโรงเรียนใกล้บ้านรวมทั้งนักเรียนและครูจะได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนโดยตรงจากบุคลากรฝ่ายการศึกษาพิเศษ ครูเดินสอนจะเดินทางไปพบนักเรียน บริการลักษณะนี้จึงเหมาะสมสำหรับเขตพื้นที่ที่มีประชากรไม่หนาแน่น และเด็กพิเศษอยู่ห่างไกลเกินกว่าจะสามารถเดินทางไปรวมกันในโรงเรียนใด โรงเรียนหนึ่งได้

4) ชั้นเรียนปกติกับการบริการห้องสอนเสริม นักเรียนลงทะเบียนเรียนในชั้นเรียนปกติ ได้รับการสอนเพิ่มเติมหรือได้รับการสอนซ่อมเสริมในห้องสอนเสริม หน้าที่ของครูสอนเสริมมีอยู่สองด้าน ได้แก่ การช่วยเหลือนักเรียนในห้องสอนเสริมและการให้ข้อเสนอแนะครูปกติในการช่วยเหลือนักเรียนในชั้นเรียนปกติ

5) ห้องเรียนปกติกับห้องเรียนพิเศษ นักเรียนลงทะเบียนเรียนในห้องเรียนพิเศษ และเข้าร่วมเรียนในห้องเรียนปกติมากน้อยตามความเหมาะสม ครูการศึกษาพิเศษและครูปกติทำงานร่วมรับผิดชอบนักเรียนด้วยกัน ลักษณะการบริการทางการศึกษา คล้ายคลึงกับลักษณะห้องสอนเสริม

6) ห้องเรียนในโรงเรียนพิเศษแบบไปกลับ นักเรียนอยู่ในโรงเรียนการศึกษาพิเศษ เฉพาะ โดยทั่วไปเหมาะสำหรับนักเรียนที่มีระดับความบกพร่องสูง หรือมีความบกพร่องซ้ำซ้อน

7) บริการในโรงพยาบาลและบ้าน ลักษณะการจัดการศึกษาเช่นนี้ใช้กับเด็กที่เจ็บป่วยเป็นเวลานาน โดยอาจจัดเป็นห้องเรียนพิเศษในโรงพยาบาล หรือสอนตามเตียงหรือสอนที่บ้าน

8) โรงเรียนประจำ โรงเรียนประจำเป็นลักษณะดั้งเดิม ลักษณะการจัดการศึกษาพิเศษประเภทนี้จึงมีแนวโน้มที่จะจัดให้เด็กที่มีระดับความบกพร่องรุนแรงหรือมีความบกพร่องซ้ำซ้อน

กองการศึกษาเพื่อคนพิการ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2544, น.9) ได้กล่าวถึงรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการไว้ 7 รูปแบบ ดังนี้

1) การบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม หรือแรกพบความพิการ ความต้องการจำเป็นของแต่ละบุคคล

2) การศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ หมายถึง การจัดการศึกษาในลักษณะของการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม พื้นฟูสมรรถภาพ เตรียมความพร้อมทางการศึกษา และเป็นแหล่งบริการความรู้เรื่องคนพิการ

3) การเรียนร่วม หมายถึง การจัดให้คนพิการเข้าเรียนในสถานศึกษาทั่วไปในรูปแบบต่างๆ ตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา ตามความต้องการจำเป็นของแต่ละบุคคล

4) การเรียนสถานศึกษาเฉพาะความพิการ หมายถึง การจัดให้คนพิการเข้าศึกษาในสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนเฉพาะคนพิการแต่ละประเภท

5) การศึกษานอกระบบ หมายถึง การจัดการศึกษาให้คนพิการในลักษณะที่มีความยืดหยุ่น โดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสมกับความต้องการจำเป็นของแต่ละบุคคล

6) การอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ หมายถึง การจัดการศึกษาให้คนพิการได้เรียนรู้ มีประสบการณ์และทักษะด้านอาชีพในลักษณะต่างๆ ตามความถนัดและความสามารถของแต่ละบุคคล

7) การศึกษาที่จัดโดยครอบครัวและชุมชน หมายถึง การจัดการศึกษาให้คนพิการโดยครอบครัวและชุมชนเป็นหลักในการจัดการเรียนการสอน

สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาพิเศษสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ เป็นการจัดการศึกษาที่มีลักษณะพิเศษ ไม่ยึดติดกับรูปแบบ แต่มีความยืดหยุ่นตามสภาพความพร้อมของเด็กเป็นสำคัญ เป็นการจัดการศึกษาตามความพร้อมของผู้เรียน โดยมีเป้าหมายเพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาและฟื้นฟูสภาพตามความพร้อมของตนเองอย่างเต็มศักยภาพ เพื่อให้เด็กสามารถปรับตัวและดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุข

ประโยชน์ของการจัดการเรียนร่วม

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541, น.37) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการจัดการเรียนร่วมไว้ 4 ด้าน คือ

1) ด้านการเรียน นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมีโอกาสเรียนตามระดับชั้นในโรงเรียนปกติโดยไม่มีข้อกเว้น ถ้าเรียนในชั้นพิเศษครูก็มักจะให้ความพิเศษแก่เด็กมากเกินไป หรือตั้งความหวังไว้ค่อนข้างต่ำ เมื่อเด็กทำอะไรไม่ได้ครูก็มักจะปล่อยเพราะถือว่ามีความบกพร่อง ถ้าเด็ก

นักเรียนในโรงเรียนปกติเด็กก็จะปฏิบัติตามนักเรียนทั่วไป เช่น พยายามทำงานให้เสร็จเหมือนนักเรียนคนอื่น เด็กจะได้ฝึกทักษะมากขึ้น

2) ด้านสังคม นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษสามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมปกติได้ดีขึ้น มีเพื่อนมากขึ้น ไม่มีเฉพะเพื่อนพิการเท่านั้น เพื่อนบ้านจะเข้าใจเด็กดีขึ้น ยินยอมให้ลูกของตนเองเล่นด้วยเพราะเด็กอยู่ในโรงเรียนเดียวกัน

3) ด้านการเปลี่ยนแปลงเจตคติ นักเรียนทั่วไปจะมีความเคยชินกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเพิ่มมากขึ้น เพราะได้อยู่ร่วมกันเรียนร่วมกัน จึงไม่เห็นว่านักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเป็นมนุษย์ประหลาดน่ากลัว ชวนขัน อีกต่อไป นอกจากนี้นักเรียนทั่วไปยังเรียนรู้ว่านักเรียนที่มีความต้องการพิเศษต้องการความช่วยเหลืออะไรบ้างและความเข้าใจต่อนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษยอมรับและแสดงความเอื้อเฟื้อเพิ่มมากขึ้น

4) ด้านการประหยัดงบประมาณของรัฐบาล เมื่อนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษสามารถเรียนร่วมในโรงเรียนปกติได้ รัฐบาลก็ไม่จำเป็นต้องสร้างโรงเรียนพิเศษเฉพาะสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ จึงเป็นการลดค่าใช้จ่ายและงบประมาณไปได้มากเพียงแต่เพิ่มบุคลากรที่จำเป็นในบางด้านเพิ่มขึ้นในโรงเรียนปกติเท่านั้น เช่น เพิ่มครูสอนซ่อมเสริม ครูเวียนสอน หรือครูการศึกษาพิเศษ ในด้านการบริหารก็ใช้ผู้บริหารของโรงเรียนปกติคนเดียว ถือเป็นการประหยัดด้านงบประมาณของรัฐบาล

การจัดการเรียนร่วม คือ เด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียนร่วมกับเด็กปกติ พบว่าเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้รับการยอมรับจากเพื่อนและบุคคลรอบข้างมากขึ้น มีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม ภาษาและสติปัญญาเพิ่มขึ้น ได้มีโอกาสพัฒนาความสามารถที่มีอยู่ของตนเองตามศักยภาพ และเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้มีโอกาสเรียนรู้ทักษะใหม่ และมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมลดลงเพื่อให้มีความสามารถความรู้และทักษะในการดำรงชีวิตอยู่ในครอบครัวและสังคมได้อย่างเป็นสุขและมีคุณค่า

2.3.4 การดำเนินการจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างซีท

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2548, น.133) ได้กำหนดนโยบายและการดำเนินงานด้านการศึกษาพิเศษ ของประเทศไทยมีรากฐานมาจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ.2545 ที่เกี่ยวข้องกับการจัดโครงสร้างซีท (SEAT) มีดังนี้

นโยบายจากมาตรา 15

1) ให้จัดการศึกษาแก่คนพิการอย่างหลากหลายรูปแบบ

2) ให้ดำเนินโครงการ 1 อำเภอ 1 โรงเรียนเรียนร่วมมาตรฐาน รวม 390 โรงเรียนโดยใช้ SEAT Framework ในการบริหารจัดการ

มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังต่อไปนี้

1) จัดเนื้อหาสาระ และกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

2) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้คิดเป็นทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

4) จัดการเรียนการสอน โดยผสมผสานความรู้ต่างๆ อย่างได้สัดส่วน สมดุล รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

5) ส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอน และแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ

มาตรา 28 หลักสูตรการศึกษาระดับต่างๆ รวมทั้งหลักสูตรศึกษาค้นคว้าสำหรับบุคคลตามมาตรา 10 วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ ต้องมีลักษณะหลากหลาย ทั้งนี้ให้จัดตามความเหมาะสมของแต่ละระดับ โดยมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลให้เหมาะสมกับวัยและศักยภาพ

นโยบายจากมาตรา 24 และ มาตรา 28

1) ให้มีหลักสูตรเฉพาะสำหรับคนพิการระดับมาก

2) ให้เพิ่มเนื้อหาสาระและกิจกรรมที่ต้องสอนให้แก่คนพิการเป็นเฉพาะบุคคลเพื่อตอบสนองความต้องการแต่ละบุคคล

3) ให้ปรับเนื้อหาสาระทั่วไปให้สอดคล้องกับคนพิการแต่ละประเภท

4) ให้ใช้ SEAT Framework ในการบริหารจัดการเรียนร่วม ประกอบด้วย นักเรียน (S-Students) การจัดการเรียนการสอน (A-Activities) สภาพแวดล้อม (E-Environment) เครื่องมือ (Tools)

การดำเนินการเรียนร่วมโดย SEAT Framework

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547, น.23-26) ได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม โดยใช้ SEAT Framework ของสถานศึกษา ดังนี้

1) ประชุมบุคลากรเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ เจตคติ และความสามารถในการปฏิบัติงาน

2) ตั้งคณะกรรมการมีองค์ประกอบ 8-10 คน คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ปกครองเด็กทั่วไป ผู้ปกครองเด็กพิเศษ ตัวแทนครู ตัวแทนศูนย์การศึกษาพิเศษ ตัวแทนเขต ตัวแทนชุมชนที่อยู่ในคณะกรรมการสถานศึกษา

3) ประชุมคณะกรรมการ จัดทำวิสัยทัศน์ กำหนดกลยุทธ์และแผนปฏิบัติงานประจำปี

4) พัฒนาศูนย์การศึกษาพิเศษตามความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาโดยอาจทำร่วมกับเขตพื้นที่หรือศูนย์การศึกษาพิเศษ

5) ประสานบุคลากรและหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาเด็กเรียนร่วมทั้งเด็กเดิมที่อยู่ในโรงเรียนและเด็กเข้าเรียนใหม่

6) การดำเนินการศึกษาตาม SEAT Framework

การบริหารเรียนร่วม โดยใช้ SEAT Framework

การดำเนินการจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT Framework) เป็นการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมที่นำหลักโครงสร้างซีทไปทดลองใช้ในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมซึ่งโครงสร้างซีท (SEAT Framework) ตามที่ เบญญา ชลธารันนท์ (2546, น.3) ได้เสนอแนวคิดการบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT Framework) ว่าประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 4 ประการ ดังนี้

1) นักเรียน (S-Student) หมายถึง นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษและนักเรียนทั่วไปเพื่อการเรียนร่วมดังนี้

นักเรียนทั่วไป จำเป็นต้องได้รับข้อมูลเกี่ยวกับความพิการของเพื่อนก่อนที่เพื่อนจะเข้ามาเรียนร่วม ครูประจำชั้นอาจต้องใช้เวลาในวันเปิดเรียนวันแรกบอกให้นักเรียนทั้งชั้นได้รับรู้และจัดกิจกรรมสถานการณ์จำลอง ช่วยให้นักเรียนทั้งชั้นเข้าใจข้อจำกัดของเพื่อนพิการ

นักเรียนพิการ จำเป็นต้องได้รับบริการจากศูนย์การศึกษาพิเศษเขตการศึกษาประจำจังหวัด ก่อนเข้าเรียนร่วมเพื่อเรียนทักษะที่จำเป็นต้องใช้ในชั้นเรียนร่วม ทั้งนี้ต้องให้สอดคล้อง

กับความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียนพิการเป็นเฉพาะบุคคล นอกจากนี้โรงเรียนต้องบริหารจัดการในเรื่องต่อไปนี้

(1.1) จำนวนนักเรียนพิการในชั้นเรียน หากโรงเรียนมีหลายห้องเรียนในระดับชั้นเดียวกันก็ควรกระจายนักเรียนพิการเข้าเรียนร่วมในทุกห้อง เช่น มี นักเรียนพิการเข้าเรียนร่วม 3 คน ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งมีอยู่ 3 ห้อง คือ ประถมศึกษาปีที่ 1/1 ประถมศึกษาปีที่ 1/2 และประถมศึกษาปีที่ 1/3 ให้จัดนักเรียนพิการเข้าเรียนห้องละหนึ่งคน เป็นต้น

(1.2) การใช้อาคารสถานที่ให้เหมาะสม เช่น หากโรงเรียนมีนักเรียนที่มีความบกพร่องทางร่างกายต้องใช้เก้าอี้รถเข็นขณะเรียนร่วมในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งห้องเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อยู่ชั้น 3 ของอาคารเรียน อาจต้องจัดให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ทุกห้องย้ายลงมาอยู่ชั้นหนึ่ง และให้ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ทุกห้องขึ้นไปอยู่ชั้น 3 ของอาคารแทน เป็นต้น

(1.3) การจัดการการช่วยเหลือดูแลเพื่อน การใช้ระบบเพื่อนช่วยเพื่อน

(1.4) การจัดให้มีระบบการให้รางวัลนักเรียนทั่วไปที่อาสาสมัครช่วยเพื่อนพิการ เช่น ให้ผู้จัดบัตร กล่าวชมเชยในที่ประชุมโรงเรียน จัดนิทรรศการแนะนำคนดี เป็นต้น

2) ด้านสภาพแวดล้อม (E: Environment) โรงเรียนจำเป็นต้องบริหารจัดการสภาพแวดล้อม ดังนี้

(2.1) สภาพแวดล้อมทางกายภาพ ควรจัดให้นักเรียนพิการเรียนในสภาพแวดล้อมที่มีขีดจำกัดน้อยที่สุด และจัดให้นักเรียนพิการใช้สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ได้อย่างสะดวกและปลอดภัย และเข้าถึงได้ (Barrier-free and Accessible)

(2.1.1) การจัดสภาพแวดล้อมภายนอกอาคาร เช่น บริเวณภายนอกอาคาร ประเภทของตัวอาคาร ทางเชื่อมอาคาร ทางเข้า ทางเดิน ทางข้าม ลานจอดรถ เก้าะกลางถนน ดันไม้ ร่องน้ำ เป็นต้น

(2.2.2) การจัดสภาพแวดล้อมภายในอาคาร ได้แก่ ประตู สวิตช์ไฟ ทางลาด ระบบเตือนภัย บันได ลิฟต์ ทางเดินภายในตัวอาคาร พื้น แสงสว่าง ห้องน้ำโทรศัพท์

(2.2.3) การจัดสภาพแวดล้อมภายนอกและภายในอาคาร ต้องจัดให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานที่ระบุไว้ในกฎกระทรวง ฉบับที่ 4 (พ.ศ.2542) ออกตามความในพระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ.2534 เรื่อง กำหนดลักษณะอาคารสถานที่ ยานพาหนะหรือบริการสาธารณะอื่นที่ต้องมีอุปกรณ์ที่อำนวยความสะดวกโดยตรงแก่คนพิการ โดยคำนึงความสะดวกและปลอดภัยเป็นสำคัญ

(2.2) บุคคลสำคัญที่เกี่ยวข้องในสภาพแวดล้อม (Significant Others) ได้แก่ พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู และบุคลากรอื่นในโรงเรียน โดยผู้บริหารสถานศึกษาแกนนำจัดการเรียนร่วมจะเป็นผู้นำในการดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(2.2.1) จัดประชุมทุกกลุ่มคนที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน เพื่อแจ้งให้ทราบว่าโรงเรียนมีโครงการโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม และจะต้องมีการดำเนินงานอย่างไรบ้าง

(2.2.2) เป็นผู้นำสร้างบรรยากาศของการยอมรับนักเรียนพิการเรียนร่วมในโรงเรียนให้ครู และบุคลากรทุกคน แม้คำ รวมทั้งนักการ ยาม และคนขับรถรับผู้ และร่วมมือกันดูแลช่วยเหลือเด็กพิการอย่างถูกวิธี

(2.2.3) จัดให้มีคณะกรรมการจัดการเรียนร่วมประจำโรงเรียนซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหาร นักวิชาชีพครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง และบุคคลภายนอกจากชุมชน ร่วมกันกำหนดนโยบายแนวทางดำเนินงาน การจัดสรรงบประมาณ การกำหนดบทบาทและหน้าที่ของบุคลากรทุกคน และผู้ที่เกี่ยวข้องในโรงเรียน

(2.2.4) ประชาสัมพันธ์โครงการให้บุคลากรทุกคน และชุมชนทราบเพื่อเกิดความร่วมมือกันในการทำงานเป็นคณะ และชุมชนมีส่วนร่วม

3) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน (A: Activities)

กิจกรรมการเรียนการสอน คือ กิจกรรมทั้งในและนอกห้องเรียนเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนที่จะช่วยให้นักเรียนปกติกับนักเรียนพิเศษได้รับการพัฒนา ทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม ซึ่งประกอบด้วย

การจัดการหลักสูตร

- 1) แผนการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (IEP)
- 2) แผนการสอนรายบุคคล (IIP)
- 3) การประเมินทางการศึกษา
- 4) เทคนิคการสอน
- 5) การรายงานความก้าวหน้าของผู้เรียน
6. กิจกรรมเรียนรู้นอกห้องเรียน
- 7) การประกันคุณภาพ
- 8) การรับเด็กพิเศษหรือที่มีความบกพร่องเข้าเรียน
- 9) การจัดตารางเวลาสอนเสริม

4) ด้านเครื่องมือ (T: Tools)

เครื่องมือ มีความหมายกว้างขวาง หมายถึง สิ่งที่น่ามาเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการเรียนร่วม สิ่งที่จะช่วยให้นักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องเกิดการเรียนรู้และดำรงชีวิตอิสระได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด เป็นการช่วยสนับสนุนให้นักเรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ เครื่องมือดังกล่าวหมายถึงสิ่งต่อไปนี้

(4.1) นโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป็นการกำหนดทิศทางในการปฏิบัติงาน และระบบการให้บริการที่ชัดเจน

(4.2) งบประมาณ โรงเรียนจำเป็นต้องจัดสรรงบประมาณให้เป็นการเฉพาะเพื่อการจัดการเรียนร่วมให้กับเด็กพิการหรือที่มีความบกพร่อง

(4.3) ระบบการบริหารจัดการ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องนำเสนอเรื่องการจัดการเรียนร่วม จัดตั้งคณะกรรมการวางแผน โดยนำเสนอให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดการเรียนร่วมประจำโรงเรียนให้มีอำนาจหน้าที่ ในการกำหนดนโยบายในการจัดการเรียนร่วม กำหนดแนวทางการดำเนินงานจัดสรรงบประมาณ กำหนดบทบาทและหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในโรงเรียน กำหนดรูปแบบในการจัดการเรียนร่วม และร่วมมือกับหน่วยงานและบุคลากรภายนอกที่เกี่ยวข้องระบบการบริหารจัดการ

(4.4) กฎกระทรวง ได้แก่ กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการให้คนพิการมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา พุทธศักราช 2545

(4.5) เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก (Assistive Technology , AT)

(4.6) สิ่งอำนวยความสะดวก (Accessibility)

(4.7) สื่อ หมายถึง สื่อทางการศึกษา ได้แก่ วัสดุ อุปกรณ์ เทคโนโลยีเพื่อการ
ศึกษา

(4.8) บริการ หมายถึง บริการต่างๆ ที่ช่วยสนับสนุนการศึกษาของคนพิการแต่ละ
ประเภท

(4.9) ตำรา อาจจัดทำในรูปแบบอื่นที่นอกเหนือไปจากตัวพิมพ์

(4.10) ความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา หมายถึง มาตรการอื่นที่
นอกเหนือจากสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ ที่ช่วยเหลือและสนับสนุนการเรียนรู้ของคนพิการ

(4.11) ครูการศึกษาพิเศษ หมายถึง ครูที่ได้รับการศึกษาสาขาการศึกษาพิเศษใน
ระดับปริญญาตรีขึ้นไป หรือผู้ที่ได้รับการอบรมตามหลักสูตรที่กฎกระทรวงศึกษาธิการกำหนด

2.4 การจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิเศษเรียนร่วมในสถานศึกษาประถมศึกษา

การเรียนร่วมเป็นรูปแบบหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนให้โอกาสแก่เด็กที่มีความพิการได้เรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียน โดยจัดในโรงเรียนที่มีความพร้อมและจัดให้เฉพาะเด็กที่มีความพิการบางประเภทเท่านั้น แต่ก็ยังจัดการเรียนไม่ได้ทุกที่เนื่องด้วยหลายที่ยังขาดความพร้อม เช่น งบประมาณมีน้อย ขาดความรู้ของบุคลากร แม้กระทั่งนักเรียนปกติที่จะเรียนด้วย เพราะฉะนั้นเพื่อเป็นการเพิ่มโอกาสทางการเรียนของเด็กพิการ จึงได้มีกฎหมายทางการศึกษาคือ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ที่ต้องจัดการศึกษาให้กับเด็กที่มีความพิการทุกประเภท ไม่ว่าจะเป็นมีความบกพร่องและปัญหาประเภทต่างๆ เด็กด้อยโอกาสหรือเด็กที่มีความสามารถพิเศษเฉพาะทาง ดังนั้น ต้องถือเป็นหน้าที่ที่โรงเรียนจะต้องให้บริการการศึกษาแก่เด็กทุกกลุ่มตามที่กฎหมายกำหนด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2548) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาภาคบังคับให้แก่เด็กทุกคน ดังนั้น การจัดการศึกษาต้องจัดให้สอดคล้องกับความต้องการของเด็กแต่ละกลุ่มทั้งแบบปกติและเด็กที่มีความพิการได้เรียนรู้ร่วมกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เป็นที่ยอมรับของครอบครัวชุมชน และสังคม พึ่งพาตนเองได้ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้ ปัจจุบัน

2.4.1 ความหมายของการเรียนร่วม

ความหมายของการเรียนร่วมนั้น มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของการเรียนร่วมไว้ ดังนี้

วิลาวลัย วงศ์คุณาโรจน์ (2550, น.15) เพื่อให้เด็กพิเศษเกิดทักษะและประสบการณ์ในการดำเนินชีวิตในสังคม การเรียนร่วม คือ การที่เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้รับโอกาสในการเรียนกับเด็กปกติเวลาโดยได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือจากบุคลากรในโรงเรียน

สมชาย ลีประจันทร์ (2554, น.44) ได้กล่าวถึงการเรียนร่วมไว้ว่า เป็นการจัดการเรียนรู้โดยนำนักเรียนพิการเรียนร่วมที่มีความสามารถใกล้เคียงกับเด็กปกติ เรียนในห้องเดียวกันในทุกวิชา หรือบางวิชาขึ้นอยู่กับความเหมาะสมในประเภทของความพิการของนักเรียน

2.4.2 ประโยชน์ของการเรียนร่วม

นักวิชาการด้านการศึกษาพิเศษ เชื่อว่าการให้เด็กพิการได้มีโอกาสเรียนร่วมกับเด็กปกติจะช่วยให้เด็กได้มีความเข้าใจซึ่งกันและกัน ซึ่งจะเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้พวกเขาเหล่านั้นสามารถดำรงชีวิตร่วมกันได้ในสังคม

การศึกษาพิเศษในรูปแบบของการเรียนร่วม ในครั้งนี้ดำเนินการตามพื้นฐานของ
ปรัชญา และหลักการสำคัญ 3 ประการ ได้แก่ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2546)

1) เรื่องสิทธิมนุษยชน เพราะการศึกษานั้นจะต้องจัดให้ทุกคนได้รับโอกาสเสมอภาค
กัน ดังนั้น การจัดให้บริการทางการศึกษาจะสามารถได้รับประโยชน์สูงสุด ก็ควรจัดให้เหมาะสมและ
เติมเต็มศักยภาพของแต่ละบุคคล

2) ควรจัดการเรียนตั้งแต่พบความพิการหรือผิดปกติของเด็กโดยทันที เพื่อเป็นการ
พัฒนาเด็กพิการให้มีความสามารถช่วยเหลือตนเองได้หรืออาจจะกลับมาปกติได้แล้ว สามารถทำ
ประโยชน์ให้กับส่วนร่วมได้

3) การบำบัดและป้องกันการจัดบริการการศึกษาพิเศษให้มีบทบาทในการบำบัด
รักษาและป้องกัน เพื่อขจัดความไม่สามารถในการเรียนรู้ให้ลดลงจากเด็ก การศึกษาเพื่อสนองความ
สามารถของเด็ก และจัดหาวิถีที่สามารถป้องกันสภาพความพิการไม่ให้ขยายมากขึ้น

2.4.3 ทฤษฎีพื้นฐานของการเรียนร่วม

ชวนชม บุญศิริ (2550, น.50) ได้สรุปทฤษฎีพื้นฐานของการเรียนร่วม ดังนี้

1) การจัดการศึกษาต้องจัดให้เด็กปกติและเด็กพิการ เพราะสังคมมีคนทุกประเภท
ดังนั้น ควรจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับคนทุกประเภทในสังคม

2) เด็กพิการมีความต้องการและความสามารถซึ่งต่างจากเด็กปกติ ดังนั้น ควร
จัดรูปแบบและวิธีการศึกษาให้แตกต่างไปจากเด็กปกติเพื่อให้เด็กเติมเต็มศักยภาพในการเรียนรู้อย่างมี
ความสุข

3) เด็กแต่ละคนมีความสามารถแตกต่างกันไม่ว่าจะเป็นเด็กปกติหรือเด็กพิการ
การเรียนจะช่วยให้ความสามารถของเด็กแต่ละคนค้นพบความสามารถ และเรียนรู้ว่าตัวเองทำอะไร
ได้บ้าง

4) เด็กแต่ละคนมีพื้นฐานแตกต่างกัน เนื่องจากการเลี้ยงดูของครอบครัวเศรษฐกิจ
สติปัญญาและสังคมการเรียนจะช่วยให้แต่ละคนได้รู้และเข้าใจเพื่อการปรับตัวเข้าหากันและให้ทันกับ
การเปลี่ยนแปลงได้

5) เด็กพิการแต่ละประเภทและเด็กปกติ มีความแตกต่างกันด้านเดียวหรือหลายด้าน
ดังนั้น การที่ต้องอยู่ด้วยกันจะต้องใช้ความรู้และความเข้าใจกับเด็กทุกกลุ่มเพื่อให้สามารถอยู่ด้วยกัน
ได้ตามปกติ

2.4.4 ความสำคัญและประโยชน์ของการเรียนร่วม

การจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่พิการมีความสำคัญและประโยชน์ เพราะการศึกษาจะเป็นการช่วยเหลือในการเติมเต็มศักยภาพของเด็กที่แตกต่างไปจากเด็กปกติให้มีสมรรถภาพที่เข้มแข็งเพื่อชดเชยสิ่งที่บกพร่องในตัวเอง (สมชาย ลีประจันต์, 2554)

กระทรวงศึกษาธิการ (2550) ได้กำหนดถึงประโยชน์ของการเรียนร่วมไว้ดังนี้ นักเรียนพิการเข้าเรียนในโรงเรียนปกติโดยไม่มีข้อกีดกันและไม่ได้เดินทางไปเรียนในโรงเรียนที่จัดการศึกษาเฉพาะซึ่งอยู่ห่างไกลได้มีการใช้ชีวิตอยู่กับบิดามารดาและญาติพี่น้องจะช่วยทำให้เด็กปกติมองโลกได้เข้าใจความแตกต่างได้ดีและยอมรับเด็กพิการ เมื่อเด็กพิการสามารถเข้าเรียนร่วมในชั้นของโรงเรียนทั่วไปได้ รัฐบาลก็ไม่จำเป็นต้องใช้เงินลงทุนสร้างโรงเรียนพิเศษหรือศูนย์เฉพาะแต่อย่างใด เพียงแต่เพิ่มบุคลากรเฉพาะทางที่จำเป็นขึ้นในโรงเรียนทั่วไปเท่านั้น

2.4.5 วัตถุประสงค์ในการเรียนร่วม

กระทรวงศึกษาธิการ (2550) ได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ดังนี้

- 1) ขยายโอกาสทางการศึกษา
- 2) ลดภาระค่าใช้จ่ายในทุกๆ ด้าน
- 3) ให้เด็กที่มีความพิการมีโอกาสเรียนรู้และสามารถอยู่ร่วมให้เข้ากับสังคม

นิติธร ปิลาวสัน (2556) ได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ดังนี้ การเรียนร่วม คือ การจัดการศึกษาที่โรงเรียนจะต้องจัดให้กับผู้เรียนทุกคน โดยต้องจัดให้เท่าเทียมกันของเด็กปกติและเด็กพิการ การเรียนร่วม โรงเรียนจะต้องรับเด็กและต้องจัดการศึกษาให้เหมาะสม

2.4.6 รูปแบบการจัดการเรียนร่วม

การศึกษาพิเศษได้เริ่มเข้ามาในประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ.2482 โดยการเปิดสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น และการจัดการศึกษาพิเศษส่วนใหญ่จะจัดในโรงเรียนเฉพาะคนพิการ ไม่จัดการเรียนการสอนร่วมกับคนทั่วไป การจัดการศึกษาพิเศษมีอยู่หลายรูปแบบและหลายวิธีการ เพื่อสนองตามความต้องการจำเป็นพิเศษของเด็กพิเศษเป็นสำคัญ ซึ่งรูปแบบการจัดการศึกษาพิเศษมีนักการศึกษาได้กล่าวถึงพอสรุปได้ ดังนี้

Gearheart and Weishahn (1980, pp.31-34 อ้างถึงใน สุภาพร ทองป้อ, 2551, น.16) ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบหรือลักษณะต่างๆ ของการจัดบริการทางการศึกษาพิเศษไว้ 8 รูปแบบ ดังนี้

- 1) ชั้นเรียนปกติกับการให้คำปรึกษาแนะนำ โดยครูการศึกษาพิเศษนักเรียนลงทะเบียนเรียนในชั้นปกติเต็มเวลา บุคลากรฝ่ายการศึกษาพิเศษจะต้องให้ความช่วยเหลือโดยการเฝ้า

สังเกตนักเรียนในชั้นเรียนปกติ แล้วให้คำปรึกษาแนะนำแก่ครูปกติ ในกรณีนี้นักการศึกษาพิเศษต้องเป็นนักวิจัยที่ดี สามารถวิเคราะห์ปัญหาได้อย่างถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์แก่ครูปกติได้

2) ชั้นเรียนปกติกับการให้คำปรึกษาแนะนำ พร้อมด้วยสื่อวัสดุอุปกรณ์พิเศษลักษณะนี้มีลักษณะเช่นเดียวกับลักษณะข้างต้น แต่เพิ่มสื่อวัสดุอุปกรณ์พิเศษที่จำเป็นต้องใช้เป็นการสอน นักการศึกษาพิเศษจะต้องมีทักษะในการจัดการเตรียมสื่อวัสดุอุปกรณ์พิเศษดังกล่าว

3) ชั้นเรียนปกติกับบริการครูเดินสอนในการจัดการศึกษาพิเศษตามลักษณะนี้ นักเรียนจะลงทะเบียนในโรงเรียนใกล้บ้าน รวมทั้งนักเรียนและครูจะได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนโดยตรงจากบุคลากรฝ่ายการศึกษาพิเศษ ครูเดินสอนจะเดินทางไปพบนักเรียนหลายแห่ง บริการลักษณะนี้จึงเหมาะสำหรับเขตพื้นที่ที่มีประชากรไม่หนาแน่น โรงเรียนต่างๆ เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก เด็กพิเศษในแต่ละโรงเรียนมีน้อยจึงไม่คุ้มกับการจัดครูการศึกษาพิเศษประจำอยู่ในโรงเรียน และเด็กพิเศษอยู่ห่างไกลเกินกว่าจะสามารถเดินทางไปรวมกันในโรงเรียนใดโรงเรียนหนึ่งได้อย่างสะดวก ครูเดินสอนจะบริการนักเรียน ตามตารางเวลาที่กำหนด (สัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง) หรือเมื่อมีความจำเป็น ซึ่งขึ้นอยู่กับความต้องการจำเป็นของเด็กในขณะนั้น ครูเดินสอนอาจทำหน้าที่เป็นครูผู้ช่วยสอนเด็กปกติจำนวนหนึ่งซึ่งมีความต้องการสอนซ่อมเสริมอย่างเดียวกับเด็กพิเศษ

4) ชั้นเรียนปกติกับบริการห้องสอนเสริมนักเรียนลงทะเบียนเรียนในชั้นเรียนปกติ ได้รับการสอนเพิ่มเติมหรือได้รับการสอนซ่อมเสริมในห้องสอนเสริม ลักษณะนี้ต่างจากลักษณะครูเดินสอนในประเด็นที่นักเรียนจะได้รับความช่วยเหลือพิเศษมากขึ้นจากครูสอนเสริมตามเวลาที่กำหนด ครูสอนเสริมควรมีเวลาและสื่อการสอนอย่างเพียงพอ และได้รับการฝึกอบรมที่จำเป็นสำหรับการให้ความช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการพิเศษ หน้าที่ของครูสอนเสริมมีอยู่สองด้าน ได้แก่ การช่วยเหลือนักเรียนในห้องสอนเสริมและการให้ข้อเสนอแนะแก่ครูปกติในการช่วยเหลือนักเรียนในชั้นเรียนปกติ ทำให้สามารถช่วยเหลือนักเรียนในสถานการณ์จริง และเป็นโอกาสที่จะทำงานร่วมกับครูปกติ ด้วยการให้บริการช่วยเหลือในห้องเรียนที่เหมาะสมสำหรับปัญหาการเรียนที่ไม่หนักมากจนถึงขั้นต้องให้ความช่วยเหลืออย่างพิเศษในห้องสอนเสริม

5) ห้องเรียนปกติกับห้องเรียนพิเศษนักเรียนลงทะเบียนเรียนในห้องเรียนพิเศษและเข้าร่วมเรียนในห้องเรียนปกติเล็กน้อยตามความเหมาะสม ครูการศึกษาพิเศษและครูปกติ ทำงานร่วมรับผิดชอบนักเรียนด้วยกัน ลักษณะการบริการทางการศึกษาดำเนินการคล้ายคลึงกับลักษณะห้องสอนเสริม

6) ห้องเรียนพิเศษในโรงเรียนพิเศษแบบไปกลับนักเรียนอยู่ในโรงเรียนการศึกษาพิเศษเฉพาะโดยทั่วไปเหมาะสำหรับนักเรียนที่มีระดับความบกพร่องสูง หรือมีความบกพร่องซ้ำซ้อน

7) บริการในโรงพยาบาลและบ้านลักษณะการจัดการศึกษาเช่นนี้ใช้กับเด็กที่เจ็บป่วยเป็นเวลานาน โดยอาจจัดเป็นห้องเรียนพิเศษในโรงพยาบาล หรือสอนตามเตียงหรือสอนที่บ้าน

8) โรงเรียนประจำ โรงเรียนประจำเป็นลักษณะดั้งเดิมของการจัดการศึกษาพิเศษ เนื่องจากปัจจุบันมีแนวโน้มที่จัดการศึกษาพิเศษในสภาพแวดล้อมที่จำกัดน้อยที่สุด ลักษณะการจัดการศึกษาพิเศษประเภทนี้จึงมีแนวโน้มที่จะจัดให้เด็กที่มีระดับความบกพร่องรุนแรงหรือมีความบกพร่องซ้ำซ้อน

กองการศึกษาเพื่อคนพิการ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2544, น.9) ได้กล่าวถึงรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการไว้ 7 รูปแบบ ดังนี้

1) การบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มหรือแรกพบความพิการ หมายถึง การให้บริการช่วยเหลือคนพิการตั้งแต่แรกเกิดหรือแรกพบความพิการ ตามความต้องการจำเป็นของแต่ละบุคคล

2) การศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ หมายถึง การจัดการศึกษาให้คนพิการแต่ละประเภทในลักษณะของการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม พื้นฟูสมรรถภาพ เตรียมความพร้อมทางการศึกษา ส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมและเป็นแหล่งบริการความรู้เรื่องคนพิการ

3) การเรียนร่วม หมายถึง การจัดให้คนพิการเข้าเรียนในสถานศึกษาทั่วไปในรูปแบบต่างๆ ตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา ตามความต้องการจำเป็นของแต่ละบุคคล

4) การเรียนสถานศึกษาเฉพาะความพิการ หมายถึง การจัดให้คนพิการเข้าศึกษาในสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนเฉพาะคนพิการแต่ละประเภท

5) การศึกษานอกระบบ หมายถึง การจัดการศึกษาให้คนพิการในลักษณะที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลาของการจัดการศึกษา การวัดและประเมินผล โดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสมกับความต้องการจำเป็นของแต่ละบุคคล

6) การอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ หมายถึง การจัดการศึกษาให้คนพิการได้เรียนรู้มีประสบการณ์และทักษะด้านอาชีพในลักษณะต่างๆ ตามความถนัดและความสามารถของแต่ละบุคคล

7) การศึกษาที่จัดโดยครอบครัวและชุมชน หมายถึง การจัดการศึกษาให้คนพิการโดยครอบครัว และชุมชนเป็นหลักในการจัดการเรียนการสอน

ศรียา นิยมธรรม (2546, น.7-8) ได้กล่าวถึงรูปแบบการจัดการศึกษาพิเศษที่มีอยู่หลายรูปแบบ ดังนี้

รูปแบบที่ 1 การเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติเต็มเวลา เป็นการจัดบริการสำหรับเด็กพิเศษที่มีสภาพความพิการในด้านที่จำเป็นแล้วก็สามารถเรียนร่วมกับเด็กปกติในชั้นเรียนปกติได้ ทั้งนี้ อาจมีอุปกรณ์และเครื่องมือช่วยทางการศึกษาพิเศษ รวมทั้งการให้บริการแนะแนวแก่ครูปกติด้วยในกรณีเด็กปัญญาเลิศ และเด็กที่มีความสามารถพิเศษเฉพาะทางและมีความคิดสร้างสรรค์ ก็จะเรียนร่วมในลักษณะนี้ได้ นอกเสียจากว่าเด็กเหล่านั้นมีความสามารถสูงมากๆ ไม่ควรรับการศึกษาพิเศษในรูปแบบนี้

รูปแบบที่ 2 การเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติโดยได้รับการบริการพิเศษ การจัดบริการในลักษณะนี้ เด็กพิเศษจะมีโอกาสเรียนในชั้นเรียนปกติเต็มเวลาโดยได้รับการบริการต่างๆ เพิ่มเติม เช่น การสอนเสริมบางรายวิชาจากครูการศึกษาพิเศษ ได้รับการฝึกพูดและแก้ไขการพูด ได้รับการฝึกให้คุ้นเคยกับสภาพแวดล้อมและการเคลื่อนไหว และโปรแกรมพิเศษสำหรับเด็กปัญญาเลิศ เป็นต้น โดยอาจจัดเป็นรายกลุ่มหรือรายบุคคลก็ได้

รูปแบบที่ 3 การเรียนในชั้นเรียนพิเศษในโรงเรียนปกติ การจัดการศึกษาในลักษณะนี้ ควรจัดให้เด็กที่มีความบกพร่องมากหรือเด็กที่พิการซ้ำซ้อน รวมทั้งเด็กที่มีความสามารถสูงเป็นพิเศษ จนไม่สามารถเรียนร่วมกับเด็กปกติได้ นอกจากนี้ เด็กเหล่านี้ยังจำเป็นต้องได้รับการบริการพิเศษด้านต่างๆ เช่น กายภาพบำบัดอาชีวบำบัด การแก้ไขการพูด การฝึกฟังโปรแกรมพิเศษ เป็นต้น บุคลากรในโรงเรียนต้องได้รับการฝึกอบรมให้มีความรู้ความสามารถและความเข้าใจเกี่ยวกับเด็กในสาขาที่รับผิดชอบ

รูปแบบที่ 4 การจัด โรงเรียนพิเศษ เด็กพิเศษที่มีความบกพร่องและ/หรือเด็กที่มีความสามารถสูงเกินกว่าที่จะเรียนร่วมกับเด็กปกติได้ ควรได้รับการประเภทนี้ ครูที่อยู่ในโรงเรียนพิเศษดังกล่าวจำเป็นต้องมีความรู้พิเศษในแต่ละสาขาที่จะไปช่วยสอนซ่อมเสริม และพัฒนาสมรรถภาพในเด็กเหล่านั้น ลักษณะของโรงเรียนพิเศษนี้จะจัดแบบประจำ หรือไปกลับก็ได้

รูปแบบที่ 5 การจัดการศึกษาพิเศษนอกโรงเรียน การจัดบริการในลักษณะนี้ ได้แก่ การจัดบริการการศึกษาพิเศษในโรงพยาบาล สถานพักฟื้นสถานรับเลี้ยงเด็กและที่บ้าน เป็นต้น รูปแบบนี้จัดสำหรับเด็กพิการทางร่างกายและที่มีความบกพร่องทางสุขภาพหรือสติปัญญา ซึ่งจำเป็นต้องเข้ารับบริการรักษาฟื้นฟู บำบัดพักฟื้น และเลี้ยงดูตามสถานที่ดังกล่าวเป็นระยะเวลานานเพื่อให้เด็กได้รับการศึกษาโดยไม่ขาดตอน การจัดการศึกษาพิเศษรูปแบบนี้เป็นรูปแบบที่มีความยืดหยุ่นมาก เนื่องจากเด็กที่รับบริการเป็นเด็กที่มีสภาพความพิการและความต้องการแตกต่างกันมาก

เด็กพิการในประเทศไทยได้จัดให้สามารถเข้าเรียนร่วมกับเด็กปกติ โดยทำให้หลายรูปแบบแต่ที่ทำอยู่นั้นมีด้วยกัน 5 รูปแบบ คือ (กองการศึกษาเพื่อคนพิการ, 2552)

1) จัดชั้นพิเศษในโรงเรียนปกติเด็กพิการมีโอกาสร่วมกิจกรรมที่ไม่ใช่การเรียนในห้องเรียนโดยเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน เพื่อให้เด็กมีจิตอาสาพัฒนาโรงเรียนในด้านต่างๆ กิจกรรมชุมนุม ซึ่งจะทำให้เด็กมีความรู้สึกว่าได้เป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียนด้วย

2) จัดชั้นพิเศษสำหรับเด็กพิการคู่ขนานกับชั้นปกติแต่ส่งนักเรียนพิการไปเรียนร่วมกับเด็กในชั้นปกติ เช่น ส่งไปเรียนในคาบเรียน เหมาะกับเด็กที่พิการที่อาจจะไม่ถนัดทางวิชาการ ซึ่งเมื่อเสร็จกิจกรรมเด็กก็จะมาเรียนในชั้นเรียนพิเศษเพื่อให้ครูผู้เชี่ยวชาญดูแลต่อไป

3) จัดนักเรียนพิการเรียนร่วมเต็มเวลาเด็กพิการที่ได้รับการพิจารณาว่า มีผลสัมฤทธิ์การเรียนและมีวุฒิฉลาดทางอารมณ์ และเข้ากับเพื่อนได้ดีพอในทุกๆ กลุ่ม สาระการเรียนรู้อาจจะได้รับการพิจารณาส่งเข้าเรียนในชั้นเรียนปกติโดยไม่ต้องไปเรียนในชั้นพิเศษอีก ถ้าเด็กคนนั้นสามารถรักษาระดับของตัวเองได้ ซึ่งถ้าเป็นเช่นนี้ได้ก็ถือว่าประสบผลสำเร็จ

4) จัดเป็นห้องเรียนเพิ่มเติมในส่วนของวิชาการใน โรงเรียน non-graded มีนักเรียนหลายๆระดับชั้นรวมกัน หรือนักเรียนอาจอยู่ในห้องเรียนปกติและส่งเข้ามาห้องเสริมวิชาการบางเวลาและบางวิชา

5) จัดเป็นห้องเรียนหรือห้องเรียนเพิ่มเติมในส่วนของวิชาการในโรงพยาบาล มีครูการศึกษาพิเศษประจำเพื่อสอนเด็กเจ็บป่วยระยะยาว ครูการศึกษาพิเศษจะสอนตามจุดประสงค์ ประเมินจุดประสงค์ให้เด็กนำไปแสดงแก่ครูในโรงเรียนปกติของตนเมื่อออกจากโรงพยาบาล

ดังนั้นสรุปคือ การจัดการเรียนร่วมทั้ง 5 รูปแบบ มีข้อดีและข้อเสียต่างกัน ดังนั้นก็ต้องดูในรายละเอียดบริบทของโรงเรียนว่า การจัดชั้นเรียนนั้นจะต้องทำการพิจารณาในองค์ประกอบต่างๆ เช่น นโยบายและวิสัยทัศน์ ตัวเด็กพิการเอง สภาพความพิการ ครู พ่อ แม่ ผู้ปกครองสถานศึกษา งบประมาณ แพทย์ หรือนักวิชาชีพที่เกี่ยวข้องและคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมด

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.5.1 งานวิจัยภายในประเทศ

บุษบา ตาไว (2550) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ ปัญหา และแนวทางในการบริหารจัดการเรียนร่วม โดยใช้ SEAT Framework ของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสุโขทัย พบว่า กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร และครูผู้สอน จำนวน 17 โรงเรียน รวม 196 คน โดยเลือกแบบเจาะจงเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามชนิด Rating Scale 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการพรรณนาเชิงวิเคราะห์ สรุปข้อมูลทั่วไปได้ว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนส่วนใหญ่มีประสบการณ์การสอนและการจัดการบริหารมาก ประสบการณ์ด้านการศึกษา

พิเศษนั้นจะมีประสบการณ์น้อยอยู่ที่ 1-3 ปี ซึ่งส่วนใหญ่มีวุฒิทางการศึกษาของเด็กพิเศษไม่ตรงและเกิดจากการอบรมเท่านั้น ดังนั้น สถานศึกษาจึงต้องเร่งพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถเพื่อจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมได้อย่างมีคุณภาพ

การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางในการบริหารจัดการเรียนร่วม โดยใช้โครงสร้างแบบซีท ของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสุโขทัย แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่

ดำเนินงานด้านนักเรียน พบว่า การดำเนินงานอยู่ในระดับมากเด็กได้รับความช่วยเหลือและจัดกิจกรรมให้เด็กพิเศษตามความสามารถ นักเรียนปรับตัวเข้ากับห้องเรียนทั่วไปได้

ดำเนินงานด้านสภาพแวดล้อม พบว่า มีการปรับสภาพแวดล้อมของโรงเรียน การประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญด้านเด็กพิเศษ ตามนโยบายที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดอยู่ในระดับที่เป็นปัญหา แต่โรงเรียนได้มีการตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน กำหนดบทบาทของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาพิเศษให้เพียงพอและมีประสิทธิภาพในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าสภาพแวดล้อมของโรงเรียนที่อยู่ในระดับเป็นปัญหานั้น โรงเรียนควรพัฒนาโดยการประสานงานขอความช่วยเหลือจากนักวิชาชีพ เพื่อช่วยเหลือเด็กให้มีการพัฒนาที่ดี

ด้านการเรียนการสอน การจัดทำแผนจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) จัดอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ การนำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลไปใช้ในการเรียนการสอน ประเด็นการปรับหลักสูตรและการจัดการสอนทักษะเพิ่มเติมที่จำเป็นต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษอยู่ในระดับที่เป็นปัญหา

การดำเนินงานด้านเครื่องมือ ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่า การบริหารจัดการโดยใช้ SEAT Framework ส่งผลให้การจัดการเรียนร่วมมีคุณภาพ เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษได้รับความช่วยเหลือด้านการจัดทำเครื่องมือ การวางแผน กำหนดแนวทางการดำเนินงานในระดับมาก

ผลการศึกษาปัญหาการบริหารจัดการเรียนร่วม โดยใช้ SEAT Framework ของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสุโขทัย มีดังนี้

ปัญหาการดำเนินงานด้านนักเรียน เนื่องด้วยทางโรงเรียนเข้าร่วมเป็นโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมใหม่ บุคลากรยังไม่พร้อมที่จะจัดกิจกรรมช่วยให้เด็กทั่วไปเข้าใจและยอมรับเด็กพิเศษในระดับมากได้

ปัญหาการดำเนินงานด้านสภาพแวดล้อม ทางโรงเรียนยังมีกิจกรรมต่อไปนี้อยู่ในระดับน้อย ได้แก่ การปรับสภาพแวดล้อมโดยพิจารณาถึงสภาพความต้องการของเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ การประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญ แพทย์ นักแก้ไขการพูด นักกิจกรรมบำบัด การจัดป้ายประกาศ แผ่นพับ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์การจัดการพิเศษเรียนร่วม

ปัญหาการดำเนินการเรียนการสอน การจัดทำหรือปรับปรุงหลักสูตรเพิ่มเติมสอนทักษะที่จำเป็นแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ รวมถึงระบบประกันคุณภาพการเรียนร่วมยังดำเนินการน้อย

ปัญหาการดำเนินงานด้านเครื่องมือ การจัดตั้งอำนวยความสะดวกให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เช่น เครื่องช่วยฟัง คอมพิวเตอร์ ไม้เท้า มีการปฏิบัติค่อนข้างน้อย รวมทั้งขาดการจัดบริการสถานที่แหล่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่างๆ ให้แก่เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษและผู้ปกครองทราบ

ผลการศึกษาแนวทางดำเนินการบริหารจัดการเรียนร่วม โดย SEAT Framework ของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสุโขทัย มีดังนี้

ด้านนักเรียน ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ควรเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กพิเศษตั้งแต่อายุยังน้อยโดยคำนึงถึงความแตกต่างของแต่ละบุคคล รวมทั้งเตรียมความพร้อมในเด็กปกติให้มีความรู้ความเข้าใจและยอมรับในการอยู่ร่วมกันและให้ความช่วยเหลือ

ด้านสภาพแวดล้อม ควรมีการจัดอบรมหลักสูตรให้แก่ผู้บริหารและครูเพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจในการช่วยเหลือและจัดการศึกษาให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษเป็นรายบุคคล และควรจัดห้องเสริมวิชาการเพื่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้เข้าเรียน

ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ควรมีการจัดกิจกรรมและปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนเหมาะสมกับความต้องการของเด็ก การช่วยเหลือควรเป็นทั้งที่บ้านและทางโรงเรียนตามแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล และดำเนินการนิเทศติดตามผลงานอย่างจริงจังเพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนา

ด้านเครื่องมือ ควรมีการจัดงบประมาณ บุคลากร และสื่อให้เป็นการเฉพาะในการจัดการเรียนร่วมให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษ รวมทั้งกำหนดนโยบายในการปฏิบัติงาน มีระบบการให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ เรียนร่วมในห้องเรียนทั่วไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วิมล จันทราศรี (2553) ได้ศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียนแกนนำเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2 จากการศึกษา พบว่าสภาพการบริหารโรงเรียนแกนนำเรียนร่วมโดยภาพรวมทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านนักเรียน ด้านสภาพแวดล้อม ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านเครื่องมือ มีสภาพการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและเป็นการดำเนินงานที่สามารถขับเคลื่อนได้ในระดับมาก ซึ่งด้านที่มีการดำเนินการสูงสุดคือ ด้านนักเรียน และด้านที่ต่ำระดับการดำเนินการต่ำสุดคือ ด้านสภาพแวดล้อม ปัญหาการบริหาร

โรงเรียนแกนนำเรียนร่วม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีปัญหาการดำเนินงานสูงสุด คือ ด้านสภาพแวดล้อม ส่วนด้านที่มีปัญหาการดำเนินงานต่ำสุด คือ ด้านนักเรียน

แนวทางการพัฒนาการบริหาร โรงเรียนแกนนำเรียนร่วม พบว่า ด้านนักเรียน โรงเรียนต้องมีการเตรียมความพร้อมนักเรียนเรียนร่วม ทั้งในร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เพื่อให้ นักเรียน สามารถช่วยเหลือตนเองได้ ควรมีการประชุมผู้ปกครองนักเรียนเพื่อสร้างความเข้าใจ พัฒนาการและการดูแลนักเรียน ปลุกฝังให้นักเรียนที่ร่วมชั้นเรียนและร่วม โรงเรียนให้การดูแลและช่วยเหลือร่วมกับครูรวมทั้งการให้กำลังใจและไม่รังเกียจเพื่อน ด้านสิ่งแวดล้อม โรงเรียนควรจัดตั้ง อำนวยความสะดวกในทุกๆ ด้านให้มีความพร้อมเพื่ออำนวยความสะดวกแก่เด็กพิเศษ โดยเฉพาะเด็ก พิการ อาทิ เช่น ทางลาดห้องน้ำ-ห้องส้วม นอกจากนี้ โรงเรียนควรจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการ เรียนรู้สำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ และควรจัดบรรยากาศในห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ สำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ควรมีการแต่งตั้ง คณะกรรมการสำรวจจัดทำข้อมูลผู้เรียนทุกชั้น และนำข้อมูลมาจัดทำแผนรายกรณีบุคคลเพื่อดูแล ช่วยเหลือ และควรจัดให้มีหลักสูตรเด็กพิเศษเรียนร่วม โดยเฉพาะ นอกจากนี้ควรจัดให้มีการวัดและ ประเมินผลตามสภาพจริง โดยกำหนดเกณฑ์ให้น้อยกว่าเด็กปกติ และด้านเครื่องมือ ควรมีการแต่งตั้ง คณะกรรมการดำเนินการด้านการจัดหา ดูแลรักษาและพัฒนาเครื่องมือสำหรับเด็กพิเศษ โดยตรง และ ควรจัดให้มีสื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างหลากหลาย นอกจากนี้ควรพัฒนาห้องเรียนและแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษาเพื่อให้นักเรียนมีแหล่ง เรียนรู้ที่เพียงพอ โดยความร่วมมือของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และชุมชน

varnux ประมวลการ (2557) สภาพการดำเนินงานด้านนักเรียน (Student) โรงเรียน ยางหอมวิทยาคม ไม่มีกิจกรรมปรับทัศนคติและการเตรียมความพร้อมสำหรับนักเรียนเรียนร่วมและ นักเรียนทั่วไปก่อนเปิดภาคเรียน แนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนร่วมด้านนักเรียน คือ ควรมีการ สอดแทรกกิจกรรมการเตรียมความพร้อมเข้ากิจกรรมการปฐมนิเทศนักเรียน โดยให้นักเรียนเรียนร่วม และนักเรียนทั่วไปได้มีโอกาสทำกิจกรรมร่วมกัน เพื่อลดช่องว่างระหว่างคำว่า นักเรียนเรียนร่วมและ นักเรียนทั่วไป ควรมีการเชิญผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนร่วมหรือจิตวิทยาเด็กเข้ามาให้ความรู้ หรือจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมเพื่อเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนเรียนร่วมและนักเรียน ทั่วไป

สภาพการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม (Environment) โรงเรียนยางหอมวิทยาคมมี สภาพแวดล้อมทางกายภาพที่น่าอยู่ และเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ แต่ยังไม่ได้มีการปรับทางลาดขึ้นลง อาคารและบริเวณทางเดินไปห้องน้ำ ภายในห้องเรียนมีหลอดไฟที่ให้ความสว่างอย่างทั่วถึงและ

เพียงพอต่อระดับการมองเห็นสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการมองเห็น และครูจัดให้ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นและการได้ยินนั่งแถวหน้าสุดของชั้นเรียน ส่วนสภาพแวดล้อม ที่เป็นบุคคล ไม่มีคณะกรรมการบริหารจัดการเรียนร่วมประจำโรงเรียน เพื่อร่วมกำหนดนโยบาย ทางการดำเนินงาน และจัดสรรงบประมาณ มีการประสานงานกับหน่วยงานภายนอก แต่ขาดการ บันทึกลงเป็นลายลักษณ์อักษร และการประชาสัมพันธ์โครงการ ครูมีทัศนคติเชิงลบต่อการจัดการเรียน ร่วม เนื่องจากเห็นว่าเป็นภาระงานที่เพิ่มขึ้น แนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนร่วมด้าน สภาพแวดล้อม คือ ผู้บริหารควรจัดอบรมให้ความรู้ครูและบุคลากร โดยการสอดแทรกเข้าใน กิจกรรมประชุมประจำเดือน เพื่อปรับทัศนคติ กระตุ้นและให้ความรู้เป็นระยะ สร้างเครือข่าย ผู้ปกครองนักเรียนเรียนร่วมเพื่อขอความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรม ควรมีการประชาสัมพันธ์ โครงการให้ชุมชนได้รับทราบถึงผลการปฏิบัติงานการเรียนร่วมของโรงเรียน

สภาพการดำเนินงานด้านการเรียนการสอน (Activities) โรงเรียนยางสอมวิทยาคมยังไม่มีการปรับหลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะสมกับนักเรียนเรียนร่วม แต่มีการปรับกิจกรรมการเรียน การสอนตามสภาพความบกพร่องเฉพาะบุคคลของนักเรียนเรียนร่วม ครูผู้สอนขาดความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) ขาด เทคนิคการสอนที่จูงใจ ครูไม่ให้ความสนใจเข้ารับการอบรมหลักสูตรผู้ดำเนินการคัดกรองผู้พิการทาง การศึกษา ไม่มีห้องสำหรับจัดการสอนเสริมให้กับนักเรียนเรียนร่วม และขาดงบประมาณในการ ปรับปรุงห้องเรียนเพื่อใช้ในการจัดการสอนเสริม แนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนร่วมด้าน กิจกรรมการเรียนการสอน คือ ปรชชานกรรมการบริหารจัดการเรียนร่วมควรร่วมมือกับคณะ กรรมการบริหารหลักสูตรจัดประชุมปรับหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน เรียนร่วม มีการจัดโครงการรองรับการเรียนร่วม เช่น โครงการเพื่อนช่วยเพื่อน หรือเพื่อนสอนเพื่อน ควรมีการจัดอบรมหลักสูตรผู้ดำเนินการคัดกรองผู้พิการทางการศึกษาให้ครูทั้งโรงเรียน เพื่อสร้าง ความตระหนักและกระตุ้นให้ครูเห็นความสำคัญ จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำแผนการจั ดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) สร้างเครือข่ายการจัดการเรียนร่วม คอยให้คำปรึกษาหรือความช่วยเหลือในด้านการคัดกรอง แต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพการ จัดการเรียนร่วมเพื่อความชัดเจนในการตรวจสอบและเน้นการมีส่วนร่วมของบุคคลหรือหน่วยงาน ภายนอก

สภาพการดำเนินงานด้านเครื่องมือ (Tools) โรงเรียนยางสอมวิทยาคมยังมีการกำหนด นโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ ที่ชัดเจน ไม่มีสื่อการสอนที่เหมาะสมกับประเภทความบกพร่องของ นักเรียนเรียนร่วม ขาดระบบการให้บริการเรื่องสิ่งอำนวยความสะดวก คือ บริการ และความช่วยเหลือ

อื่นใดทางการศึกษาที่ชัดเจน มีการส่งเสริมการทำวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบ และวิธีการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ แต่ครูมีภาระงานมากทำให้ไม่มีเวลาทำวิจัยและเตรียมการสอน งบประมาณมีไม่เพียงพอต่อการจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ สื่อสำเร็จรูป การจัดทำระบบข้อมูลโรงเรียนไม่เป็นระบบขาดต่อการเรียกใช้งาน แนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนร่วมด้านเครื่องมือ คือ ผู้บริหารควรเร่งให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการเรียนร่วมเพื่อวางแผนกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ และเป้าหมายในการดำเนินงาน ประชุมชี้แจงแผนการปฏิบัติให้คณะครูอาจารย์ในโรงเรียนทราบ ควรมีการสร้างเครือข่ายผู้ปกครองและครูนักเรียนเรียนร่วมในบริเวณเขตพื้นที่บริการตำบลยางหอม เพื่อร่วมมือกันทำงาน จัดกลุ่มให้บริการสอนเสริม จัดกลุ่มให้บริการสอนเสริมนอกเวลาเรียนและทำตารางเวียนสอนเพื่อแบ่งเบาภาระสอนของครู และกระตุ้นให้นักเรียนรู้สึกตื่นตัวที่ได้พบครูคนใหม่อยู่เสมอ ส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมพัฒนาสื่อการเรียนการสอนนักเรียนเรียนร่วม เพื่อให้ได้สื่อที่ตรงตามความต้องการจำเป็นของผู้เรียน จัดหาสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน จัดตามให้บริการสอนเสริมแก่นักเรียนเรียนร่วมอย่างต่อเนื่อง จัดห้องศูนย์วิชาการและรายงานผลการดำเนินงานการเรียนร่วมของโรงเรียนให้ผู้ปกครอง ครู นักเรียน และชุมชน ทราบเป็นระยะ

2.5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Joe Johnson, Ruth Busby (Troy University, 2015) การที่บุคคลที่มีความต้องการพิเศษเหล่านั้นไม่ได้รับสิทธิการศึกษาอย่างเต็มที่ทำให้ส่งผลต่อการอยู่ในสังคมให้มีประสิทธิภาพไว้ แม้ว่ากฎหมายการศึกษาต้องการให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้รับประโยชน์ของการศึกษาเต็ม แต่ครูจำนวนมากยังคงประสบปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินความหลากหลายในห้องเรียน การขาดการพัฒนาทักษะวิชาชีพอย่างเข้มข้นซึ่งเป็นอุปสรรคการดำเนินงานในการปฏิรูปการศึกษา และส่งผลให้รูปแบบการดำเนินงานที่ดีมีน้อย

Mullinix (1994) ได้ศึกษาทัศนคติของครูใหญ่ที่มีลักษณะความเป็นผู้นำแบบมีส่วนร่วมมีทัศนคติในทางบวกต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษและต่อการเรียนร่วม ระหว่างเด็กที่มีความต้องการพิเศษกับเด็กปกติ แต่ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีลักษณะความเป็นผู้นำแบบผูกขาดระบบอำนาจที่มีทัศนคติทางบวกต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษและต่อการเรียนร่วม ระหว่างเด็กที่มีความต้องการพิเศษกับเด็กปกติ

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ได้นำเสนอมาจะเห็นได้ว่าการศึกษสำหรับเด็กพิเศษ เรียนร่วมกับเด็กปกติจะทำให้สำเร็จได้ต้องมีความร่วมมือจากหลายที่เกี่ยวข้อง ทั้งผู้บริหาร ครูผู้สอน ชุมชน ผู้ปกครอง ตลอดจนความพร้อมในด้านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และบุคลากรทุกฝ่ายมี เจตคติที่ดีต่อการจัดการเรียนร่วม โดยครูผู้สอน ผู้ปกครอง ผู้บริหาร และบุคลากรในโรงเรียนควร ได้รับการส่งเสริมให้มีความรู้ มีคุณวุฒิ มีประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอน ดังนั้น การบริหาร ในโรงเรียนที่จัดการศึกษาสำหรับเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ควรดำเนินงานตามสภาพโดยใช้ โครงสร้างซีท (SEAT Framework)

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อศึกษารูปแบบการจัดการเรียนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนจัดการเรียนร่วมระดับประถมศึกษาในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร โรงเรียนจัดการเรียนร่วมระดับประถมศึกษาในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 233 คน จาก 233 โรงเรียน

3.1.2 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยกำหนดโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp.607-608 อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2545, น.43) ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนจัดการเรียนร่วมระดับประถมศึกษาในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 148 คน จาก 148 โรงเรียน

ตัวแปรที่ศึกษา

รูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนจัดการเรียนร่วมระดับประถมศึกษาในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT Framework) ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

ด้านนักเรียน (S: Students) ได้แก่ การเตรียมความพร้อมนักเรียนพิการ หรือที่มีความบกพร่อง และการเตรียมความพร้อมนักเรียนทั่วไป

ด้านสิ่งแวดล้อม (E: Environment) ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางกายภาพ และบุคคลที่เกี่ยวข้อง

ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน (A: Activities) ได้แก่ การบริหารจัดการหลักสูตร การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) การตรวจสอบทางการศึกษา เทคนิคการสอน การรายงานความก้าวหน้าของนักเรียน การจัดกิจกรรมการสอนนอกห้องเรียน การประกันคุณภาพ การรับ

นักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องเข้าเรียน การจัดการเรียน การประสานความร่วมมือ และการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล ปรับปรุง

ด้านเครื่องมือ (T: Tools) ได้แก่ นโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ งบประมาณ ระบบการบริหารจัดการ สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ ตำรา ความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ครูการศึกษาพิเศษและนักวิชาชีพอื่น

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนจัดการเรียนร่วมระดับประถมศึกษาในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 148 โรงเรียน ประเด็นในข้อคำถามที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนจัดการเรียนร่วมระดับประถมศึกษาในพื้นที่กรุงเทพมหานคร การเก็บรวบรวมในครั้งนี้ใช้แบบสอบถามแบบประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นให้ครอบคลุมตามโครงสร้างซีท (SEAT Framework) ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ นักเรียน (Students) สภาพแวดล้อม (Environment) กิจกรรมการเรียนการสอน (Activities) เครื่องมือ (Tools) และแบบสัมภาษณ์

3.2.1 แบบสอบถาม

ตอนที่ 1 แบบสำรวจข้อมูลทั่วไปของโรงเรียน และข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามในด้านต่างๆ คือ ประเภทนักเรียนพิการ การเข้ารับการศึกษา ระยะเวลาบริหารอยู่ในโรงเรียนจัดการเรียนร่วม และขนาดของโรงเรียน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ สอบถามเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนจัดการเรียนร่วม โดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT) 4 ด้าน คือ

- 1) ด้านนักเรียน (S-Student) มีข้อคำถาม 10 ข้อ
- 2) ด้านสภาพแวดล้อม (E-Environment) มีข้อคำถาม 10 ข้อ
- 3) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน (A-Activities) มีข้อคำถาม 10 ข้อ
- 4) ด้านเครื่องมือ (T-Tools) มีข้อคำถาม 10 ข้อ

แบบสอบถามในตอนที่ 2 ข้อคำถามแต่ละข้อกำหนดน้ำหนักคะแนนเป็นระดับปฏิบัติการ 5 ระดับ คือ 1-5 เป็นคำถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert's

rating scale) และมีน้ำหนักของคะแนนตามระดับของการแสดงพฤติกรรมว่ามีค่ามากเพียงใด ตั้งแต่ 1-5 โดยมีความหมายดังนี้ (อ้างถึงใน พิมพ์พรรณ เพชรสมบัติ, 2558, น.98)

ระดับ 1	หมายถึง	พฤติกรรมที่ปฏิบัติหรือมีการปฏิบัติ น้อยที่สุด
ระดับ 2	หมายถึง	พฤติกรรมที่ปฏิบัติหรือมีการปฏิบัติ น้อย
ระดับ 3	หมายถึง	พฤติกรรมที่ปฏิบัติหรือมีการปฏิบัติ ปานกลาง
ระดับ 4	หมายถึง	พฤติกรรมที่ปฏิบัติหรือมีการปฏิบัติ มาก
ระดับ 5	หมายถึง	พฤติกรรมที่ปฏิบัติหรือมีการปฏิบัติ มากที่สุด

3.2.2 แบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 รูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมของผู้บริหาร โรงเรียนจัดการเรียนร่วมระดับประถมศึกษาในพื้นที่กรุงเทพและปริมณฑล โดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT Framework) ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ นักเรียน (Students) สภาพแวดล้อม (Environment) กิจกรรมการเรียนการสอน (Activities) เครื่องมือ (Tools) และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเป็นการตอบคำถามแบบปลายเปิด

3.2.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือ โดยมีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาวัตถุประสงค์งานวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาเอกสารตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมนำมาปรับปรุงและสร้างแบบสอบถามขึ้นใหม่ภายใต้คำปรึกษาของอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

ขั้นตอนที่ 3 กำหนดโครงสร้างของข้อคำถามและเขียนข้อคำถามในแบบสอบถามแบบสัมภาษณ์แต่ละตอนให้ครอบคลุมการบริหารของโรงเรียนที่เป็นโรงเรียนจัดการเรียนร่วม

ขั้นตอนที่ 4 นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจพิจารณาและขอข้อเสนอแนะ

ขั้นตอนที่ 5 ตรวจสอบความเที่ยงของเนื้อหา (content validity) ของแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ โดยนำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบปรับปรุงแก้ไข ส่วนวนภาษาที่ใช้ ตลอดจนเนื้อหาให้สอดคล้องกับความสัมพันธ์ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับความสัมพันธ์พิจารณาความถูกต้องตลอดจนการใช้ภาษาในการตั้งคำถามคัดเลือกข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป จึงจะนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ผลการตรวจสอบสรุปประเด็นโดยการหาค่า IOC

ขั้นตอนที่ 6 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับครูผู้สอนในโรงเรียนจัดการเรียนร่วม ระดับประถมศึกษาในพื้นที่กรุงเทพและปริมณฑล ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน และนำแบบ สัมภาษณ์ไปทดลองใช้ (Try out) กับบุคคลที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา จำนวน 2 คน แล้วนำผล มาวิเคราะห์หาความเที่ยง (reliability) โดยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha-coefficient) ตาม วิธีการของครอนบาค (Cronbach, 1990, pp.202-204) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นอยู่ที่ 0.81

ขั้นตอนที่ 7 สร้างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์สมบูรณ์แล้วไปใช้เก็บข้อมูล

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยใช้กระบวนการ ดังนี้

3.3.1 ผู้วิจัยขอหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย จากงานบัณฑิตศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจาก ผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกรุงเทพ และปริมณฑล

3.3.2 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์ และประสานกับเจ้าหน้าที่ธุรการ ของโรงเรียน โดยแนบซองเปล่าเพื่อสะดวกในการส่งกลับมายังผู้วิจัย

3.3.3 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์เพื่อนำไป วิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

3.3.4 ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ไปทำการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนแล้วพิจารณาแบบสอบถามทั้งหมด เพื่อคัดเลือก แบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ และถือว่าเป็นหน่วยวิเคราะห์นำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่อง คอมพิวเตอร์ สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 วิเคราะห์การบริหารการศึกษากับการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมในโรงเรียน จัดการเรียนร่วมระดับประถมศึกษาในพื้นที่กรุงเทพและปริมณฑล ใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าความ เบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

เมื่อได้แบบสัมภาษณ์กลับคืนแล้ว พิจารณาแบบสัมภาษณ์ทั้งหมด เพื่อคัดเลือกแบบสัมภาษณ์ที่มีความสมบูรณ์ และถือว่าเป็นหน่วยวิเคราะห์นำมาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) และตั้งวิเคราะห์ข้อมูลเป็นความเรียง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัย เรื่อง การศึกษารูปแบบการจัดการเรียนร่วมของผู้บริหาร โรงเรียนจัดการเรียนร่วมระดับประถมศึกษาในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ผู้วิจัยได้ส่งเครื่องมือซึ่งเป็นแบบสอบถามไปยังผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 200 ฉบับ แบบสอบถามที่ได้รับคืนและเป็นแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ที่สุด จำนวน 148 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามที่ส่งไปเก็บข้อมูล และจากแบบสัมภาษณ์ที่ได้รับคืนและเป็นแบบสัมภาษณ์ที่สมบูรณ์ที่สุด จำนวน 6 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสัมภาษณ์ที่ไปเก็บข้อมูล โดยแบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 3 ตอน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของโรงเรียน และข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการหาค่าร้อยละ ดังตารางที่ 4.1

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลต่อรูปแบบการจัดการเรียนร่วมของผู้บริหาร โรงเรียนจัดการเรียนร่วมระดับประถมศึกษาในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) วิเคราะห์เป็นรายด้านและโดยรวมทุกด้าน ดังตารางที่ 4.2 - 4.6

ตอนที่ 3 ผลการสรุปข้อมูลการสัมภาษณ์ จากข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนจัดการเรียนร่วมระดับประถมศึกษาในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของผู้บริหารเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
1. ประเภทของเด็กพิเศษเรียนร่วมในโรงเรียน		
1.1 โรงเรียนมีเด็กพิเศษเรียนร่วม 1 ประเภท	41	27.70
1.2 โรงเรียนมีเด็กพิเศษเรียนร่วม 2 ประเภทขึ้นไป	107	72.30
รวม	148	100.0

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของผู้บริหารเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
2. การฝึกอบรม/สัมมนาเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วม		
2.1 อบรม	123	83.10
2.2 ไม่เคยอบรม	25	16.90
รวม	148	100.0
3. ประสบการณ์เกี่ยวกับบริหารการจัดการเรียนร่วม		
3.1 ต่ำกว่า 5 ปี	2	1.4
3.2 5-100 ปี	134	90.50
3.3 10 ปี ขึ้นไป	12	8.1
รวม	148	100.0
4. ขนาดโรงเรียนการจัดการเรียนร่วม		
4.1 ขนาดเล็ก	0.0	0.0
4.2 ขนาดกลาง	25	16.9
4.3 ขนาดใหญ่	95	64.2
4.4 ขนาดใหญ่พิเศษ	28	18.9
รวม	148	100.0

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ลักษณะของโรงเรียนจัดการเรียนร่วมที่ให้ข้อมูล ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนที่มีเด็กพิการเรียนร่วม 2 ประเภทขึ้นไป จำนวน 107 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 72.30 มีการเคยอบรม/สัมมนาเกี่ยวกับเด็กพิการเรียนร่วม จำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 83.10 มีประสบการณ์ในการบริหารจัดการเรียนร่วม 5-10 ปี จำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 90.50 และเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่มากที่สุด จำนวน 95 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 62.20

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลต่อรูปแบบการจัดการเรียนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนจัดการเรียนร่วมระดับประถมศึกษาในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) วิเคราะห์เป็นรายด้านและโดยรวมทุกด้าน ดังตารางที่ 4.2 - 4.6

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของรูปแบบการจัดการเรียนร่วมของผู้บริหาร
โรงเรียนจัดการเรียนร่วมระดับประถมศึกษาในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล
โดยภาพรวม

การบริหารงานจัดการเรียนร่วม	\bar{x}	S.D.	แปลผล	อันดับที่
1. ด้านนักเรียน	3.84	0.76	มาก	2
2. ด้านสิ่งแวดล้อม	3.67	0.69	มาก	4
3. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	3.97	0.59	มาก	1
4. ด้านเครื่องมือ	3.68	0.63	มาก	3
รวมทุกด้าน	3.79	0.67	มาก	

จากตารางที่ 4.2 พบว่า การจัดการเรียนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนจัดการเรียนร่วมระดับประถมศึกษาในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.79$, S.D.=0.67) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{x}=3.97$, S.D.=0.59) รองลงมาคือ ด้านนักเรียน ($\bar{x}=3.84$, S.D.=0.76) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านสิ่งแวดล้อม ($\bar{x}=3.67$, S.D.=0.69)

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของรูปแบบการจัดการเรียนร่วมของผู้บริหาร
โรงเรียนจัดการเรียนร่วมระดับประถมศึกษาในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล
ด้านนักเรียน

การบริหารงานจัดการเรียนร่วมด้านนักเรียน	\bar{x}	S.D.	แปลผล	อันดับที่
1. โรงเรียนจัดปฐมนิเทศให้นักเรียนปกติและนักเรียนพิการเรียนร่วมเพื่อสร้างเจตคติที่ดีและความเข้าใจร่วมกัน	3.91	0.50	มาก	1
2. โรงเรียนมีการให้ความรู้เกี่ยวกับประเภทของนักเรียนพิการเพื่อสร้างความเข้าใจในการเรียนร่วม	3.73	0.63	มาก	10
3. นักเรียนทั่วไปได้รับการเตรียมความพร้อมให้การยอมรับ และช่วยเหลือเพื่อนนักเรียนพิการร่วมห้อง	3.76	0.52	มาก	9

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของรูปแบบการจัดการเรียนร่วมของผู้บริหาร
โรงเรียนจัดการเรียนร่วมระดับประถมศึกษาในพื้นที่กรุงเทพและปริมณฑล
ด้านนักเรียน (ต่อ)

การบริหารงานจัดการเรียนร่วมด้านนักเรียน	\bar{X}	S.D.	แปลผล	อันดับที่
4. โรงเรียนจัดให้นักเรียนพิการเข้าเรียนตาม ห้องเรียนแต่ละชั้นอย่างเหมาะสมตามระดับ ความสามารถ	3.76	0.64	มาก	8
5. โรงเรียนมีระบบการรับ/การจัดเข้าชั้นเรียน หรือการส่งต่อของนักเรียนเรียนร่วม	3.84	0.58	มาก	7
6. โรงเรียนประชุมวางแผนร่วมกับผู้ปกครอง เพื่อ เตรียมความพร้อมนักเรียนปกติและนักเรียนพิการ	3.91	0.62	มาก	2
7. ผู้บริหารส่งเสริมให้นักเรียนปกติให้มีความ เข้าใจยอมรับ ช่วยเหลือเพื่อนนักเรียนพิการ เรียนร่วม	3.89	0.65	มาก	5
8. นักเรียนพิการเรียนร่วมได้มีโอกาสเรียน ร่วมกับนักเรียนทั่วไปตามศักยภาพ	3.91	0.65	มาก	3
9. มีการสนับสนุนจากฝ่ายบริหารงาน ทั้ง 4 ด้าน ในการจัดการเรียนร่วมที่สอดคล้องกับสภาพ ความบกพร่องของผู้เรียน	3.86	0.60	มาก	6
10. นักเรียนปกติและนักเรียนพิการได้ทำกิจกรรม ต่างๆ ร่วมกัน	3.91	0.69	มาก	4
รวม	3.84	0.76	มาก	

จากตารางที่ 4.3 พบว่า การจัดการเรียนร่วมของผู้บริหาร โรงเรียนจัดการเรียนร่วมระดับ
ประถมศึกษาในพื้นที่กรุงเทพและปริมณฑล โดยภาพรวม ด้านนักเรียน อยู่ในระดับมาก (\bar{x} =3.84,
S.D.= 0.76) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ โรงเรียนจัดปฐมนิเทศให้นักเรียนปกติ
และนักเรียนพิการเรียนร่วมเพื่อสร้างเจตคติที่ดีและความเข้าใจร่วมกัน (\bar{x} =3.91, S.D.=0.50) รองลงมา
คือ โรงเรียนประชุมวางแผนร่วมกับผู้ปกครอง เพื่อเตรียมความพร้อมนักเรียนปกติและนักเรียนพิการ

(\bar{x} =3.79, S.D.=0.62) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนมีการให้ความรู้เกี่ยวกับประเภทของนักเรียน
 พิจารณาเพื่อสร้างความเข้าใจในการเรียนร่วม (\bar{x} =3.73, S.D.=0.63)

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของรูปแบบการจัดการเรียนร่วมของผู้บริหาร
 โรงเรียนแกนนำการจัดการเรียนร่วมระดับประถมศึกษาในพื้นที่กรุงเทพฯและปริมณฑล
 ด้านสิ่งแวดล้อม

การบริหารงานจัดการเรียนร่วมด้านสิ่งแวดล้อม	\bar{X}	S.D.	แปลผล	อันดับที่
1. โรงเรียนทำการประชาสัมพันธ์โครงการให้ ผู้เกี่ยวข้องรับทราบโดยทั่วกัน	3.76	0.82	มาก	3
2. โรงเรียนมีบริเวณสำหรับทำสวนหย่อม/สนาม เด็กเล่น และอื่นๆ เพื่อให้นักเรียนพิจารณา ใช้พักผ่อน	3.75	0.66	มาก	4
3. โรงเรียนทำการปรับปรุงสภาพห้องเรียนให้ เหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียน พิจารณาพิจารณา	3.80	0.65	มาก	1
4. โรงเรียนมีสื่อเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก และอื่นๆ เพื่อใช้ในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน	3.65	0.64	มาก	7
5. โรงเรียนส่งเสริมมีสิ่งอำนวยความสะดวก ที่เหมาะสมกับความต้องการเฉพาะบุคคลของ ผู้เรียน	3.70	0.69	มาก	6
6. โรงเรียนมีห้องน้ำ ห้องสุขาที่เพียงพอต่อการใช้	3.72	0.70	มาก	5
7. โรงเรียนมีห้องน้ำสำหรับนักเรียนบกพร่องทาง ร่างกายที่ต้องใช้เก้าอี้รถเข็น	3.52	0.67	มาก	10
8. โรงเรียนทำการจัดอาคารเรียนให้มีทางลาดเอียง สำหรับนักเรียนบกพร่องทางร่างกาย	3.54	0.69	มาก	9
9. ผู้บริหารสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องการ จัดการเรียนร่วมต่อผู้ปกครองและชุมชน เพื่อ สร้างความมั่นใจในความปลอดภัยด้านกายภาพ	3.65	0.72	มาก	8

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของรูปแบบการจัดการเรียนร่วมของผู้บริหาร
โรงเรียนแกนนำการจัดการเรียนร่วมระดับประถมศึกษาในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล
ด้านสิ่งแวดล้อม (ต่อ)

การบริหารงานจัดการเรียนร่วมด้านสิ่งแวดล้อม	\bar{X}	S.D.	แปลผล	อันดับที่
10. โรงเรียนมีการตรวจสอบ ซ่อมแซมสื่อเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวกเสมอ	3.76	0.67	มาก	2
รวม	3.67	0.69		

จากตารางที่ 4.4 พบว่า รูปแบบการจัดการเรียนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนจัดการเรียนร่วมระดับประถมศึกษาในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านสิ่งแวดล้อม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.67$, S.D.=0.69) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนทำการการปรับสภาพห้องเรียนให้เหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนพิการเรียนร่วม ($\bar{x}=3.80$, S.D.=0.65) รองลงมาคือ โรงเรียนมีการตรวจสอบ ซ่อมแซมสื่อ เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวกเสมอ ($\bar{x}=3.76$, S.D.=0.67) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ โรงเรียนมีห้องน้ำสำหรับนักเรียนบกพร่องทางร่างกายที่ต้องใช้เก้าอี้รถเข็น ($\bar{x}=3.52$, S.D.=0.67)

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของรูปแบบการจัดการเรียนร่วมของผู้บริหาร
โรงเรียนจัดการเรียนร่วมระดับประถมศึกษาในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล
ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน

การบริหารงานจัดการเรียนร่วมด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	\bar{X}	S.D.	แปลผล	อันดับที่
1. ฝ่ายบริหารจัดครูเข้าสอนในชั้นเรียนร่วม ตรงตามความสามารถของครูผู้สอน	3.85	0.63	มาก	10
2. ครูจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)	3.84	0.61	มาก	9
3. ครูจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP)	3.84	0.61	มาก	8
4. ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.93	0.57	มาก	7
5. ครูจัดการเรียนรู้เหมาะสมกับนักเรียนพิการเรียนร่วม	4.08	0.58	มาก	3

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของรูปแบบการจัดการเรียนร่วมของผู้บริหาร
โรงเรียนแกนนำการจัดการเรียนร่วมระดับประถมศึกษาในพื้นที่กรุงเทพและปริมณฑล
ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน (ต่อ)

การบริหารงานจัดการเรียนร่วม ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	\bar{X}	S.D.	แปลผล	อันดับที่
6. ครูวัดผล ประเมินผล เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียน ได้ศึกษาต่อในชั้นสูงสุดตามศักยภาพของตน	3.95	0.60	มาก	6
7. ครูวัดและประเมินผล รายงานผลการจัดการ เรียนร่วมอย่างเป็นระบบตามสภาพจริง	4.02	0.64	มาก	4
8. ครูสอนซ่อมเสริมให้แก่นักเรียนพิการเรียนร่วม เมื่อมีการวัดผลระหว่างเรียนไม่ผ่านเกณฑ์	4.11	0.60	มาก	1
9. ครูรายงานผลความก้าวหน้าของนักเรียนพิการ เรียนร่วมให้กับผู้บริหารและผู้ปกครองรับทราบ เป็นระยะ	4.10	0.54	มาก	2
10. โรงเรียนจัดให้มีคณะทำงานในการนิเทศ ติดตามการจัดการเรียนร่วมอย่างเป็นระบบ	4.00	0.59	มาก	5
รวม	3.97	0.59		

จากตารางที่ 4.5 พบว่า รูปแบบการจัดการเรียนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนจัดการเรียนร่วม
ระดับประถมศึกษาในพื้นที่กรุงเทพและปริมณฑล ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน โดยภาพรวมอยู่ใน
ระดับมาก ($\bar{x}=3.97$, S.D.=0.59) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูสอนซ่อมเสริม
ให้แก่นักเรียนพิการเรียนร่วมเมื่อมีการวัดผลระหว่างเรียนไม่ผ่านเกณฑ์ ($\bar{x}=4.11$, S.D.=0.60)
รองลงมาคือ ครูรายงานผลความก้าวหน้าของนักเรียนพิการเรียนร่วมให้กับผู้บริหารและผู้ปกครอง
รับทราบเป็นระยะ ($\bar{x}=4.10$, S.D.=0.54) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ฝ่ายบริหารจัดการครูเข้าสอนในชั้น
เรียนร่วมตรงตามความสามารถของครูผู้สอน ($\bar{x}=3.85$, S.D.=0.63)

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของรูปแบบการจัดการเรียนร่วมของผู้บริหาร
โรงเรียนจัดการเรียนร่วมระดับประถมศึกษาในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล
ด้านเครื่องมือ

การบริหารงานจัดการเรียนร่วมด้านเครื่องมือ	\bar{X}	S.D.	แปลผล	อันดับที่
1. โรงเรียนมีการกำหนดวิสัยทัศน์ / พันธกิจ / ยุทธศาสตร์เพื่อใช้ในการบริหารจัดการเรียนร่วม	3.96	0.61	มาก	1
2. โรงเรียนมีแผนงาน / โครงการ / กิจกรรมที่เกี่ยวข้องข้องกับการจัดการเรียนร่วมที่สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ	3.74	0.59	มาก	4
3. โรงเรียนมีแผนงาน / โครงการ / กิจกรรมต่างๆ สอดคล้องกับการจัดการเรียนร่วมโดยคำนึงถึงศักยภาพผู้เรียนแต่ละบุคคล	3.85	0.62	มาก	2
4. โรงเรียนมีระบบการบริหารจัดการโดยใช้โครงสร้างชี้ท เป็นข้อกำหนดในการจัดการเรียนร่วม	3.52	0.69	มาก	10
5. โรงเรียนจัดให้มีบริการที่ช่วยสนับสนุนการศึกษาของนักเรียนพิการเรียนร่วม ที่เหมาะสมกับประเภทความต้องการพิการ	3.75	0.60	มาก	3
6. โรงเรียนจัดบริการที่สนับสนุนการศึกษาของนักเรียนพิการเรียนร่วม	3.68	0.61	มาก	5
7. โรงเรียนจัดทำหลักสูตร ตำรา ในรูปแบบอื่นที่เหมาะสมกับผู้เรียน	3.62	0.67	มาก	6
8. โรงเรียนอบรมให้ความรู้ครูในการทำสื่อทางการศึกษาเพื่อเกิดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม	3.53	0.69	มาก	9
9. โรงเรียนสนับสนุนให้ทำวิจัยในชั้นเรียนด้านการศึกษาพิเศษ	3.62	0.71	มาก	7
10. นักเรียนพิการสามารถเข้าถึงสื่อ เทคโนโลยีต่างๆ ได้อย่างทั่วถึง	3.57	0.57	มาก	8
รวม	3.68	0.63		

จากตารางที่ 4.6 พบว่า รูปแบบการจัดการเรียนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนจัดการเรียนร่วมระดับประถมศึกษาในพื้นที่กรุงเทพและปริมณฑล ด้านเครื่องมือ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.68$, $S.D.=0.63$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนมีการกำหนดวิสัยทัศน์/พันธกิจ/ยุทธศาสตร์ เพื่อใช้ในการบริหารจัดการเรียนร่วม ($\bar{x}=3.96$, $S.D.=0.61$) รองลงมา คือ โรงเรียนมีแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมต่างๆ สอดคล้องกับการจัดการเรียนร่วมโดยคำนึงศักยภาพผู้เรียนแต่ละบุคคล ($\bar{x}=3.85$, $S.D.=0.62$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนมีระบบการบริหารจัดการโดยใช้โครงสร้างชี้ท เป็นข้อกำหนดในการจัดการเรียนร่วม ($\bar{x}=3.57$, $S.D.=0.57$)

ตอนที่ 3 รูปแบบการจัดการเรียนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนจัดการเรียนร่วมระดับประถมศึกษาในพื้นที่กรุงเทพและปริมณฑล โดยทำการสัมภาษณ์ในมุมมองของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า มีการระบอบองค์ประกอบของแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของผู้บริหารโรงเรียนจัดการเรียนร่วม ซึ่งประกอบไปด้วยประเด็นต่างๆ ดังนี้

- 1) ด้านนักเรียน
- 2) ด้านสิ่งแวดล้อม
- 3) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน
- 4) ด้านเครื่องมือ
- 5) ด้านอื่นๆ

โดยแต่ละด้านมีรายละเอียด ดังนี้

- 1) ด้านนักเรียน

องค์ประกอบของโรงเรียนจัดการเรียนร่วมประการแรก ได้แก่ ด้านนักเรียน โดยที่ต้องทำการพัฒนาศักยภาพของนักเรียนในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา โดยใช้กิจกรรมต่างๆ เพื่อพัฒนาศักยภาพพร้อมทั้งต้องปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม โดยต้องมีการดำเนินงานในรูปแบบของกิจกรรม ดังนั้น การจัดกิจกรรมต้องได้รับความร่วมมือกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง คือ ผู้ปกครอง ชุมชน ครู ผู้บริหาร เพื่อนนักเรียน หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในเวลาเรียนและหลังเลิกเรียน ดังการแสดงความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้

“โรงเรียนมีการประชุมนักเรียนในวันปฐมนิเทศ เพื่อเตรียมความพร้อมและทำความเข้าใจกับนักเรียนในการให้ความช่วยเหลือนักเรียนพิการ

โรงเรียนมีแผนโครงการในการรองรับการจัดการเรียนร่วมในแผนปฏิบัติงาน

โรงเรียนมีการคัดกรองนักเรียนตามประเภท ความพิการ โดยได้รับความยินยอมจากผู้ปกครอง

โรงเรียนมีห้องเรียนคู่ขนาน เพื่อรับนักเรียนพิการที่ไม่สามารถเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติได้ พัฒนาศักยภาพเพื่อส่งต่อไปยังห้องเรียนปกติ และเรียนร่วมในชั้นเรียนบางเวลา

นักเรียนพิการมีโอกาสดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน”

ผอ.ธนัญฐ์ ศิระวงษ์

“ให้นักเรียนฝึกปฏิบัติร่วมกับนักเรียนปกติในบางกิจกรรมที่สามารถปฏิบัติร่วมกลุ่มได้ และบางกิจกรรมก็จัดให้เหมาะสมกับนักเรียนโดยตรง”

ว่าที่ร้อยตรี อนงค์วีดี ปริดา

สรุปได้ว่า รูปแบบการจัดการเรียนร่วมของผู้บริหาร โรงเรียนจัดการเรียนร่วมระดับประถมศึกษาในพื้นที่กรุงเทพฯและปริมณฑล พบว่า โรงเรียนมีการการปฐมนิเทศนักเรียน เพื่อสร้างความเข้าใจให้เด็กปกติรับรู้ถึงความบกพร่องของเด็กพิการ และพัฒนาศักยภาพของนักเรียนในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา โดยใช้กิจกรรมต่างๆ ที่ได้รับความร่วมมือกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาศักยภาพพร้อมทั้งต้องปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม เน้นในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เพื่อให้นักเรียนอยู่ในสังคมได้

2) ด้านสิ่งแวดล้อม

รูปแบบการจัดการเรียนร่วมประการที่สอง ได้แก่ ด้านสิ่งแวดล้อมนั้นในห้องเรียนควรมีบริการอุปกรณ์จำเป็น มีสื่อการเรียน สิ่งอำนวยความสะดวก และแหล่งเรียนรู้ให้กับนักเรียนเพียงพอ และเหมาะสม ภายในอาคารเรียนควรปรับสภาพอุปกรณ์ต่างๆ เช่น ประตู บันได ห้องน้ำ พื้น แสงสว่าง ให้เหมาะสมกับนักเรียนพิการ และภายนอกห้องเรียนควรจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมต่างๆ ของนักเรียนพิการ ควรมีการทำระบบข้อมูลสารสนเทศที่เก็บข้อมูลย้อนหลังไว้จนกว่านักเรียนจะจบการศึกษา และควรจัดการให้บุคคลที่มีส่วนร่วมกับนักเรียนพิการเรียนร่วมทุกคนรับทราบและมีส่วนร่วมในการออกความคิดเห็น และ โรงเรียนควรมีแผนงานที่เกี่ยวข้องกับเด็กพิการเรียนร่วม โดยเฉพาะ

“โรงเรียนปรับสภาพห้องเรียนให้เหมาะสมกับนักเรียนห้องเรียนคู่ขนาน จัดเตรียมสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก และอื่นๆ ให้แก่นักเรียนตามความเหมาะสม สอดคล้องกับประเภทความพิการ

จัดบรรยากาศ ภูมิทัศน์ให้เหมาะสมกับนักเรียนพิการ

จัดทำทางลาด เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่นักเรียนพิการทางด้านร่างกาย

จัดเตรียมห้องสุขาให้เพียงพอกับความต้องการของนักเรียนพิการ”

ผอ.ธนัญฐ์ ศิระวงษ์

“จัดให้มีบริเวณส่วนตัวที่เหมาะสมตามพัฒนาการของเด็กพิเศษ และบางเวลาที่อยู่ร่วมกับเด็กพิเศษ”

ว่าที่ร้อยตรี อนงค์วดี ปริดา

สรุปได้ว่า ควรมีการให้บริการอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับนักเรียนพิการเรียนร่วม โดยจัดหาสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก และแหล่งเรียนรู้เพื่อบริการให้กับนักเรียนให้เพียงพอและเหมาะสมภายในอาคารเรียนควรปรับสภาพอุปกรณ์ต่างๆ ให้เหมาะสมกับนักเรียนพิการ และภายนอกห้องเรียนควรจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมต่างๆ ของนักเรียน

3) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน

แนวทางการจัดการเรียนร่วมประการที่สาม ได้แก่ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนและพัฒนานักเรียนในกลุ่มเรียนอ่อนเป็นกรณีพิเศษ โรงเรียนควรมีกิจกรรมที่นักเรียนพิการเรียนร่วมทำกับนักเรียนปกติให้มากที่สุด ควรมีการประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษาพิเศษมาให้การอบรมหรือให้ความรู้ในกระบวนการจัดการเรียนการสอน ทั้งวิธีการทำแผนการศึกษาให้นักเรียนพิการเรียนร่วม ควรมีการบริหารจัดการหลักสูตรนักเรียนพิการเรียนร่วมโดยเฉพาะ มีการจัดสรรงบประมาณในการผลิตสื่อ วัสดุ อุปกรณ์การเรียนที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีการวัดผลประเมินผล ผู้บริหารมีการนิเทศ กำกับ ติดตามการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องเพื่อนำผลมาพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในทุกภาคเรียน

“ โรงเรียนจัดทำคำสั่ง มอบหมายให้ครูผู้สอน ครูประจำรับผิดชอบนักเรียน และจัดทำแบบการจัดการศึกษา เฉพาะบุคคล (IEP) และแบบการสอนเฉพาะบุคคล (IIP)

จัดเตรียมสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก ตามแผน IEP และตามความต้องการของผู้เรียน

จัดสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียนพิการ LD โดยสอนซ่อมเสริม โดยใช้กระบวนการ PLC

มีการวัดผลประเมินผลตามแผน IEP”

ผอ.ธนัญฐ์ ศิระวงษ์

“ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนจัดให้นักเรียนอยู่ในห้องเรียนที่มีเด็กปกติ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้เชื่อมโยงระหว่างเด็กปกติ และเด็กพิเศษเรียนร่วม และในบางขณะก็ใช้กิจกรรมของเด็กตามลักษณะของเด็กพิเศษแต่ละประเภท”

ว่าที่ร้อยตรี อนงค์วดี ปริดา

สรุปได้ว่า ควรมีการบริหารจัดการหลักสูตรนักเรียนพิการเรียนร่วมโดยเฉพาะ มีการประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษาพิเศษมาให้การอบรมหรือให้ความรู้ในกระบวนการจัดการจัดการเรียนการสอน ทั้งวิธีการทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลและแผนการสอนเฉพาะบุคคลให้ตรงกับศักยภาพของนักเรียน และควรมีการวัดผลประเมินผล ผู้บริหารมีกรณีศึกษา กำกับ ติดตามการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องเพื่อนำผลมาพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในทุกภาคเรียน

4) ด้านเครื่องมือ

แนวทางการจัดการเรียนร่วมประการที่สี่ ได้แก่ ด้านเครื่องมือ นั้นควรมีการกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมอย่างชัดเจน มีแผนงาน โครงการให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับทุกฝ่ายมีส่วนร่วมสนับสนุนและดำเนินงานด้านการเรียนร่วม จัดสรรงบประมาณให้เพียงพอแก่จำนวนเด็กพิการเรียนร่วม จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน การเขียนแผน IPE และแผน IIP ให้ครูผู้สอนจากผู้เชี่ยวชาญ จัดหาสื่อและเครื่องมือในการอำนวยความสะดวกตามด้านการบกพร่องและพัฒนาเด็กเรียนเป็นเลิศตามศักยภาพและความแตกต่างระหว่างบุคคล

“โรงเรียนกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ในการจัดการเรียนร่วมจัดทำแผนงานโครงการ ในแผนปฏิบัติงานประจำปี

โรงเรียนจัดทำแผนการจัดการศึกษา เฉพาะบุคคล IEP โดยเทียบจากหลักสูตรแกนกลางฯ

ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูเข้ารับการอบรมผู้คัดกรองและเทคนิคการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนบกพร่องทางการเรียนรู้

ครูจัดทำวิจัยในชั้นเรียน นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้

โรงเรียนจัดทำรายงานการประเมินตนเอง ตามมาตรฐานการจัดการเรียนร่วม 4 มาตรฐาน”

ผอ.ธนัญฐ์ ศิระวงษ์

“ใช้เครื่องมือที่ควรผลิตและเป็นแบบฝึกที่สำนักพิมพ์จัดทำขึ้นก็ได้ บางส่วนเด็กพิเศษมีความสามารถฝึกได้ เช่น เด็กปกติ บางส่วนครูฝึกตามลักษณะความแตกต่างของเด็กพิเศษแต่ละคน”

ว่าที่ร้อยตรี อนงค์วดี ปรีดา

สรุปได้ว่า โรงเรียนควรมีการกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมอย่างชัดเจน จัดหาสื่อและเครื่องมือในการอำนวยความสะดวกเพื่อบริการแก่นักเรียนพิการ

เรียนร่วมที่มีความบกพร่องในด้านต่างๆ อย่างทั่วถึงและเพียงพอ และจัดหาสื่อที่พัฒนานักเรียนด้านเทคโนโลยีเพื่อพัฒนานักเรียนเป็นเลิศตามศักยภาพและความแตกต่างระหว่างบุคคล

5) ด้านอื่น

แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของผู้บริหาร โรงเรียนจัดการเรียนร่วมประการที่ห้า ได้แก่ ด้านอื่นๆ นั้น ต้องอาศัยความร่วมมือ ร่วมใจ เสียสละทุ่มเท อุดหนุนเพื่อให้สามารถปรับตัวและใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้ และควรจัดสรรงบประมาณให้มากกว่าปัจจุบัน เพราะจำนวนนักเรียนพิการเรียนร่วมมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น และควรมีครูพิเศษที่มีความชำนาญมาเป็นพี่เลี้ยงคอยให้ความช่วยเหลือในแต่ละโรงเรียน

“โรงเรียนที่มีนักเรียนพิการเรียนร่วมน่าจะมีครูพิเศษที่มีความชำนาญมาเป็นพี่เลี้ยงคอยให้ความช่วยเหลือและควรจัดสรรงบประมาณให้มากกว่าปัจจุบัน เพราะจำนวนนักเรียนพิการเรียนร่วมมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น”

ผอ.ธณัญฐ์ ศิระวงษ์

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อศึกษารูปแบบการจัดการเรียนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนจัดการเรียนร่วมระดับประถมศึกษาในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อสรุปการวิจัยตามลำดับ ดังนี้ วัตถุประสงค์ของการวิจัย 1) เพื่อศึกษาการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนจัดการเรียนร่วมระดับประถมศึกษาในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล 2) เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการเรียนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนจัดการเรียนร่วมระดับประถมศึกษาในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล

กลุ่มตัวอย่างกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนจัดการเรียนร่วมระดับประถมศึกษาในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ซึ่งการประมาณขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปเครจซี่ และ มอร์แกน (Krejcie & Morgan) รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 148 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ประเด็นในข้อคำถามที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนจัดการเรียนร่วมระดับประถมศึกษาในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล การเก็บรวบรวมในครั้งนี้ใช้แบบสอบถามแบบประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นให้ครอบคลุมตามโครงสร้างซีท (SEAT Framework) ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ นักเรียน (Students) สภาพแวดล้อม (Environment) กิจกรรมการเรียนการสอน (Activities) เครื่องมือ (Tools) และแบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการใช้สถิติ โดยหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean : \bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษารูปแบบการจัดการเรียนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนจัดการเรียนร่วมระดับประถมศึกษาในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ซึ่งจากแบบสอบถามที่ทำการเก็บข้อมูลจากครูผู้สอนทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านนักเรียน ด้านสภาพแวดล้อม ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านเครื่องมือ โดยที่มีการจำแนกตามลักษณะของโรงเรียนจัดการเรียนร่วม การอบรม/สัมมนา ประสพการณ์และขนาดของโรงเรียน สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

5.1.1 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหารทั้ง 4 ด้านคือ โดยรวมมีอยู่ในระดับมาก โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ดังนี้

5.1.1.1 ด้านนักเรียน พบว่า สถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนจัดปฐมนิเทศให้นักเรียนปกติและนักเรียนพิการเรียนร่วมเพื่อสร้างเจตคติที่ดีและความเข้าใจร่วมกัน รองลงมาคือ โรงเรียนประชุมวางแผนร่วมกับผู้ปกครอง เพื่อเตรียมความพร้อมนักเรียนปกติและนักเรียนพิการ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ โรงเรียนมีการให้ความรู้เกี่ยวกับประเภทของนักเรียนพิการเพื่อสร้างความเข้าใจในการเรียนร่วม

5.1.1.2 ด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า สถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนทำการปรับสภาพห้องเรียนให้เหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนพิการเรียนร่วม รองลงมาคือ โรงเรียนมีการตรวจสอบ ซ่อมแซมสื่อ เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวกเสมอ ส่วนข้อเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนมีห้องน้ำสำหรับนักเรียนบกพร่องทางร่างกายที่ต้องใช้เก้าอี้รถเข็น

5.1.1.3 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า สถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูสอนซ่อมเสริมให้แก่ นักเรียนพิการเรียนร่วมเมื่อมีการวัดผลระหว่างเรียนไม่ผ่านเกณฑ์ รองลงมาคือ ครูรายงานผลความก้าวหน้าของนักเรียนพิการเรียนร่วมให้กับผู้บริหารและผู้ปกครองรับทราบเป็นระยะ ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ฝ่ายบริหารจัดการครูเข้าสอนในชั้นเรียนร่วมตรงตามความสามารถของครูผู้สอน

5.1.1.4 ด้านเครื่องมือ พบว่า สถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนมีแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมต่างๆ สอดคล้องกับการจัดการเรียนร่วม โดยคำนึงศักยภาพผู้เรียนแต่ละบุคคล รองลงมาคือ โรงเรียนมีแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมต่างๆ สอดคล้องกับการจัดการเรียนร่วม โดยคำนึงศักยภาพผู้เรียนแต่ละบุคคล ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ฝ่ายบริหารจัดการครูเข้าสอนในชั้นเรียนร่วมตรงตามความสามารถของครูผู้สอน

5.1.2 ผลของการศึกษารูปแบบการจัดการเรียนร่วมของผู้บริหาร โรงเรียนจัดการเรียนร่วมระดับประถมศึกษาในพื้นที่กรุงเทพและปริมณฑล โดยทำการสัมภาษณ์ในมุมมองของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า มีการระบอบุคลากรประกอบของแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของผู้บริหารโรงเรียนจัดการเรียนร่วม ซึ่งประกอบไปด้วยประเด็นต่างๆ ดังนี้

5.1.2.1 ด้านนักเรียน

สรุปได้ว่า รูปแบบการจัดการเรียนร่วมของผู้บริหาร โรงเรียนจัดการเรียนร่วมระดับประถมศึกษาในพื้นที่กรุงเทพและปริมณฑล พบว่า โรงเรียนมีการการปฐมนิเทศนักเรียน

เพื่อสร้างความเข้าใจให้เด็กปกรับรู้ถึงความบกพร่องของเด็กพิการ และพัฒนาศักยภาพของนักเรียนในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา โดยใช้กิจกรรมต่างๆ ที่ได้รับความร่วมมือกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาศักยภาพพร้อมทั้งต้องปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม เน้นในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เพื่อให้เด็กนักเรียนอยู่ในสังคมได้

5.1.2.2 ด้านสิ่งแวดล้อม

สรุปได้ว่า ควรมีการให้บริการอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับนักเรียนพิการเรียนร่วม โดยควรจัดหาสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวกและแหล่งเรียนรู้ เพื่อบริการให้กับนักเรียนให้เพียงพอและเหมาะสม ภายในอาคารเรียนควรปรับสภาพอุปกรณ์ต่างๆ ให้เหมาะสมกับนักเรียนพิการ และภายนอกห้องเรียนควรจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมต่างๆ ของนักเรียน

5.1.2.3 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน

สรุปได้ว่า ควรมีการบริหารจัดการหลักสูตรนักเรียนพิการเรียนร่วม โดยเฉพาะ มีการประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษาพิเศษมาให้การอบรมหรือให้ความรู้ในกระบวนการจัดการเรียนการสอนทั้งวิธีการทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล และแผนการสอนเฉพาะบุคคลให้ตรงกับศักยภาพของนักเรียน และควรมีการวัดผลประเมินผล ผู้บริหารมีกรณีศึกษา กำกับ ติดตามการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องเพื่อนำผลมาพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในทุกภาคเรียน

5.1.2.4 ด้านเครื่องมือ

สรุปได้ว่า โรงเรียนควรมีการกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมอย่างชัดเจน จัดหาสื่อและเครื่องมือในการอำนวยความสะดวกเพื่อบริการกับนักเรียนพิการเรียนร่วมที่มีความบกพร่องในด้านต่างๆ อย่างทั่วถึงและเพียงพอ และจัดหาสื่อที่พัฒนานักเรียนด้านเทคโนโลยีเพื่อพัฒนานักเรียนเป็นเลิศตามศักยภาพและความแตกต่างระหว่างบุคคล

5.1.2.5 ด้านอื่นๆ

โรงเรียนที่มีนักเรียนพิการเรียนร่วมน่าจะมีครูพิเศษที่มีความชำนาญมาเป็นพี่เลี้ยงคอยให้ความช่วยเหลือ และควรจัดสรรงบประมาณให้มากกว่าปัจจุบันเพราะจำนวนนักเรียนพิการเรียนร่วมมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

5.2.1 การศึกษาการจัดการเรียนร่วมของผู้บริหาร โรงเรียนจัดการเรียนร่วมระดับประถมศึกษาในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล อภิปรายได้ผลดังนี้

5.2.1.2 ด้านนักเรียน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักเรียนส่วนมากผ่านการเตรียมความพร้อมเด็กพิเศษระยะแรกเริ่มตามแผนที่วางไว้ ประกอบกับการที่เด็กพิเศษภายในโรงเรียนได้รับความช่วยเหลือและจัดกิจกรรมให้เด็กพิเศษตามความสามารถ นักเรียนปรับตัวเข้ากับห้องเรียนทั่วไปได้ ผู้บริหารสถานศึกษามีนโยบายให้นักเรียนเรียนร่วมได้เข้าร่วมกิจกรรมกับเพื่อนนักเรียนปกติ จัดคณะกรรมการดูแลห้อง เพื่อคอยดูแลช่วยเหลือ ครูมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้นักเรียนทั่วไป ทำกิจกรรมร่วมกับนักเรียนพิเศษ ให้ความรู้แนะนำแนวทางการเรียนการสอนกับนักเรียนพิเศษ และมีส่วนร่วมในการเตรียมความพร้อมนักเรียนทั่วไป เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนร่วมกับนักเรียนพิเศษ ตามสาระที่รับผิดชอบ สร้างความเข้าใจและทัศนคติเชิงบวกให้กับนักเรียนพิเศษเรียนร่วมและนักเรียนทั่วไป ครูผู้สอนควรรี้นำการอบรมสั่งสอนที่ทัศนคติเชิงบวกให้กับนักเรียนเรียนร่วมและนักเรียนทั่วไปในชั้นเรียนอยู่เสมอ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรนุช ประมวลการ (2557, น.4) ที่กล่าวว่า การส่งเสริมให้นักเรียนที่มีความบกพร่องได้รับการฝึกให้ช่วยเหลือตนเอง และจัดการสอดแทรกกิจกรรมการเตรียมความพร้อมเข้ากิจกรรมการปฐมนิเทศนักเรียน โดยให้นักเรียนเรียนร่วมและนักเรียนทั่วไปได้มีโอกาสทำกิจกรรมร่วมกันเพื่อลดช่องว่างระหว่างคำว่า นักเรียนเรียนร่วมและนักเรียนทั่วไป ควรมีการเชิญผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนร่วมหรือจิตวิทยาเด็กเข้ามาให้ความรู้หรือจัดกิจกรรม เกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมเพื่อเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนเรียนร่วมและนักเรียนทั่วไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิมล จันทราศรี (2553) ที่ทำการศึกษาสภาพการบริหาร โรงเรียนแกนนำเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT) พบว่า โดยภาพรวมสภาพการบริหาร โรงเรียนแกนนำเรียนร่วมอยู่ในระดับมาก อีกทั้งเมื่อพิจารณาในแต่ละด้านยังคงมีความเหมือนกับงานวิจัยดังกล่าว คือ ด้านนักเรียน มีระดับการดำเนินการสูงสุด

ซึ่งสอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ ผอ.ชนนัญ ศิระวงษ์ ได้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนร่วมด้านนักเรียน ดังนี้ 1) โรงเรียนมีการประชุมนักเรียนในวันปฐมนิเทศ เพื่อเตรียมความพร้อมและทำความเข้าใจกับนักเรียนในการให้ความช่วยเหลือนักเรียนพิการ 2) โรงเรียนมีแผนโครงการในการรองรับการจัดการเรียนร่วมในแผนปฏิบัติงาน 3) โรงเรียนมีการคัดกรองนักเรียนตามประเภทความพิการ โดยได้รับความยินยอมจากผู้ปกครอง 4) โรงเรียนมีห้องเรียนคู้ขนาน เพื่อรับนักเรียนพิการที่ไม่สามารถเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติได้ พัฒนาศักยภาพเพื่อส่งต่อไปยังห้องเรียนปกติ และเรียนร่วมในชั้นเรียนบางเวลา 5) นักเรียนพิการมีโอกาสได้เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน

5.2.1.3 ด้านสภาพแวดล้อม พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารมีการจัดการอย่างเป็นระบบ มีการสนับสนุนงบประมาณที่เพียงพอ บุคลากรมีความรู้ ความสามารถทางวิชาการ โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนร่วม มีอาคารเรียนถาวร

มีห้องเรียน ครบทุกระดับชั้น และห้องบริการ เช่น มีห้องน้ำ ห้องศูนย์การเรียนรู้ ห้องวิชาการ ห้อง
ธุรการ ห้องสมุด อยู่ภายในอาคารเรียนเดียวกัน ห้องเรียนมีแสงสว่างเพียงพอต่อระดับการมองเห็น
ของนักเรียน ครูจัดตำแหน่งที่นั่งให้กับนักเรียนเรียนร่วมได้อย่างเหมาะสมกับศักยภาพของแต่ละ
บุคคล เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักเรียนพิเศษเรียนร่วม มีการเตรียมความพร้อมด้านการปรับปรุง
ทางเดินลาดเอียงสำหรับนักเรียนพิเศษเรียนร่วมที่มีความบกพร่องทางร่างกาย ซึ่งยังคงมีสอดคล้องกับ
งานวิจัยของ บุญบา ตาไว (2550, น.95) กล่าวว่าสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับปานกลางโดยโรงเรียนต้อง
ปรับสิ่งอำนวยความสะดวก โดยพิจารณาถึงสภาพความบกพร่องของเด็กพิเศษแต่ละประเภท และดำเนินการ
ทางด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ให้มีห้องสอนเพื่อเพิ่มเติมในด้านวิชาการ สำหรับผู้บริการที่
เกี่ยวข้องด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง ผู้บริหาร ครู ต้องมีความรู้และประสบการณ์ มีเจตคติที่ดีเกี่ยวกับการ
เรียนร่วม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรนุช ประมวลการ (2557, น.4) เรียนร่วมด้านสภาพแวดล้อม
คือ ผู้บริหาร ควรจัดอบรมให้ความรู้ครู และบุคลากร โดยการสอดแทรกเข้าในกิจกรรมประชุม
ประจำเดือน เพื่อปรับทัศนคติ กระตุ้นและให้ความรู้เป็นระยะสร้างเครือข่ายผู้ปกครองนักเรียนเรียน
ร่วมเพื่อขอความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรม ควรมีการประชาสัมพันธ์ โครงการให้ชุมชนได้รับ
ทราบถึงผลการปฏิบัติงานการเรียนร่วมของโรงเรียน

ซึ่งสอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ ผอ. ธนฉัฐ ศิระวงษ์ ได้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับรูปแบบ
การจัดการเรียนร่วมด้านสิ่งแวดล้อม ดังนี้ 1) โรงเรียนปรับสภาพห้องเรียนให้เหมาะสมกับนักเรียน
ห้องเรียนคู่ขนาด จัดเตรียมสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก และอื่นๆ ให้แก่นักเรียนตามความเหมาะสม
สอดคล้องกับประเภทความพิการ 2) จัดบรรยากาศ ภูมิทัศน์ให้เหมาะสมกับนักเรียนพิการ 3) จัดทำ
ทางลาด เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่นักเรียนพิการทางด้านร่างกาย 4) จัดเตรียมห้องสุขาให้เพียงพอ
กับความต้องการของนักเรียนพิการ”

5.2.1.4 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็น
เพราะในด้านการบริหารมีการจัดการอย่างเป็นระบบ มีการจัดทำแผนเฉพาะบุคคลให้กับนักเรียนที่มี
ความต้องการพิเศษ และจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล มีการ
ดำเนินการตรวจสอบเด็กโดยวิธีการที่หลากหลาย โรงเรียนส่งเสริมครูและบุคลากรเข้าอบรมสัมมนา
ในเรื่องการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม และให้ครูประจำชั้นหรือครูเสริมวิชาการประเมินนักเรียนที่มี
ความต้องการพิเศษให้ผู้ปกครองทราบทุกภาคเรียน มีการวางแผนทำปฏิทินการนิเทศ และเข้านิเทศ
ตามที่กำหนดไว้ มีการวางแผนการประเมินอย่างเป็นระบบ และนำเสนออย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับ
บุญบา ตาไว (2550, น.94) ได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานด้านกิจกรรมการเรียนการสอนมีการจัด
กิจกรรมอยู่ในระดับมาก ในเรื่องการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ให้กับเด็กพิเศษ

รองลงมา มีการนำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน สะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารให้ความสำคัญกับเด็กพิเศษเป็นรายบุคคล เพราะการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล หมายถึง การปรับหลักสูตรให้เหมาะสมกับเด็กเป็นรายบุคคล สอดคล้องกับ นันทิยา ชัยนิคม (อ้างถึงใน ฉวีวรรณ เมืองทอง, 2555, น.152) ได้ประเมินโครงการพบว่า โรงเรียนในกลุ่มทดลองสามารถดำเนินการตามโครงการ คือ ด้านการเรียนการสอน ความพร้อมของโรงเรียน ความร่วมมือและสนับสนุนจากชุมชนและผู้ปกครอง การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานพัฒนาบุคลากร และโอกาสในการจัดการเรียนร่วมกับเด็กปกติ เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดเพราะโรงเรียนในโครงการค่อนข้างจะมีความพร้อมในด้านต่างๆ ทำให้การดำเนินการเรียนร่วมประสบผลสำเร็จ แต่ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การปรับเปลี่ยนวิธีการ และเกณฑ์การวัดผลประเมินผลให้เหมาะสมกับเด็กที่มีความต้องการแต่ละคน อาจเป็นเพราะว่าครูผู้สอนยังไม่เข้าใจวิธีการจัดการเรียนการสอน การวัดประเมินผล การจัดการเรียนการสอนเด็กพิการเรียนร่วมอย่างแท้จริง ครูผู้สอนยังยอมรับผลการเรียนของนักเรียนพิการเรียนร่วมไม่ได้เพราะเอาไปเทียบกับเด็กปกติ ไม่เข้าใจในแผนการจัดการเรียนเฉพาะบุคคล

ซึ่งสอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ ผอ. ธนัญฐ์ ศิระวงษ์ ได้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนร่วมด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ดังนี้ 1) โรงเรียนจัดทำคำสั่งมอบหมายให้ครูผู้สอน ครูประจำรับผิดชอบนักเรียน และจัดทำแบบการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และแบบการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) 2) จัดเตรียมสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก ตามแผน IEP และตามความต้องการของผู้เรียน 3) จัดสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียนพิการ LD โดยสอนซ่อมเสริม โดยใช้กระบวนการ PLC และ 4) มีการวัดผลประเมินผลตามแผน IEP”

5.2.1.5 ด้านเครื่องมือ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าครูได้นำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการสอน และโรงเรียนมีบริการทางการศึกษาที่ทันสมัยมากขึ้น โรงเรียนมีนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ งบประมาณ ระบบการบริหารจัดการ กฎกระทรวงเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ ค่ารา ความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา รวมถึงครูการศึกษาพิเศษ และนักวิชาชีพอื่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนมีความบกพร่องหรือพิการ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ และดำรงชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ประชุมชี้แจงแผนการปฏิบัติงานให้คณะครูอาจารย์ในโรงเรียนได้ทราบ รวมทั้งพิจารณาจัดสรรงบประมาณ สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก ส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมพัฒนาสื่อการเรียนการสอน หรือจัดอบรมการสร้างสื่อการสอนสำหรับนักเรียนพิเศษเรียนร่วม เพื่อให้ได้สื่อที่ตรงตามความต้องการของผู้เรียน จัดหาสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอนให้ตรงตามศักยภาพของนักเรียนอย่างแท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับ บุญบา ตาไว (2550, น.95) ได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานด้านเครื่องมือมีการจัดการใน

ระดับมาก การวางแผนและกำหนดแนวทางการดำเนินงานการจัดการเรียนร่วม สะท้อนให้เห็นว่าการจัดการโดยใช้โครงสร้างซีท ส่งผลให้เด็กพิเศษได้รับการช่วยเหลือด้านเครื่องมือทำให้การจัดการศึกษามีคุณภาพ สามารถดำเนินงานได้อย่างมีมาตรฐานบรรลุถึงการศึกษาเพื่อปวงชนอย่างแท้จริง ประสบผลสำเร็จ สามารถนำไปใช้บริหาร โรงเรียนเรียนร่วมได้ผลดี ซึ่งสอดคล้องกับ นริรัตน์ กัลาหาญ (2551) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องกรณีศึกษาการปฏิบัติของครูประถมศึกษาในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม โดยใช้กรอบการปฏิบัติงานตามกรอบแนวคิดซีท โดยด้านเครื่องมือ ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการดำเนินงานอย่างเป็นขั้นตอนชัดเจน ครูยังมีส่วนร่วมในการจัดเตรียมสื่อการเรียนการสอนสำหรับเด็กพิการเรียนร่วม ครูจัดบริหารสอนเสริมให้เด็กพิการเรียนร่วม ตลอดจนการประสานงานกับนักวิชาชีพอื่น

ซึ่งสอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ ผอ. ธนัญฐิ ศิระวงษ์ ได้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนร่วม ด้านเครื่องมือ ดังนี้ 1) โรงเรียนกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ในการจัดการเรียนร่วม จัดทำแผนงาน โครงการ ในแผนปฏิบัติงานประจำปี 2) โรงเรียนจัดทำแผนการจัดการศึกษา เฉพาะบุคคล IEP โดยเทียบจากหลักสูตรแกนกลางฯ 3) ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูเข้ารับการอบรมผู้คัดกรองและเทคนิคการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนบกพร่องทางการเรียนรู้ 4) ครูจัดทำวิจัยในชั้นเรียน นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ 5) โรงเรียนจัดทำรายงานการประเมินตนเองตามมาตรฐานการจัดการเรียนร่วม 4 มาตรฐาน

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนจัดการเรียนร่วมระดับประถมศึกษาในพื้นที่กรุงเทพและปริมณฑล พบว่า มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดในด้านสิ่งแวดล้อม ดังนั้น ควรพัฒนาสภาพแวดล้อมทั้งห้องเรียน อาคารเรียน ภายนอกอาคารเรียน เพื่อให้เอื้อต่อนักเรียนพิการเรียนร่วม ควรจะทำให้ครอบคลุมกับนักเรียนพิการทุกประเภทหรือน้อยตามประเภทที่มีในโรงเรียนแห่งนั้น ควรมีการทำระบบข้อมูลสารสนเทศที่เก็บข้อมูลย้อนหลังไว้จนกว่านักเรียนจะจบการศึกษา และควรจัดการให้บุคคลที่มีส่วนร่วมกับนักเรียนพิการเรียนร่วมทุกคนรับทราบ และมีส่วนร่วมในการออกความคิดเห็น และโรงเรียนควรมีแผนงานที่เกี่ยวข้องกับเด็กพิการเรียนร่วม โดยเฉพาะเมื่อพิจารณาด้านการจัดการเรียนร่วมแต่ละด้าน ได้ผล ดังนี้

ด้านนักเรียน จากผลการวิจัยพบว่า ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนมีการให้ความรู้เกี่ยวกับประเภทของนักเรียนพิการเพื่อสร้างความเข้าใจในการเรียนร่วม ดังนั้น ผู้บริหารควรมี

การจัดอบรมให้ความรู้ครูผู้สอน นักเรียน และผู้ปกครอง เกี่ยวกับประเภทเด็กพิเศษ เพื่อให้เกิดความเข้าใจและเตรียมความพร้อมให้กับเด็กพิเศษภายในโรงเรียนซึ่งจะทำให้เด็กพิเศษได้รับความช่วยเหลือและได้รับการจัดกิจกรรมให้เด็กพิเศษตามความสามารถ อีกทั้งยังช่วยให้เด็กปกติมีการยอมรับและปรับตัว เพื่อสามารถเรียนร่วมกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้

ด้านสิ่งแวดล้อม จากผลการวิจัยพบว่า ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนมีห้องน้ำสำหรับนักเรียนบกพร่องทางร่างกายที่ต้องใช้เก้าอี้รถเข็น ดังนั้น ผู้บริหารควรสำรวจจำนวนนักเรียนบกพร่องทางร่างกายที่ต้องใช้เก้าอี้รถเข็นให้เป็นปัจจุบันเสมอ และดำเนินการสร้างห้องน้ำที่ได้มาตรฐานห้องน้ำเพื่อคนพิการให้เพียงพอ

ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ผลการวิจัยพบว่า ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ฝ่ายบริหารจัดการครูเข้าสอนในชั้นเรียนร่วมตรงตามความสามารถของครูผู้สอน ดังนั้น ผู้บริหารควรวางแผนการจัดอัตราครูแต่ละสายชั้นอย่างเป็นระบบ โรงเรียนที่ขาดแคลนครูเข้าสอนในชั้นเรียนร่วมตรงตามความสามารถของครูผู้สอน มีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาที่เป็นอยู่ ดำเนินการจัดการให้ความรู้พัฒนาครูในกลุ่มสาระวิชาต่างๆ ที่ขาดแคลน รวมทั้งส่งเสริมการใช้สื่อ ICT มาเป็นตัวช่วยในการจัดการเรียนการสอนเพิ่มขึ้น

ด้านเครื่องมือ ผลการวิจัยพบว่า ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนมีระบบการบริหารจัดการ โดยใช้โครงสร้างซีท เป็นข้อกำหนดในการจัดการเรียนร่วม ดังนั้น ผู้บริหารควรจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการทบทวนความรู้ ความเข้าใจ หลักการ แนวคิด ทฤษฎี เบื้องต้น และแนวทางการดำเนินการตามโครงสร้างซีท ภายในโรงเรียนดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลที่แสดงให้เห็นว่าได้มีการดำเนินการตามโครงสร้างซีท ทั้งในด้านปัจจัย (Input) ด้านกระบวนการ (Process) และด้านผลผลิต (Output) เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการตัดสินใจ แก้ไข ปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผน หรือกำหนดวิธีการดำเนินงานให้เกิดผลดียิ่งขึ้น

5.3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

5.3.2.1 ควรมีการศึกษาข้อดีและข้อจำกัดในการจัดการเรียนร่วมที่ระดับนโยบายและกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการเรียนร่วม

5.3.2.2 ควรมีการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมของบุคลากรที่เกี่ยวข้องเครือข่ายในการให้บริการ ทั้งภาครัฐ เอกชน มูลนิธิ และหน่วยงานอื่นๆ

5.3.2.3 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนจัดการเรียนร่วมระดับประถมศึกษาในพื้นที่กรุงเทพและปริมณฑล

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพฯ: กระทรวงฯ.
- _____. กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ และกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ. ราชกิจจานุเบกษา.
- _____. (2546). พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ และกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- จรรยา ดอกบัวแก้ว และคนอื่นๆ. (2535). ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา. ปัตตานี: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- จันทร์ธานี สงวนนาม. (2553). ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: บุ๊คพอยท์.
- จูไรรัตน์ แก้วมณี. (2556). การศึกษาปัญหาจัดการเรียนร่วมในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง).
- จาดุรงค์ เจริญนำ. (2558). การศึกษาสภาพการบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT) และแนวทางการพัฒนาดำเนินงานของโรงเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9. (ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี).
- ฉวีวรรณ เมืองทอง. (2555). การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการดำเนินการบริหารจัดการเรียนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี).
- ฉวีวรรณ โยคิน. (2553). การศึกษาเรียนรวม. สืบค้นจาก http://www.kroobannok.com/board_view.php?b_id=27560&bcid_id=16
- ชวนชม บุญศิริ. (2549). กระบวนการบริหารโรงเรียนที่จัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีทในจังหวัดเชียงใหม่. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่).

บรรณานุกรม (ต่อ)

- นารีรัตน์ กล้าหาญ. (2551). **กรณีศึกษาการปฏิบัติงานของครูประถมในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมโดยใช้กรอบการปฏิบัติงานตามกรอบแนวคิดซีท.** (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- นิติธร ปิลวาสน์. (2556). **การเรียนรู้ร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ (Inclusive education for children with special needs).** สืบค้นจาก <http://taamkru.com/th/> การเรียนรู้ร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). **การวิจัยเบื้องต้น** (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุษบา ตาไว. (2550). **การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางในการบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีทของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสุโขทัย.** (ปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม).
- เบญจมา ชลธาร นนท์. (2534). **ปรัชญาเบื้องต้นของการศึกษาพิเศษ.** *คู่มือครู*, 6, 52-53.
- _____. (2545). **เทคนิคการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เล่ม 2.** กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- _____. (2546). **การจัดทำโปรแกรมการศึกษาเฉพาะบุคคล.** กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- _____. (2546). **คู่มือการบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท.** กรุงเทพฯ: เพทายการพิมพ์.
- ประภัสสร สรวนรัมย์. (2554). **สภาพและปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างซีท (SEAT framework) ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2.** (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์).
- ผดุง อารยะวิญญู. (2533). **การเรียนรู้ร่วม.** กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- _____. (2543). **การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ** (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: แวนแก้ว.
- พรพรรณ อินทรประเสริฐ. (2550). **องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในทศวรรษหน้า.** (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยศิลปากร).

บรรณานุกรม (ต่อ)

- พิมลพรรณ เพชรสมบัติ. (2558). การพัฒนาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตตามหลักปรัชญาการศึกษา
ทางพระพุทธศาสนา. (บทความในรายงานการประชุมวิชาการ ครั้งที่ 54, มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์).
- การดี อนันต์นำวี. (2551). หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ:มนตรี.
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์. (2551). การจัดการสถานศึกษา.
นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- รจเรจ พะยอมแย้ม. (2553). การบริหารโรงเรียนแกนนำเรียนร่วมของเด็กพิการในโรงเรียนปกติ.
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542.
_____. (2550). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550.
- วรนุช ประมวลการ. (2557). การจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้างซีทของโรงเรียนยางฮอมวิทยาคม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา เขต 36. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง).
- วรรณิ เจตจำ นงนุช; ปิยวรรณ วิเศษสุวรรณภูมิ; ชนิศา (อภิชาติบุตร) ตันติเจลิ ม และ คุสิตา ทินมาลา.
(2555). มาตรฐานวิชาชีพครูการศึกษาพิเศษ (รายงานการวิจัย). กรุงเทพฯ: โบนัส พีเพรส.
- วาริ ธีระจิตร. (2541). การศึกษาลำหรับเด็กพิเศษ (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิลาวลัย วงศ์คณาโรจน์. (2545). ศึกษาการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษ
กับเด็กปกติของครูประจำชั้นและผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษา
จังหวัดตรัง. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยทักษิณ).
- วิมล จันทราศรี. (2553). แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมโดยใช้
โครงสร้างซีท (SEAT) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต2. (วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร).
- วิจิตร ศรีสอ้าน และคนอื่นๆ. (2553). ปรัชญาและพัฒนาการ. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัย
ธรรมมาธิราช.
- วัชรพงศ์ โกมุทธรรมวิบูลย์. (2542). พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542. กรุงเทพฯ:
นานมีบุ๊คส์.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ศรียา นิยมธรรม. (2541). การเรียนร่วมสำหรับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: ต้นอ่อน แกรมมี.
- ศศิวิมล มณีวระ. (2554). สภาพและแนวทางบริหารจัดการตามโครงสร้างแบบซิทของโรงเรียนเรียนร่วม สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- สโรชา ชัยแจ้ง. (2557). ศึกษาสภาพของปัญหา การบริหารจัดการเรียนร่วมโครงสร้างซิท โรงเรียนสังกัด สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง).
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542. กรุงเทพฯ: [ม.ป.ท.].
- สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. (2545). (ร่าง) ข้อเสนอแนะทางการบริหารจัดการศึกษาในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. (2545). แนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- สำนักเลขาธิการคุรุสภา. (2542). การพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานสำหรับผู้บริหารการศึกษา (รายงานการวิจัย). กรุงเทพฯ: คุรุสภา.
- สำนักงานบริหารงานการศึกษาพิเศษ. [ม.ป.ป.]. แนวทางการพัฒนาสถานศึกษาต้นแบบการเรียนรวม (Inclusive schools). กรุงเทพฯ: [ม.ป.พ.].
- สุภาพร ทองบ่อ. (2551). ปัญหาการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม).
- สมชาย ลีประจันต์. (2551). กระบวนการบริหารงานของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี. (ภาคินพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี).
- อินทรา หิรัญสาย. (2555). การบริหารและและการจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. ลำปาง: มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.

บรรณานุกรม (ต่อ)

Barbara, J .Muilnix. (1994). **“The Relationship between Principle Style and Attitude forward Mainstreaming of Handicapped Children as Perceived by Teachers”**. Dissertation Abstracts International.

Herbert, A., Simon. (1947). **Administrative Behavior**. NY: Macmillan.

Joe Johnson, Ruth Busby. (2015). **Including Young Learners with Special Needs In Social Studies Classrooms**. Alabama, USA: Troy University.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประนอม พันธุ์ไสว หัวหน้าภาควิชาการศึกษา
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
2. ดร.รศริน เจริญไธสง ออคนบตีฝ่ายบริหารและวางแผน
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
3. ดร.สุรัตน์ ขวัญบุญจันทร์ อาจารย์ประจำสาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
4. ดร.ชัยอนันต์ มั่นคง อาจารย์ประจำสาขาการบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
5. ดร.อริคุณ สิ้นธนาปัญญา ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนบางเขน (ไว้สาลีอนุสรณ์)

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อทำการวิจัย

เรื่อง การศึกษารูปแบบการจัดการเรียนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนแกนนำการจัดการเรียนร่วม
ระดับประถมศึกษาในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล

.....

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของโรงเรียน และข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความต่อไปนี้อย่างละเอียด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน และเติมข้อความ
ในช่องว่างให้สมบูรณ์ที่ตรงกับความเป็นจริง หรือตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ข้อมูลโรงเรียน

1. ประเภทของเด็กพิเศษเรียนร่วมในโรงเรียนปัจจุบัน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ บกพร่องทางการมองเห็น	จำนวน	คน
☐ บกพร่องทางการได้ยิน	จำนวน	คน
☐ บกพร่องทางสติทางสติปัญญา	จำนวน	คน
☐ บกพร่องทางร่างกายหรือสุขภาพ	จำนวน	คน
☐ มีปัญหาทางด้านการเรียนรู้	จำนวน	คน
☐ บกพร่องทางการพูดและภาษา	จำนวน	คน
☐ มีปัญหาทางพฤติกรรมหรืออารมณ์	จำนวน	คน
☐ ออทิสติก	จำนวน	คน
☐ พิการซ้อน	จำนวน	คน
รวม	จำนวน	คน

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. การฝึกอบรม/สัมมนาเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วม

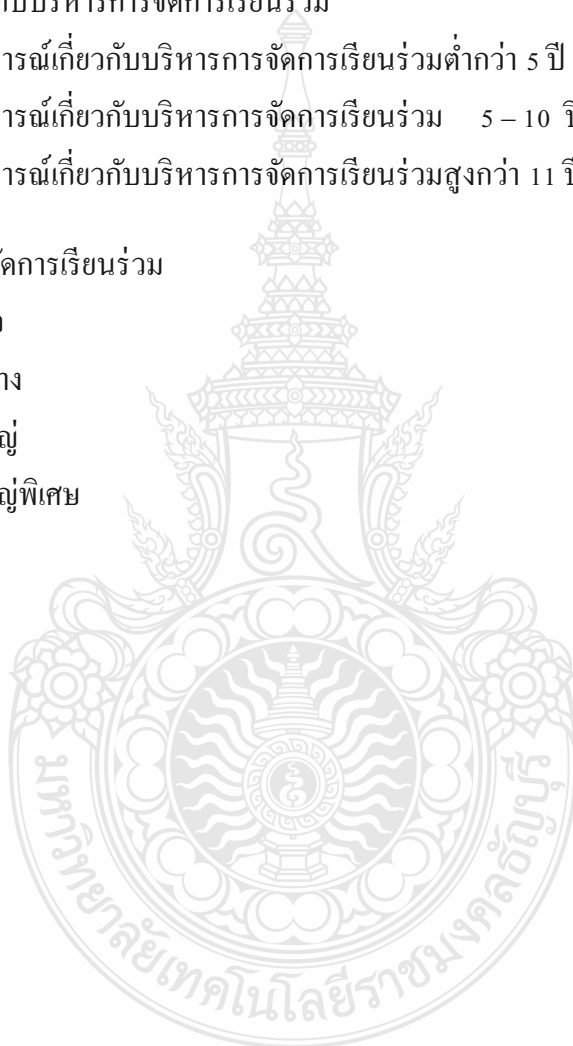
- เคยการฝึกอบรม/สัมมนาเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วม
- ไม่เคยการฝึกอบรม/สัมมนาเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วม

2. ประสบการณ์เกี่ยวกับบริหารการจัดการเรียนร่วม

- ประสบการณ์เกี่ยวกับบริหารการจัดการเรียนร่วมต่ำกว่า 5 ปี
- ประสบการณ์เกี่ยวกับบริหารการจัดการเรียนร่วม 5 – 10 ปี
- ประสบการณ์เกี่ยวกับบริหารการจัดการเรียนร่วมสูงกว่า 11 ปีขึ้นไป

3. ขนาดโรงเรียนการจัดการเรียนร่วม

- ขนาดเล็ก
- ขนาดกลาง
- ขนาดใหญ่
- ขนาดใหญ่พิเศษ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมของผู้บริหารในโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วมระดับประถมศึกษาในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล

คำชี้แจง โปรดอ่านรายละเอียดเกี่ยวกับกระบวนการบริหารงานต่อไปนี้

แล้วพิจารณาว่าโรงเรียนของท่านมีการปฏิบัติจริงในระดับใดซึ่งมี 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 1 หมายถึง	มีการปฏิบัติ	ระดับน้อยที่สุด
ระดับ 2 หมายถึง	มีการปฏิบัติ	ระดับน้อย
ระดับ 3 หมายถึง	มีการปฏิบัติ	ระดับปานกลาง
ระดับ 4 หมายถึง	มีการปฏิบัติ	ระดับมาก
ระดับ 5 หมายถึง	มีการปฏิบัติ	ระดับมากที่สุด

ข้อ ที่	การจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมของผู้บริหารในโรงเรียนที่ จัดการเรียนร่วมระดับประถมศึกษาในพื้นที่กรุงเทพ และปริมณฑล	ระดับปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
	ด้านนักเรียน (S-Student)					
1.	โรงเรียนจัดปฐมนิเทศให้นักเรียนปกติและนักเรียนพิการเรียนร่วมเพื่อสร้างเจตคติที่ดีและความเข้าใจร่วมกัน					
2.	โรงเรียนมีการให้ความรู้เกี่ยวกับประเภทของนักเรียนพิการ เพื่อสร้างความเข้าใจในการเรียนร่วม					
3.	นักเรียนทั่วไปได้รับการเตรียมความพร้อมให้การยอมรับและช่วยเหลือเพื่อนนักเรียนพิการร่วมห้อง					
4.	โรงเรียนจัดให้นักเรียนพิการเข้าเรียนตามห้องเรียนแต่ละชั้นอย่างเหมาะสมตามระดับความสามารถ					
5.	โรงเรียนมีระบบการรับ/การจัดเข้าชั้นเรียนหรือการส่งต่อของนักเรียนเรียนร่วม					
6.	โรงเรียนประชุมวางแผนร่วมกับผู้ปกครอง เพื่อเตรียมความพร้อมนักเรียนปกติและนักเรียนพิการ					
7.	ผู้บริหารส่งเสริมให้นักเรียนปกติให้ความเข้าใจยอมรับช่วยเหลือเพื่อนนักเรียนพิการเรียนร่วม					

ข้อ ที่	การจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมของผู้บริหารในโรงเรียนที่ จัดการเรียนร่วมระดับประถมศึกษาในพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล	ระดับปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
8.	นักเรียนพิการเรียนร่วมได้มีโอกาสเรียนร่วมกับนักเรียน ทั่วไปตามศักยภาพ					
9.	มีการสนับสนุนจากฝ่ายบริหารงานทั้ง 4 ด้านในการ จัดการเรียนร่วมที่สอดคล้องกับสภาพความบกพร่องของ ผู้เรียน					
10.	นักเรียนปกติและนักเรียนพิการได้ทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน					
	การจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมของผู้บริหารในโรงเรียน ที่จัดการเรียนร่วมระดับประถมศึกษาในพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล โดยใช้โครงสร้างแบบซีท (SEAT)					
	ด้านสภาพแวดล้อม (E-Environment)					
11.	โรงเรียนทำการประชาสัมพันธ์โครงการให้ผู้เกี่ยวข้อง รับทราบโดยทั่วกัน					
12.	โรงเรียนมีบริเวณสำหรับทำสวนหย่อม/สนามเด็กเล่นและ อื่นๆ เพื่อให้นักเรียนพิการเรียนร่วมใช้พักผ่อน					
13.	โรงเรียนทำการปรับปรุงสภาพห้องเรียนให้เหมาะสมกับ การจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนพิการเรียนร่วม					
14.	โรงเรียนมีสื่อเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก และอื่นๆ เพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน					
15.	โรงเรียนส่งเสริมมีสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมกับ ความต้องการเฉพาะบุคคลของผู้เรียน					
16.	โรงเรียนมีห้องน้ำ ห้องสุขาที่เพียงพอต่อการใช้					
17.	โรงเรียนมีห้องน้ำสำหรับนักเรียนบกพร่องทางร่างกายที่ ต้องใช้เก้าอี้รถเข็น					

ข้อ ที่	การจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมของผู้บริหารในโรงเรียน ที่จัดการเรียนร่วมระดับประถมศึกษาในพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล โดยใช้โครงสร้างแบบซีท (SEAT)	ระดับปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
18.	โรงเรียนทำการจัดอาคารเรียนให้มีทางลาดเอียงสำหรับ นักเรียนบกพร่องทางร่างกาย					
19.	ผู้บริหารสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดการเรียน ร่วมต่อผู้ปกครองและชุมชน เพื่อสร้างความมั่นใจในความ ปลอดภัยด้านกายภาพ					
20.	โรงเรียนมีการตรวจสอบ ซ่อมแซมสื่อ เทคโนโลยี สิ่ง อำนวยความสะดวกเสมอ					
	ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน (A-Activities)					
21.	ฝ่ายบริหารจัดครูเข้าสอน ในชั้นเรียนร่วมตรงตาม ความสามารถของครูผู้สอน					
22.	ครูจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP)					
23.	ครูจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP)					
24.	ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ					
25.	ครูจัดการเรียนรู้เหมาะสมกับนักเรียนพิการเรียนร่วม					
26.	ครูวัดผล ประเมินผล เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ศึกษาต่อใน ชั้นสูงสุดตามศักยภาพของตน					
27.	ครูวัดและประเมินผล รายงานผลการจัดการเรียนร่วมอย่าง เป็นระบบตามสภาพจริง					
28.	ครูสอนซ่อมเสริมให้แก่นักเรียนพิการเรียนร่วมเมื่อมีการ วัดผลระหว่างเรียนไม่ผ่านเกณฑ์					
29.	ครูรายงานผลความก้าวหน้าของนักเรียนพิการเรียนร่วม ให้กับผู้บริหารและผู้ปกครองรับทราบเป็นระยะ					
30.	โรงเรียนจัดให้มีคณะทำงานในการนิเทศ ติดตามการ จัดการเรียนร่วมอย่างเป็นระบบ					

ข้อ ที่	การจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมของผู้บริหารในโรงเรียน ที่จัดการเรียนร่วมระดับประถมศึกษาในพื้นที่กรุงเทพ และปริมณฑล โดยใช้โครงสร้างแบบซีท (SEAT)	ระดับปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
	ด้านเครื่องมือ (T-Tools)					
31	โรงเรียนมีการกำหนดวิสัยทัศน์ /พันธกิจ/ยุทธศาสตร์เพื่อ ใช้ในการบริหารจัดการเรียนร่วม					
32	โรงเรียนมีแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการ จัดการเรียนร่วม ที่สอดคล้องกับนโยบายของ กระทรวงศึกษาธิการ					
33	โรงเรียนมีแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมต่างๆ สอดคล้องกับ การจัดการเรียนร่วมโดยคำนึงศักยภาพผู้เรียนแต่ละบุคคล					
34	โรงเรียนมีระบบการบริหารจัดการ โดยใช้โครงสร้างซีท เป็นข้อกำหนดในการจัดการเรียนร่วม					
35	โรงเรียนจัดให้มีบริการที่ช่วยสนับสนุนการศึกษาของ นักเรียนพิการเรียนร่วม ที่เหมาะสมกับประเภทความ ต้องการพิการ					
36	โรงเรียนจัดบริการที่สนับสนุนการศึกษาของนักเรียน พิการเรียนร่วม					
37	โรงเรียนจัดทำหลักสูตร ดำรง ในรูปแบบอื่นที่เหมาะสมกับ ผู้เรียน					
38	โรงเรียนอบรมให้ความรู้ครูในการทำสื่อทางการศึกษา เพื่อช่วยให้นักเรียนพิการเรียนร่วมเกิดการเรียนรู้ได้อย่าง เหมาะสม					
39	โรงเรียนสนับสนุนให้ทำวิจัยในชั้นเรียนด้านการศึกษา พิเศษ					
40	นักเรียนพิการสามารถเข้าถึงสื่อ เทคโนโลยีต่างๆ ได้อย่าง ทั่วถึง					

ขอขอบพระคุณอย่างสูง

แบบสัมภาษณ์เพื่อทำการวิจัย

เรื่อง การศึกษารูปแบบการจัดการเรียนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนแกนนำการจัดการเรียนร่วม
ระดับประถมศึกษาในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล

.....

คำชี้แจง แบบสัมภาษณ์นี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อการศึกษารูปแบบการจัดการเรียนร่วมของผู้บริหาร
โรงเรียนแกนนำการจัดการเรียนร่วมระดับประถมศึกษาในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล แบบ
สัมภาษณ์ แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 การศึกษารูปแบบการจัดการเรียนร่วมของผู้บริหาร โรงเรียนแกนนำการจัดการเรียน
ร่วม โดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT) 4 ด้าน คือ

1. ด้านนักเรียน (S-Student)
2. ด้านสภาพแวดล้อม (E-Environment)
3. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน (A-Activities)
4. ด้านเครื่องมือ (T-Tools)

แบบสัมภาษณ์นี้เป็นข้อมูลในการทำวิจัยเท่านั้น ไม่มีผลต่อการบริหารงานและการ
ปฏิบัติงานในโรงเรียนของท่านแต่อย่างใด

.....

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ชื่อ สกุล

ประวัติการศึกษา

.....
.....
.....

สถานที่ทำงาน

.....
.....
.....

ประสบการณ์ในการทำงาน

.....
.....
.....

ตอนที่ 2 แนวทางการสัมภาษณ์

รูปแบบการจัดการเรียนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนแกนนำการจัดการเรียนร่วม โดยใช้
โครงสร้างซีท (SEAT) 4 ด้าน

1. ด้านนักเรียน (S-Student)

ท่านมีรูปแบบการจัดการเรียนร่วมด้านนักเรียนอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ด้านสภาพแวดล้อม (E-Environment)

ท่านมีรูปแบบการจัดการเรียนร่วมด้านสภาพแวดล้อมอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ค

ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

เรื่อง การศึกษารูปแบบการจัดการเรียนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนแกนนำการจัดการเรียนร่วม
ระดับประถมศึกษาในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมของผู้บริหาร ในโรงเรียนที่
จัดการเรียนร่วมระดับประถมศึกษาในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ข้อ ที่	การจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมของ ผู้บริหารในโรงเรียนที่จัดการเรียน ร่วมระดับประถมศึกษาในพื้นที่ กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	เฉลี่ย	สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
ด้านนักเรียน (S-Student)									
1	โรงเรียนจัดปฐมนิเทศให้นักเรียน ปกติและนักเรียนพิการเรียนร่วม เพื่อสร้างเจตคติที่ดีและความเข้าใจ ร่วมกัน	+1	+1	+1	+1	+1	+1	5	ใช้ได้
2	โรงเรียนมีการให้ความรู้เกี่ยวกับ ประเภทของนักเรียนพิการ เพื่อ สร้างความเข้าใจในการเรียนร่วม	+1	+1	+1	+1	+1	+1	5	ใช้ได้
3	นักเรียนทั่วไปได้รับการเตรียม ความพร้อมให้การยอมรับ และ ช่วยเหลือเพื่อนนักเรียนพิการร่วม ห้อง	+1	+1	+1	+1	+1	+1	5	ใช้ได้
4	โรงเรียนจัดให้นักเรียนพิการเข้า เรียนตามห้องเรียนแต่ละชั้นอย่าง เหมาะสมตามระดับความสามารถ	+1	+1	+1	+1	+1	+1	5	ใช้ได้
5	โรงเรียนมีระบบการรับ/การจัดเข้า ชั้นเรียนหรือการส่งต่อของนักเรียน เรียนร่วม	0	+1	+1	+1	+1	+1	4	ใช้ได้

ข้อ ที่	การจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม ของผู้บริหารในโรงเรียนที่จัดการ เรียนร่วมระดับประถมศึกษาใน พื้นที่กรุงเทพและปริมณฑล	ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	เฉลี่ย	สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
ด้านนักเรียน (S-Student)									
6	โรงเรียนประชุมวางแผนร่วมกับ ผู้ปกครอง เพื่อเตรียมความพร้อม นักเรียนปกติและนักเรียนพิการ	0	+1	+1	0	+1	+1	4	ใช้ได้
7	ผู้บริหารส่งเสริมให้นักเรียนปกติ ให้มีความเข้าใจยอมรับ ช่วยเหลือ เพื่อนนักเรียนพิการเรียนร่วม	+1	+1	+1	0	+1	+1	4	ใช้ได้
8	นักเรียนพิการเรียนร่วม ได้มี โอกาสเรียนร่วมกับนักเรียนทั่วไป ตามศักยภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	+1	4	ใช้ได้
9	มีการสนับสนุนจากฝ่าย บริหารงานทั้ง 4 ด้านในการ จัดการเรียนร่วมที่สอดคล้องกับ สภาพความพร้อมของผู้เรียน	+1	+1	+1	0	+1	+1	4	ใช้ได้
10	นักเรียนปกติและนักเรียนพิการ ได้ทำกิจกรรมต่างๆร่วมกัน	+1	+1	+1	+1	+1	+1	5	ใช้ได้
ด้านสภาพแวดล้อม (E-Environment)									
11	โรงเรียนทำการประชาสัมพันธ์ โครงการให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบ โดยทั่วกัน	+1	+1	+1	+1	+1	+1	5	ใช้ได้
12	โรงเรียนมีบริเวณสำหรับทำ สวนหย่อม/สนามเด็กเล่นและ อื่นๆ เพื่อให้ให้นักเรียนพิการเรียน ร่วมใช้พักผ่อน	+1	+1	+1	+1	+1	+1	5	ใช้ได้

ข้อ ที่	การจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม ของผู้บริหารในโรงเรียนที่จัดการ เรียนร่วมระดับประถมศึกษาใน พื้นที่กรุงเทพและปริมณฑล	ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	เฉลี่ย	สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
ด้านสภาพแวดล้อม (E-Environment)									
13	โรงเรียนทำการการปรับสภาพ ห้องเรียนให้เหมาะสมกับการ จัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียน พิการเรียนร่วม	+1	+1	+1	+1	+1	+1	5	ใช้ได้
14	โรงเรียนมีสื่อเทคโนโลยี สิ่ง อำนวยความสะดวก และอื่นๆ เพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน	+1	+1	+1	+1	+1	+1	5	ใช้ได้
15	โรงเรียนส่งเสริมมีสิ่งอำนวยความสะดวก ที่เหมาะสมกับความ ต้องการเฉพาะบุคคลของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	+1	5	ใช้ได้
16	โรงเรียนมีห้องน้ำ ห้องสุขาที่ เพียงพอต่อการใช้	+1	+1	+1	+1	+1	+1	5	ใช้ได้
17	โรงเรียนมีห้องน้ำสำหรับ นักเรียนบกพร่องทางร่างกายที่ ต้องใช้เก้าอี้รถเข็น	+1	+1	+1	+1	+1	+1	5	ใช้ได้
18	โรงเรียนทำการจัดอาคารเรียนให้ มีทางลาดเอียงสำหรับนักเรียน บกพร่องทางร่างกาย	+1	+1	+1	+1	+1	+1	5	ใช้ได้

ข้อ ที่	การจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม ของผู้บริหารในโรงเรียนที่จัดการ เรียนร่วมระดับประถมศึกษาใน พื้นที่กรุงเทพและปริมณฑล	ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	เฉลี่ย	สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
ด้านสภาพแวดล้อม (E-Environment)									
19	ผู้บริหารสร้างความรู้ความเข้าใจ ในเรื่องการจัดการเรียนร่วมต่อ ผู้ปกครองและชุมชน เพื่อสร้าง ความมั่นใจในความปลอดภัยด้าน กายภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	+1	5	ใช้ได้
20	โรงเรียนมีการตรวจสอบ ซ่อมแซมสื่อ เทคโนโลยี สิ่ง อำนวยความสะดวกเสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	+1	5	ใช้ได้
ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน (A-Activities)									
21	ฝ่ายบริหารจัดครูเข้าสอนในชั้น เรียนร่วมตรงตามความสามารถ ของครูผู้สอน	+1	+1	+1	+1	+1	+1	5	ใช้ได้
22	ครูจัดทำแผนการจัดการศึกษา เฉพาะบุคคล(IEP)	+1	+1	+1	+1	+1	+1	5	ใช้ได้
23	ครูจัดทำแผนการสอนเฉพาะ บุคคล (IIP)	+1	+1	+1	+1	+1	+1	5	ใช้ได้
24	ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ หลากหลาย เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	+1	+1	+1	+1	+1	+1	5	ใช้ได้
25	ครูจัดการเรียนรู้เหมาะสมกับ นักเรียนพิการเรียนร่วม	+1	+1	+1	+1	+1	+1	5	ใช้ได้
26	ครูวัดผล ประเมินผล เพื่อส่งเสริม ให้ผู้เรียนได้ศึกษาต่อในชั้นสูงสุด ตามศักยภาพของตน	+1	+1	+1	+1	+1	+1	5	ใช้ได้

ข้อ ที่	การจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมของ ผู้บริหารในโรงเรียนที่จัดการเรียน ร่วมระดับประถมศึกษาในพื้นที่ กรุงเทพและปริมณฑล	ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	เฉลี่ย	สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน (A-Activities)									
27	ครูวัดและประเมินผล รายงานผล การจัดการเรียนร่วมอย่างเป็น ระบบตามสภาพจริง	+1	+1	+1	+1	+1	+1	5	ใช้ได้
28	ครูสอนซ่อมเสริมให้แก่นักเรียน พิการเรียนร่วมเมื่อมีการวัดผล ระหว่างเรียนไม่ผ่านเกณฑ์	+1	+1	+1	+1	+1	+1	5	ใช้ได้
29	ครูรายงานผลความก้าวหน้าของ นักเรียนพิการเรียนร่วมให้กับ ผู้บริหารและผู้ปกครองรับทราบ เป็นระยะ	+1	+1	+1	+1	+1	+1	5	ใช้ได้
30	โรงเรียนจัดให้มีคณะทำงานในการ นิเทศ ติดตามการจัดการเรียนร่วม อย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	+1	+1	+1	5	ใช้ได้
ด้านเครื่องมือ (Tools)									
31	โรงเรียนมีการกำหนดวิสัยทัศน์ / พันธกิจ/ยุทธศาสตร์เพื่อใช้ในการ บริหารจัดการเรียนร่วม	+1	+1	+1	+1	+1	+1	5	ใช้ได้
32	โรงเรียนมีแผนงาน/โครงการ/ กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการ เรียนร่วม ที่สอดคล้องกับนโยบาย ของกระทรวงศึกษาธิการ	+1	+1	+1	+1	+1	+1	5	ใช้ได้

ข้อ ที่	การจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมของ ผู้บริหารในโรงเรียนที่จัดการเรียน ร่วมระดับประถมศึกษาในพื้นที่ กรุงเทพและปริมณฑล	ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	เฉลี่ย	สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
33	โรงเรียนมีแผนงาน/โครงการ/ กิจกรรมต่างๆ สอดคล้องกับการ จัดการเรียนร่วมโดยคำนึงศักยภาพ ผู้เรียนแต่ละบุคคล	+1	+1	+1	+1	+1	+1	5	ใช้ได้
34	โรงเรียนมีระบบการบริหารจัดการ โดยใช้โครงสร้างซีท เป็น ข้อกำหนดในการจัดการเรียนร่วม	+1	0	+1	+1	+1	+1	4	ใช้ได้
35	โรงเรียนจัดให้มีบริการที่ช่วย สนับสนุนการศึกษาของนักเรียน พิการเรียนร่วม ที่เหมาะสมกับ ประเภทความต้องการพิการ	+1	+1	+1	+1	+1	+1	5	ใช้ได้
36	โรงเรียนจัดบริการที่สนับสนุน การศึกษาของนักเรียนพิการเรียน ร่วม	+1	+1	+1	+1	+1	+1	5	ใช้ได้
37	โรงเรียนจัดทำหลักสูตร ตำรา ใน รูปแบบอื่นที่เหมาะสมกับผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	+1	5	ใช้ได้
38	โรงเรียนอบรมให้ความรู้ครูในการ ทำสื่อทางการศึกษา เพื่อช่วยให้ นักเรียนพิการเรียนร่วมเกิดการ เรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	+1	5	ใช้ได้
39	โรงเรียนสนับสนุนให้ทำวิจัยในชั้น เรียนด้านการศึกษาพิเศษ	+1	+1	+1	+1	+1	+1	5	ใช้ได้
40	นักเรียนพิการสามารถเข้าถึงสื่อ เทคโนโลยีต่างๆ ได้อย่างทั่วถึง	+1	+1	+1	+1	+1	+1	5	ใช้ได้

ภาคผนวก ง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ความถี่ ร้อยละ

ประเภทของเด็กพิการเรียนร่วมในโรงเรียน

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1 ประเภท	41	27.7	27.7	27.7
	2 ประเภทขึ้นไป	107	72.3	72.3	100.0
	Total	148	100.0	100.0	

ประสบการณ์

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ต่ำกว่า 5 ปี	2	1.4	1.4	1.4
	5-10 ปี	134	90.5	90.5	90.5
	51 ปีขึ้นไป	12	25.9	25.9	100.0
	Total	148	100.0	100.0	

การฝึกอบรม

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	เคยฝึกอบรม	123	83.1	83.1	70.4
	ไม่เคยฝึกอบรม	25	16.9	16.9	100.0
	Total	162148	100.0	100.0	

ขนาดโรงเรียน

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
เล็ก	4	2.7	2.7	2.7
กลาง	24	16.2	16.2	18.9
Valid ใหญ่	92	62.2	62.2	81.1
ใหญ่พิเศษ	28	18.9	18.9	100.0
Total	148	100.0	100.0	

ตอนที่ 2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แบบสอบถาม

Descriptive Statistics

การบริหารงานจัดการเรียนร่วม	N	Mean	Std. Deviation
1. ด้านนักเรียน	148	3.84	0.76
2. ด้านสิ่งแวดล้อม	148	3.67	0.69
3. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	148	3.97	0.59
4. ด้านเครื่องมือ	148	3.68	0.63

Descriptive Statistics

การบริหารงานจัดการเรียนร่วมด้านนักเรียน	N	Mean	Std. Deviation
1. โรงเรียนจัดปฐมนิเทศให้นักเรียนปกติและนักเรียนพิการเรียนร่วมเพื่อสร้างเจตคติที่ดีและความเข้าใจร่วมกัน	148	3.91	0.50
2. โรงเรียนมีการให้ความรู้เกี่ยวกับประเภทของนักเรียนพิการเพื่อสร้างความเข้าใจในการเรียนร่วม	148	3.73	0.63
3. นักเรียนทั่วไปได้รับการเตรียมความพร้อมให้การยอมรับ และช่วยเหลือเพื่อนนักเรียนพิการร่วมห้อง	148	3.76	0.52
4. โรงเรียนจัดให้นักเรียนพิการเข้าเรียนตามห้องเรียนแต่ละชั้นอย่างเหมาะสมตามระดับความสามารถ	148	3.76	0.64
5. โรงเรียนมีระบบการรับ/การจัดเข้าชั้นเรียนหรือการส่งต่อของนักเรียนเรียนร่วม	148	3.84	0.58
6. โรงเรียนประชุมวางแผนร่วมกับผู้ปกครอง เพื่อเตรียมความพร้อมนักเรียนปกติและนักเรียนพิการ	148	3.91	0.62
7. ผู้บริหารส่งเสริมให้นักเรียนปกติให้ความเข้าใจยอมรับ ช่วยเหลือเพื่อนนักเรียนพิการเรียนร่วม	148	3.89	0.65
8. นักเรียนพิการเรียนร่วมได้มีโอกาสเรียนร่วมกับนักเรียนทั่วไปตามศักยภาพ	148	3.91	0.65
9. มีการสนับสนุนจากฝ่ายบริหารงานทั้ง 4 ด้านในการจัดการเรียนร่วมที่สอดคล้องกับสภาพความบกพร่องของผู้เรียน	148	3.86	0.60
10. นักเรียนปกติและนักเรียนพิการได้ทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน	148	3.91	0.69

Descriptive Statistics

การบริหารงานจัดการเรียนร่วมด้านนักเรียน	N	Mean	Std. Deviation
1. โรงเรียนทำการประชาสัมพันธ์โครงการให้ ผู้เกี่ยวข้องรับทราบ โดยทั่วกัน	148	3.76	0.82
2. โรงเรียนมีบริเวณสำหรับทำสวนหย่อม/สนาม เด็กเล่นและอื่นๆ เพื่อให้ให้นักเรียนฝึกการเรียนรู้ ใช้พักผ่อน	148	3.75	0.66
3. โรงเรียนทำการปรับปรุงสภาพห้องเรียนให้ เหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนฝึก เรียนรู้ร่วม	148	3.80	0.65
4. โรงเรียนมีสื่อเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก และอื่นๆ เพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	148	3.65	0.64
5. โรงเรียนส่งเสริมมีสิ่งอำนวยความสะดวกที่ เหมาะสมกับความต้องการเฉพาะบุคคลของผู้เรียน	148	3.70	0.69
6. โรงเรียนมีห้องน้ำ ห้องสุขาที่เพียงพอต่อการใช้	148	3.72	0.70
7. โรงเรียนมีห้องน้ำสำหรับนักเรียนบกพร่องทาง ร่างกายที่ต้องใช้เก้าอี้รถเข็น	148	3.52	0.67
8. โรงเรียนทำการจัดอาคารเรียนให้มีทางลาดเอียง สำหรับนักเรียนบกพร่องทางร่างกาย	148	3.54	0.69
9. ผู้บริหารสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องการ จัดการเรียนร่วมต่อผู้ปกครองและชุมชน เพื่อสร้าง ความมั่นใจในความปลอดภัยด้านกายภาพ	148	3.65	0.72
10. โรงเรียนมีการตรวจสอบ ซ่อมแซมสื่อ เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวกเสมอ	148	3.76	0.67

Descriptive Statistics

การบริหารงานจัดการเรียนร่วม ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	N	Mean	Std. Deviation
1. ฝ่ายบริหารจัดการครูเข้าสอนในชั้นเรียนร่วมตรงตามความสามารถของครูผู้สอน	148	3.85	0.63
2. ครูจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)	148	3.84	0.61
3. ครูจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP)	148	3.84	0.61
4. ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	148	3.93	0.57
5. ครูจัดการเรียนรู้เหมาะสมกับนักเรียนพิการเรียนร่วม	148	4.08	0.58
6. ครูวัดผล ประเมินผล เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ศึกษาต่อในชั้นสูงสุดตามศักยภาพของตน	148	3.95	0.60
7. ครูวัดและประเมินผล รายงานผลการจัดการเรียนร่วมอย่างเป็นระบบตามสภาพจริง	148	4.02	0.64
8. ครูสอนซ่อมเสริมให้แก่ นักเรียนพิการเรียนร่วม เมื่อมีการวัดผลระหว่างเรียน ไม่ผ่านเกณฑ์	148	4.11	0.60
9. ครูรายงานผลความก้าวหน้าของนักเรียนพิการเรียนร่วมให้กับผู้บริหารและผู้ปกครองรับทราบเป็นระยะ	148	4.10	0.54
10. โรงเรียนจัดให้มีคณะทำงานในการนิเทศติดตามการจัดการเรียนร่วมอย่างเป็นระบบ	148	4.00	0.59

Descriptive Statistics

การบริหารงานจัดการเรียนร่วมด้านเครื่องมือ	N	Mean	Std. Deviation
1. โรงเรียนมีการกำหนดวิสัยทัศน์/พันธกิจ/ ยุทธศาสตร์เพื่อใช้ในการบริหารจัดการเรียนร่วม	148	3.96	0.61
2. โรงเรียนมีแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่ เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วม ที่สอดคล้องกับ นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ	148	3.74	0.59
3. โรงเรียนมีแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมต่างๆ สอดคล้องกับการจัดการเรียนร่วม โดยคำนึง ศักยภาพผู้เรียนแต่ละบุคคล	148	3.85	0.62
4. โรงเรียนมีระบบการบริหารจัดการโดยใช้ โครงสร้างซีท เป็นข้อกำหนดในการจัดการ เรียนร่วม	148	3.52	0.69
5. โรงเรียนจัดให้มีบริการที่ช่วยสนับสนุน การศึกษาของนักเรียนพิการเรียนร่วมที่เหมาะสม กับประเภทความต้องการพิการ	148	3.75	0.60
6. โรงเรียนจัดบริการที่สนับสนุนการศึกษาของ นักเรียนพิการเรียนร่วม	148	3.68	0.61
7. โรงเรียนจัดทำหลักสูตร คำรา ในรูปแบบอื่น ที่เหมาะสมกับผู้เรียน	148	3.62	0.67
8. โรงเรียนอบรมให้ความรู้ครูในการทำสื่อทาง การศึกษา เพื่อช่วยให้นักเรียนพิการเรียนร่วมเกิด การเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม	148	3.53	0.68
9. โรงเรียนสนับสนุนให้ทำวิจัยในชั้นเรียนด้าน การศึกษาพิเศษ	148	3.62	0.71
10. นักเรียนพิการสามารถเข้าถึงสื่อ เทคโนโลยี ต่างๆ ได้อย่างทั่วถึง	148	3.57	0.57

ภาคผนวก จ
รายชื่อสถานศึกษาที่ใช้เก็บข้อมูล

รายชื่อสถานศึกษาที่ใช้เก็บข้อมูล

ที่	รายชื่อโรงเรียน	ประชากร ผู้บริหาร	กลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหาร
1	โรงเรียนวัดหนามแดง	1	1
2	โรงเรียนเกษะบางพลี(10 ปี สปช.)	1	1
3	โรงเรียนคลองบ้านระกาศ	1	1
4	โรงเรียนวัดไผ่ล้อมพุลประชาอุปถัมภ์	1	1
5	โรงเรียนวัดเกาะวังไทร (กิตติวัฒนาคาร)	1	1
6	โรงเรียนวัดธรรมศาลาฯ	1	1
7	โรงเรียนวัดหุบ	1	1
8	โรงเรียนวัดสามง่าม	1	1
9	โรงเรียนวัดวังน้ำเขียว	1	1
10	วัดสระสี่มุม	1	1
11	โรงเรียนบ้านอ้อกระทิง	1	1
12	โรงเรียนวัดคอนยายหอม	1	1
13	โรงเรียนวัดตาก้อง	1	1
14	โรงเรียนวัดทัพหลวง	1	1
15	วัดม่วงตารศ.	1	1
16	โรงเรียนวัดพระปฐมเจดีย์	1	1
17	โรงเรียนอนุบาลนครปฐม	1	1
18	โรงเรียนวัดสามควายเผือก	1	1
19	โรงเรียนวัดหนองเสือ	1	1
20	โรงเรียนสุเหร่าเขียว	1	1
21	โรงเรียนวัดผาสุกมณีจักร	1	1
22	โรงเรียนบางบัว(เฟื่องตั้งตรงจิตวิทยาการ)	1	1

รายชื่อสถานศึกษาที่ใช้เก็บข้อมูล

ที่	รายชื่อโรงเรียน	ประชากร ผู้บริหาร	กลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหาร
23	โรงเรียนวัดลานนาบุญ	1	1
24	โรงเรียนวัดบัวขวัญ(มีทับราษฎร์บำรุง)	1	1
25	โรงเรียนวัดคำหนักใต้	1	1
26	โรงเรียน ทานสัมฤทธิ์วิทยา	1	1
27	โรงเรียนประชาอุปถัมภ์	1	1
28	โรงเรียนชุมชนวัดไทรมา	1	1
29	โรงเรียนชุมชนวัดสมรโกฏิ	1	1
30	โรงเรียนอนุราชประสิทธิ์	1	1
31	โรงเรียนชุมชนวัดบางโค	1	1
30	โรงเรียนบ้านคอนตะลุมพุก	1	1
32	โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ	1	1
33	โรงเรียนแก้วอินทร์สุธาอุทิศ	1	1
34	โรงเรียนชุมชนไมตรีอุทิศ	1	1
35	โรงเรียนวัดลาดปลาตุก	1	1
36	ที่ปึงกรวิทยาพัฒน์	1	1
37	บ้านคลองกระทุ่มแบน	1	1
38	บ้านคลองแค	1	1
39	บ้านคลองตัน	1	1
40	วัดท่าเสา	1	1
41	บ้านแครายเกษตรพันธุ์พิทยาการ	1	1
42	บ้านหนองหาดใหญ่	1	1
43	วัดสามัคคีศรัทธาราม	1	1
44	วัดหลักสองราษฎร์บำรุง	1	1

รายชื่อสถานศึกษาที่ใช้เก็บข้อมูล

ที่	รายชื่อโรงเรียน	ประชากร ผู้บริหาร	กลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหาร
45	วัดท่าเสา	1	1
46	วัดธรรมเจดีย์ศรีพิพัฒน์	1	1
47	วัดนวมกานนท์	1	1
48	วัดนาขวาง	1	1
49	วัดนางสาว	1	1
50	วัดบางกระเจ้า	1	1
51	วัดบางปลา	1	1
52	วัดางปิ้ง	1	1
53	วัดบางยาง	1	1
54	วัดบางหญ้าแพรก	1	1
55	วัดบ้านไร่	1	1
56	วัดป้อมวิเชียรโชติการาม	1	1
57	วัดโพธิ์แจ้	1	1
58	วัดยกระบัตร์	1	1
59	วัดราษฎร์ธรรมาราม	1	1
60	วัดราษฎร์บำรุง	1	1
61	วัดราษฎร์รังสรรค์	1	1
62	วัดโรงเข้	1	1
63	วัดวิสุทธาราม	1	1
64	วัดศรีสำราญราษฎร์บำรุง	1	1
65	วัดศิริมงคล	1	1
66	วัดสวนส้ม	1	1
67	อนุบาลบ้านแพ้ว	1	1

รายชื่อสถานศึกษาที่ใช้เก็บข้อมูล

ที่	รายชื่อโรงเรียน	ประชากร ผู้บริหาร	กลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหาร
68	วัดกิ่งแก้ว	1	1
69	วัดจระเข้ใหญ่	1	1
70	วัดนิมยตรา	1	1
71	วัดบัวโรย	1	1
72	วัดบางบ่อ	1	1
73	วัดศรีวารีน้อย	1	1
74	วัดสร้างโสภ	1	1
75	สุเหร่าบางกะสี	1	1
76	สุเหร่าบางปลา	1	1
77	สุเหร่าบ้านไร่	1	1
78	หนองจุกเกล้าศาสตร์ประเสริฐ	1	1
79	อนุบาลชุมชนบางบ่อ	1	1
80	เฉลิมมณีฉายวิทยาคาร	1	1
81	ไทยรัฐวิทยา 71 (ก่อสร้างคลองด่าน)	1	1
82	วัดเสาธงกลาง	1	1
83	วัดเสาธงนอก	1	1
84	บ้านท้อกิ่ง	1	1
85	วัดชนะสงคราม	1	1
86	อนุบาลวัดปรีนายก	1	1
87	พระตำหนักสวนกุหลาบ	1	1
88	ราชวินิต	1	1
89	ทีปังกรวิทยาพัฒน์(วัดโบสถ์)ในพระราชูปถัมภ์ฯ	1	1

รายชื่อสถานศึกษาที่ใช้เก็บข้อมูล

ที่	รายชื่อโรงเรียน	ประชากร ผู้บริหาร	กลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหาร
90	วัดพลับพลาชัย	1	1
91	วัดชัยชนะสงคราม(วัดตึก)	1	1
92	ประถมนนทรี	1	1
93	วัดค่าน	1	1
94	มหาวิรานุวัตร	1	1
95	อนุบาลสามเสนฯ	1	1
96	ทุ่งมหาเมฆ	1	1
97	วัดเวตะวันธรรมาวาส	1	1
98	สายน้ำทิพย์	1	1
99	คาราคาม	1	1
100	พญาไท	1	1
101	วัดเทวราชกุญชร	1	1
102	อนุบาลพิบูลเวศม์	1	1
103	วัดอุทัยธาราม	1	1
104	พิบูลอุปถัมภ์	1	1
105	บ้านหนองบอน (นัยนานนทอนุสรณ์)	1	1
106	วัดมหาบุศย์ (พิทักษ์ถาวรคุณ)	1	1
107	ไทยรัฐวิทยา ๗๕ เฉลิมพระเกียรติ	1	1
108	พระยาประเสริฐสุนทราศรัย (กระจ่าง สิงหเสนี)	1	1
109	วัดอมรินทราราม	1	1
110	โพลิตสโมสร	1	1
111	อนุบาลวัดนางนอง	1	1

รายชื่อสถานศึกษาที่ใช้เก็บข้อมูล

ที่	รายชื่อ โรงเรียน	ประชากร ผู้บริหาร	กลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหาร
112	โรงเรียนชุมชนเลิศพินิช	1	1
113	โรงเรียนศรีศัคนางค์	1	1
114	โรงเรียนวัดอัยยิการาม	1	1
115	โรงเรียนวัดทศทิศ	1	1
116	โรงเรียนวัดเขียนเขต	1	1
117	วัดทรงคนอง	1	1
118	วัดท่าข้าม	1	1
119	บ้านท่าตลาด	1	1
120	วัดดอนหวาย(นครรัฐประสาธ)	1	1
121	คลองบางกระทึก	1	1
122	วัดเชิงเลน(นครไจราษฎร์)	1	1
123	วัดสรรเพชญ (ทวีวิทยาคม)	1	1
124	วัดตาก้อง	1	1
125	บ้านมาบแค	1	1
126	วัดเกาะวังไทร	1	1
127	วัดทัพหลวง	1	1
128	วัดม่วงตารศ	1	1
129	วัดธรรมศาลา	1	1
130	วัดวังตะกู (เสรีเริงฤทธิอุปถัมภ์)	1	1
131	วัดสระกะเทียม	1	1
132	บ้านหนองแก	1	1
133	บ้านหนองปากโลง	1	1

รายชื่อสถานศึกษาที่ใช้เก็บข้อมูล

ที่	รายชื่อโรงเรียน	ประชากร ผู้บริหาร	กลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหาร
134	โรงเรียนวัดโปรงฝน	1	1
135	โรงเรียนวัดอติสร	1	1
136	โรงเรียนวัดสระบัว	1	1
137	โรงเรียนสว่างภพ	1	1
138	โรงเรียนชุมชนประชาภิกรอำนวยเวทย์	1	1
139	โรงเรียนวัดชุมแก้ว	1	1
140	โรงเรียนรวมราษฎร์สามัคคี	1	1
141	โรงเรียนเจริญดีวิทยา	1	1
142	โรงเรียนคลองสระ	1	1
143	โรงเรียนวัดท้ายเกาะ	1	1
144	โรงเรียนวัดเชิงท่า	1	1
145	โรงเรียนสหราษฎร์บำรุง	1	1
146	โรงเรียนสุเหร่าใหม่เจริญ	1	1
147	โรงเรียนบางปะหัน	1	1
148	โรงเรียนร่วมจิตประสาธ	1	1
	รวม	148	148

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ – นามสกุล	นางสาวชมบุญ แยมนาม
วัน เดือน ปีเกิด	4 มกราคม พ.ศ. 2524
ที่อยู่	99/69 หมู่บ้านเกษียรเกษตร หมู่ 2 ตำบลบึงทองหลาง อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี 12150
การศึกษา	ปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ ปริญญาโท ศีษศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
การทำงาน	ตำแหน่ง ครูผู้ช่วย โรงเรียนวัดทศทิศ อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ตำแหน่งครู โรงเรียนอัยการราม อำเภอดัญบุรี จังหวัดปทุมธานี
โทรศัพท์	091-8859267
อีเมล	nemo_44@windowslive.com

